

Impuls Omgevingsveiligheid 2015 - 2018

Overzicht voor het jaar 2015 met de deelprogramma's

- 1. BRZO**
- 2. PGS**
- 3. Informatie-, en Kennisinfrastructuur**
- 4. Lokaal Externe veiligheid beleid**

Inclusief doorkijk naar de jaren 2016 – 2018 en reserveprojecten

Versie 11-11-2014.v3

Impuls Omgevingsveiligheid 2015 - 2018

De vuurwerkramp in Enschede (13 mei 2000) heeft destijds geleid tot extra aandacht voor externe veiligheid en vormde de basis voor de Programmafinanciering EV-beleid voor andere overheden en de daarop volgende decentralisatie uitkering aan het provinciefonds.

Er is al veel gebeurd en bereikt maar recente ervaringen laten zien dat we er nog niet zijn als het gaat om het bereiken van situatie waarbij sprake is van een adequate borging van de omgevingsveiligheid.

De impuls Omgevingsveiligheid 2015-2018 wordt dan ook gezien als belangrijk instrument om bij te dragen aan een gewenste kwaliteitsimpuls van de omgevingsveiligheid (externe veiligheid).

De Impuls Omgevingsveiligheid bestaat uit vier deelprogramma's van de decentrale overheden waarbij de provincie Zuid-Holland als adresant optreedt.

De deelprogramma's betreffen:

1. BRZO	vanaf bladzijde 6
2. PGS	vanaf bladzijde 26
3. Informatie- en Kennisinfrastructuur	vanaf bladzijde 38
4. Lokaal externe veiligheidbeleid	vanaf bladzijde 63

In onderstaande tabel staat de samenvatting van de aangevraagde middelen voor het jaar 2015. Een onderverdeling van de middelen is opgenomen in bijlage 1, onder voorbehoud van besluitvorming over de uitvoering door de diverse organisaties.

Programma Impuls Omgevingsveiligheid 2015			€
1	BRZO		4.820.200
		Uitvoering VTH taken (uniform/integraal)	1.321.800
		Monitoring en openbaarheid gegevens	54.000
		ICT, GIR	922.000
		Kennis, opleidingen en kwaliteit	561.600
		Bureau BRZO+	794.000
		Landelijk Coördinatie 6 Brzo-OD's	550.000
		Regionale implementatie in OD's/VR's	616.800
2	PGS		1.984.800
		PGS-beheer NEN	750.000
		Optimalisatie proces aanwijzing BBT	200.000
		Borging deskundigheid	1.034.800
3	Informatie- en Kennisinfrastructuur		2.295.000
		Uitvoering opleidingen en kwaliteitscontrole	195.000
		Werkstandaarden	200.000
		Data-infrastructuur	850.000
		Verbeterprogramma gr	250.000
		Kennisportaal	150.000
		Expertisenetwerk	650.000
4	Lokaal Externe (Omgevings) Veiligheidsbeleid		9.000.000
		Ondersteunen taakuitvoering BG	3.400.000
		Structuurvisies Omgevingsveiligheid	800.000
		Groepsrisico	1.525.000
		Transport gevaarlijke stoffen	275.000
		Versterken adviesrol VR's	3.000.000

Inhoud	
Impuls Omgevingsveiligheid 2015 - 2018	2
Deelprogramma 1 BRZO	7
1 Inleiding BRZO	9
Uitgangspunten van deelprogramma Brzo	10
2 Probleemstelling en visie BRZO	11
Probleemstellingen	11
Visie	11
Uitwerking	11
Prestatie-eisen BRZO	12
3 Uitvoering deelprogramma BRZO	13
3.1 Doelstelling van het deelprogramma BRZO	13
Achtergrond en aanleiding BRZO	13
3.1 VTH-taken uniform en integraal	14
Activiteiten 2015 en doorkijk 2016 - 2018	14
3.2 IT, monitoring en openbaarheid	19
Achtergrond en aanleiding	19
Doel	19
Activiteiten 2015 en een doorkijk 2016-2018	19
3.3 Kennis, opleidingen en kwaliteit	21
Achtergrond en aanleiding	21
Doel	21
Activiteiten 2015 en doorkijk 2016 - 2018	21
3.4 Organisatie, ondersteuning en aansturing	24
Achtergrond en aanleiding	24
Doel	24
Stand van zaken en lopende ontwikkelingen	24
Activiteiten 2015 en een doorkijk 2016-2018	24
4 Begroting 2015 en doorkijk 2016 – 2018 BRZO	26
4.1 Algemeen	26
4.2 Overzicht van de begrote kosten	26
Deelprogramma 2 PGS	27
Leeswijzer PGS	28
1 Inleiding PGS Decentrale overheden	29
2 Borging deskundigheidinbreng overheid in de PGS-actualisatie	30
3 Visie en Probleemstelling PGS	32
Probleemstelling	32
Visie	32
Doelstelling van dit deelprogramma	32
Uitgangspunten	32
4 Uitvoering deelprogramma Borging inzet deskundigheid PGS	34
Aanpak 2015 Borging inzet deskundigheid door de overheid	34
Activiteiten 2015	34
5 Organisatie van het deelprogramma PGS 2015	36
5.1 Sturing deelprogramma PGS	36

5.2	Ontvangers van de middelen.....	36
5.3	PGS Doorkijk 2016 - 2018.....	37
6	Deelprogramma PGS: opdrachtverlening door IenM.....	38
	Inleiding.....	38
	Begroting.....	38
	PGS-beheer.....	38
	Optimalisatie proces aanwijzing PGS als BBT.....	38
Deelprogramma 3 Informatie- en Kennisinfrastructuur.....		39
1	Inleiding Informatie- en Kennisinfrastructuur.....	41
	Huidige situatie.....	41
	Uitgangspunten van het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur.....	42
2	Visie en probleemstelling Informatie- en Kennisinfrastructuur.....	43
	Visie.....	43
	Probleemstellingen.....	43
	Aanbevelingen 2014.....	43
	Kennisbehoefte externe veiligheid.....	44
	Organisatie kennis externe veiligheid.....	44
	Ontsluiting van de kennis externe veiligheid.....	44
3	Uitvoering deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur.....	45
	Doelstelling van het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur.....	45
3.1	Opleidingen en kwaliteitscoördinatie.....	46
	Doel.....	46
	Activiteiten 2015.....	46
3.2	Werkstandaarden externe veiligheid.....	47
	Achtergrond en aanleiding.....	47
	Doel.....	47
	Activiteiten 2015.....	47
3.3	Data infrastructuur.....	49
	Achtergrond en aanleiding.....	49
	Doel.....	49
	Activiteiten 2015.....	50
3.4	Groepsrisico.....	52
	Doel.....	52
	Activiteiten 2015.....	52
3.5	Kennisportaal RELEVANT.....	53
	Doel.....	53
	Activiteiten 2015.....	54
3.6	Expertisenetwerk externe veiligheid.....	55
	a. Landelijk expertisenetwerk.....	55
	b. Organiseren congressen en symposia.....	57
	c. EV-marktplaats.....	57
4	Plan van aanpak Informatie- en Kennisinfrastructuur.....	58
	1 Uitvoering Opleidingen en kwaliteitscoördinatie.....	58
	2 Uitvoering Werkstandaarden.....	58

3	Uitvoering Datainfrastructuur externe veiligheid.....	58
4	Uitvoering Ondersteuning Groepsrisico	59
5	Uitvoering Kennisportaal	59
6	Uitvoering Expertisenetwerk.....	59
5	Reserveprojecten en doorkijk naar de jaren 2016 – 2018	60
5.1	Indicatie voor de periode 2016 t/m 2018	60
5.2	Reserveprojecten Kennisinfrastructuur 2015 - 2018	60
5.3	Doorkijk Werkstandaarden 2016	61
5.4	Doorkijk Datainfrastructuur 2016.....	61
5.5	Doorkijk Kennisportaal 2016.....	61
6	Organisatie van het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur	63
	Ontvangers van de middelen	63
	Deelprogramma 4 Lokaal Externe veiligheid beleid	64
1	Inleiding Lokaal EV-beleid.....	65
1.1	Huidige situatie	65
1.2	Relevante ontwikkelingen	65
2	Visie en Probleemstelling Lokaal EV-beleid.....	66
2.1	Probleemstelling	66
2.2	Doelstellingen	66
2.3	Uitgangspunten.....	66
3	Uitvoering deelprogramma en plan van aanpak Lokaal EV-beleid	67
3.1	Ondersteunen taakuitvoering ten behoeve van bevoegd gezag Veiligheidsregio's.....	68
3.1.1	Uitgangspunten.....	68
3.1.2	Activiteiten Veiligheidsregio's	68
3.2	Ondersteuning taakuitvoering bevoegd gezag door Omgevingsdiensten	70
3.3	Structuurvisies Omgevingsveiligheid	70
3.4	Groepsrisico.....	70
3.5	Transport gevaarlijke stoffen	71
4	Organisatie van het deelprogramma Lokaal EV-beleid	72
4.1	Ontvangers van de middelen.....	72
4.2	Middelen ten behoeven van de omgevingsdiensten	72
4.3	Middelen ten behoeven van de veiligheidsregio's.....	72
4.4	Doorkijk naar 2016 – 2018	72
5	Reserveprojecten 2015 – 2018 Lokaal EV-beleid.....	73
	Bijlage 1 Indicatieve onderverdeling 2015.....	75
	Bijlage 2: Jaarplan PGS-beheer 2015	77
2	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen,.....	77
2.0	Samenvatting	77
2.1	Doelstelling	78
2.2	Plan van Aanpak.....	78
2.3	Begroting en (Project)planning	80
2.4	(Project)organisatie.....	82
2.5	Deliverables en beoogde resultaten	82
2.6	Begroting en financieringsverdeling	82

Deelprogramma 1

BRZO

**Voor het jaar 2015, met
doorkijk 2016 - 2018**

Impuls Omgevingsveiligheid 2015 - 2018

September 2014
Coördinatiepunt van de zes BRZO-OD's
versie 15-9-2014, v5

Leeswijzer BRZO

De wijzigingen in de organisatie voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving bij risicovolle bedrijven zijn de aanleiding voor het opstellen van dit stuk. In hoofdstuk 1 wordt uiteengezet wat deze wijzigingen zijn.

Hoofdstuk 2 gaat in op de probleemstelling en de voorgestelde nieuwe aanpak. De uitvoering van het deelprogramma is vervolgens in hoofdstuk 3 beschreven. Alle onderdelen zijn in dit hoofdstuk meer in detail uitgewerkt. Hierbij is steeds een onderscheid gemaakt in het programma voor 2015 met een doorkijk voor de periode 2016-2018.

De financiële consequentie zijn in hoofdlijnen beschreven in hoofdstuk 4.

1 Inleiding BRZO

Gemeenten, provincies en waterschappen hebben uitvoerende taken ondergebracht in 29 omgevingsdiensten om kennis, kunde en capaciteit te bundelen. De doelstelling is het verbeteren van de uitvoering van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op het gebied van milieu, bouwen en ruimte. Het Programma Uitvoering met Ambitie (PuMA) heeft deze transitie van gemeenten, provincies en waterschappen begeleid. In 2012 is het programma beëindigd.

Van de 29 Omgevingsdiensten (OD's) zijn zes OD's aangewezen om zich te specialiseren in de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH taken) bij bedrijven die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen 1999 (Brzo) en bedrijven die vallen onder categorie 4 van de Richtlijn industriële emissies (RIE cat. 4).

De uitvoering van de VTH taken bij Brzo en RIE categorie 4 bedrijven staat in de politieke en publieke belangstelling. De aanleiding is de brand bij het bedrijf ChemiePack in de gemeente Moerdijk in 2011 en de gebeurtenissen bij het bedrijf Odfjell in 2012/2013. Naar aanleiding van beide gebeurtenissen is onder andere onderzoek ingesteld door de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Het Odfjell onderzoek was gericht op de gebeurtenissen bij het bedrijf zelf maar er is ook een uitspraak gedaan over de organisatie van de VTH taken bij Brzo bedrijven in Nederland. Het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid is aangeboden aan de Tweede Kamer. Ook de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) heeft een brief met adviezen aan de Tweede Kamer gezonden.

Het kabinet heeft in reactie op de publicatie van het OvV rapport over Odfjell en de Rli brief in overleg met de toezichthouders en bevoegde gezagen maatregelen aangekondigd. Het kabinet heeft met betrokken partijen afspraken gemaakt om verbeteringen door te voeren met als doel de veiligheidssituatie bij Brzo-bedrijven te verbeteren. Het concentreren van de uitvoering van de VTH taken in zes Brzo-OD's is daar onderdeel van, maar ook de concentratie van de veiligheidsregio's in zes gespecialiseerde regio's.

Naast de vorming van Brzo omgevingsdiensten is de samenwerking tussen de Brzo bevoegde gezagen vernieuwd in de Brzo+ organisatie. De landelijke uitvoering wordt vanuit de Brzo+ organisatie aangestuurd, waarbij de bedrijven integraal worden benaderd vanuit drie disciplines (Arbo, milieu en brandveiligheid) en er landelijk uniform wordt gewerkt voor de VTH taken. ISZW was al een landelijk werkende organisatie. Er is daarom voor ISZW geen noodzaak de organisatie van de uitvoering te wijzigen.

Om de gezamenlijke doelen te bereiken is dit meerjarenprogramma opgesteld. Als bijdrage aan de generieke doelstelling van het uitvoeringsprogramma omgevingsveiligheid 2015-2018 is voor het deelprogramma BRZO de volgende doelstelling geformuleerd:

Geborgde adequate veiligheidssituatie bij Brzo-bedrijven; waarbij alle betrokken bevoegde gezagen hun verantwoordelijkheid nemen. Dit betekent adequate en uniforme vergunningverlening, toezicht en handhaving door gekwalificeerde medewerkers.

Huidige situatie

De zes gespecialiseerde Brzo-OD's en veiligheidsregio's zijn inmiddels gevormd en er wordt hard gewerkt aan de inrichting van de nieuwe organisaties. De reguliere VTH taken worden in de nieuwe organisaties uitgevoerd. Ook de samenwerking tussen de Brzo toezichthouders in de nieuwe Brzo+ organisatie is op 1 januari 2014 van start gegaan. Ook hier worden de taken voortgezet zoals dat voor 1 januari 2014 gebeurde.

Inmiddels zijn er documenten opgesteld¹ waarin is beschreven wat de gewenste kwaliteitsverbetering precies inhoudt en hoe deze tot stand gebracht kan worden. Ook is nagedacht en zijn uitgangspunten geformuleerd hoe de samenwerking tussen de betrokken toezichthouders zal verlopen².

Nu de plannen zijn opgesteld, moeten deze in de praktijk worden gebracht. Ook daar is mee gestart. Het is niet realistisch, dat de gewenste kwaliteitsverbetering in één jaar wordt behaald. Er wordt daarom een gefaseerde aanpak voorgesteld met een juiste prioriteitstelling.

¹ Leidraad samenwerking Brzo-OD's voor de uitvoering van de VTH taken bij Brzo- en RIE categorie 4 bedrijven van 17 mei 2013

² VTH uitvoering bij Brzo bedrijven, november 2013

Uitgangspunten van deelprogramma Brzo

De activiteiten van deelprogramma 1 zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De primaire doelgroepen voor dit deelprogramma zijn de uitvoerders van de lagere overheden namelijk de gemeenten, provincies en veiligheidsregio's.
- Waar er een samenloop is tussen de vier deelprogramma's van IMPULS wordt deze zo efficiënt mogelijk ingericht.
- Gemeenten, provincies en veiligheidsregio's zijn verantwoordelijk dat de uitvoerende diensten voldoen aan de kwaliteitseisen en worden via de Impuls omgevingsveiligheid ondersteund. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor de financiering van de primaire taken zoals de VTH taken.

2 Probleemstelling en visie BRZO

Probleemstellingen

Gemeenten, provincies en veiligheidsregio's zijn bevoegd gezag voor het Brzo. Zij zijn samen met de Inspectie SZW gezamenlijk bevoegd gezag voor het Brzo. Om te komen tot een uniforme uitvoering van de VTH taken op het gewenste kwaliteitsniveau moeten onderling (nieuwe) afspraken gemaakt worden.

De belangrijkste deelonderwerpen zijn

- de kwaliteit van uitvoering van de VTH taken én van de medewerkers
- een gezamenlijke kaderstelling voor milieu, arbo- en brandweezorg
- een uniforme en goed afgestemde uitvoering van de VTH taken
- een goede informatiepositie en IT ondersteuning
- een goede coördinatie en afstemming tussen de betrokken partijen met een goede ondersteuning

Het geheel van deze deel onderwerpen moeten leiden tot de volgende visie.

Visie

Een gezamenlijk optreden van de Brzo bevoegde gezagen 'alsof er sprake is van één overheid'.

Uitwerking

Om de gesignaleerde problemen op te lossen en daarmee de beschreven visie te realiseren is onderstaande een nadere uitwerking beschreven.

Kwaliteit van de uitvoering

Om de VTH taken bij deze veelal complexe bedrijven uit te voeren zijn gekwalificeerde medewerkers nodig. De WABO toezichthouders en vergunningmakers moeten voldoen aan de kwaliteitscriteria die in het PUmA programma zijn beschreven en waarvan de intentie is uitgesproken dat deze in de wet VTH worden vastgelegd. De bestaande lat voor kwaliteit is nu hoger gelegd dan de afgelopen jaren. Meerdere medewerkers moeten worden bijgeschoold voor een substantieel aantal uren.

Ook de kwaliteit van de producten wordt verbeterd. Hieronder wordt verstaan de kwaliteit van de vergunningen, de inspecties en de handhaving.

Gezamenlijke kaderstelling:

De bevoegde gezagen benaderen de bescherming van de werknemers en het milieu en brandpreventieve- en repressieve zorg vanuit de achterliggende wetgevingen. Deze wetgeving is zodanig verschillend, dat een uniform optreden niet vanzelfsprekend is en niet automatisch plaatsvindt. Een voorbeeld is het vergunningstelsel (WABO en veiligheidsregio's) versus een toets achteraf (ISZW). Bedrijven willen graag vooraf zekerheid waar zij aan moeten voldoen en tevens is het niet mogelijk om anders te handhaven dan op grond van de verleende vergunningen. Een gezamenlijk visie op stand der techniek en kaderstelling voor vergunningverlening is daarom noodzakelijk.

Uniformiteit:

Het gebruik maken van dezelfde uitgangspunten voor vergunningverlening, dezelfde toezichtinstrumenten en één handhavingstrategie is noodzakelijk om uniform te kunnen werken. Er zijn door de loop van de jaren gezamenlijke instrumenten ontwikkeld, die nu worden toegepast voor Brzo toezicht. Nu is de samenwerking verbreed tot integraal toezicht (milieu, Arbo en brandweezorg) en is de vergunningverlening en de handhaving onderdeel geworden van de samenwerking.

Informatie IT ondersteuning

Vanuit het werkveld en het rijk is er behoefte aan informatie over de uitvoering. De informatie dient verschillende doelen.

- Omwonenden laten zien wat het resultaat is van het toezicht
- Ontsluiten en analyseren van data voor de sturing van de uitvoering
- Ontsluiten en analyseren van data voor rapportages en publicaties

Voor het verwerken van inspectiegegevens zijn er meerdere IT systemen in gebruik. Voor Brzo toezicht wordt de gemeenschappelijke inspectieruimte gebruikt. Voor andere onderwerpen zijn er meerdere systemen. Zo is het niet mogelijk om in één IT systeem te rapporteren en daarvan gegevens

te genereren voor voortgang, analyse en publicatie. Eén systeem vergemakkelijkt het werk van de inspecteurs creëert de mogelijkheid gemakkelijk(er) data te genereren en analyseren.

Coördinatie, afstemming en ondersteuning

De afstemming tussen de partijen is een ander punt. Doordat er meerdere bevoegde gezagen zijn, is een goede afstemming noodzakelijk. De afstemming is nodig voor verschillende deelonderwerpen.

- Voor deelonderwerpen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- De afstemming tussen bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving.
- Een goede coördinatie tussen de zes WABO bevoegde gezagen (DCMR vervult deze functie), de veiligheidsregio's (het Landelijk Expertisecentrum BrandweerBrzo bij de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond) en tussen partners die in de Brzo+ organisatie samenwerken (voorheen LAT bureau en nu bureau Brzo+). ISZW is één organisatie waardoor geen aanvullende afstemming intern noodzakelijk is.

Prestatie-eisen BRZO

De prestatie-eisen zijn herleid aan meerdere brieven die door de bewindslieden van de ministeries van VenJ, IenM en SZW aan de Tweede Kamer zijn gezonden.

- Vergunningmakers en inspecteurs moeten voldoen aan kwaliteitscriteria vanaf 1-1-2015 om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren.
- inhoudelijke toezeggingen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.
 - o Een overzicht van de verleende vergunningen per bedrijf
 - o Een wettelijke borging tussen de WABO vergunning en de aanwijzing van de bedrijfsbrandweren
 - o Het handhavingsbeleid, aanvullende sanctiemogelijkheden en de afstemming met het OM
 - o De structuur van de uitvoering (Brzo+) en een betere samenwerking tussen de toezichthouders
 - o Openbaarheid van gegevens en het monitoren van prestaties van overheid en bedrijven wat is beloofd aan de Tweede Kamer (Staat der veiligheid)
- Het inrichten van een kennisinfrastructuur, informatie uitwisseling en een goede ICT ondersteuning.
- Een oprichten van een ondersteuningsfunctie bij Rijkswaterstaat, unit Leefomgeving om de samenwerking tussen de Brzo bevoegde gezagen te faciliteren.

3 Uitvoering deelprogramma BRZO

3.1 Doelstelling van het deelprogramma BRZO

Het Rijk wordt gevraagd een bijdrage aan zes Brzo-OD's en de Veiligheidsregio's overheden te verstrekken om de bovengenoemde ambities, verwachtingen en prestatie-eisen waar te kunnen maken. Het deelprogramma Brzo betreft gemiddeld ongeveer € 4.400.000 per jaar voor de periode 2015 - 2018. De onderbouwing van hiervan, inclusief uitgangspunten, is uitgewerkt in dit hoofdstuk.

Bij het opstellen van de begroting is het uitgangspunt gehanteerd dat de programmafinanciering bedoeld is voor de lagere overheden. Daarom zijn de rijkstoezichthouders (ISZW en Rijkswaterstaat in de rol van waterkwaliteitsbeheer) niet meegenomen. Dat geldt ook voor het Landelijk Expertise BrandweerBrzo voor de veiligheidsregio's, omdat er vanuit wordt gegaan dat het ministerie van V&J dit expertisecentrum bekostigen.

De kosten voor de samenwerking tussen de bevoegde gezagen zijn opgenomen in de dit hoofdstuk en de onderliggende begroting. De belangrijkste componenten zijn de kosten voor het onderhoud van de Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte (GIR), de coördinatie tussen de Brzo-OD's en de veiligheidsregio's, de vernieuwing van de IT omgeving (de huidige GIR) en de kosten voor het bureau Brzo+ (voorheen het LAT bureau en nu ondergebracht bij de unit Leefomgeving van RWS).

Als laatste wordt opgemerkt, dat er een samenhang is met andere programma's die voorheen bij het PUmA programma zijn opgestart en nu doorlopen onder de regie van Omgevingsdienst Nederland. Bij de uitvoering zal de samenhang worden gezocht en aangebracht. Er valt te denken aan gezamenlijk opleiden en aan een gezamenlijke kennisinfrastructuur.

Bij de uitwerking is bij elk onderwerp aangegeven wat de werkzaamheden in 2015 zijn en waarvoor subsidie wordt aangevraagd en met een doorkijk naar de periode 2016 – 2018.

Achtergrond en aanleiding BRZO

De WABO bevoegde gezagen hebben de ambities voor de komende jaren beschreven in een *Leidraad samenwerking Brzo-OD's voor de uitvoering van de VTH taken bij Brzo- en RIE categorie 4 bedrijven van 17 mei 2013*. Deze Leidraad is door de IPO bestuurders vastgesteld en is voor de Brzo-OD's het richtinggevend document. Voor de veiligheidsregio's is er ook een richtinggevend document. Dat is de notitie *Risico's beheersen en mensen en omgeving beschermen*. Dit document wordt in het najaar geactualiseerd.

Het derde document van belang is het *Ambtelijke voorstel van de VTH taken bij Brzo bedrijven* met als subtitel van afstemming naar aansturing. Het document is vastgesteld in de vergadering van Brzo+ in december 2013. Alle genoemde documenten bevatten ambities en doelstelling voor de VTH uitvoering. Deze zijn onderstaand beschreven en gerubriceerd in de volgende onderwerpen. Kortweg gaat het om de onderwerpen

- VTH taken, uniform en integraal
- IT, monitoren en openbaarheid
- Kennis, opleidingen en kwaliteit
- Organisatie, ondersteuning en coördinatie

Activiteiten 2015 en doorkijk 2016 - 2018

Alle beschreven activiteiten zijn van toepassing op zowel het WABO bevoegd gezag en de veiligheidsregio's. De gevraagde inzet is niet voor alle partijen even groot. Bij het verder uitwerken van de activiteiten in deelprojecten zal de benodigde inzet worden vastgesteld. De kosten die worden gemaakt zijn onder te verdelen in kosten voor de inzet van medewerkers en materiële kosten zoals beheer van IT.

A. Vergunningverlening: uniform en integraal

Hieronder vallen de volgende deelactiviteiten/projecten

Programmatistische risicogebaseerde aanpak vergunningen

Het doel is om de bedrijven die het grootste risico opleveren met de hoogste prioriteit in de programmering te zetten. Hiertoe is in 2014 een systematiek ontwikkeld waarmee de bedrijven kunnen worden gerangschikt op basis van de aanwezige risico's. De Brzo-OD's en de veiligheidsregio's passen deze systematiek toe voor hun eigen regio, het landelijk coördinatiepunt voert deze regionale programma's samen tot een landelijk uitvoeringsprogramma.

De planning is er opgericht om de systematiek in 2015 voor het eerst te gebruiken en dit in de periode 2016 – 2018 te continueren. Zo worden de vergunning op basis en een methodiek actueel gehouden.

2015	:	Opstellen van de methodiek
2016-2018	:	toepassen van de methodiek

Uniformering toepassing richtlijnen

Doel is om te bewerkstelligen dat Brzo-OD's de Europese en landelijke richtlijnen op eenduidige wijze interpreteren en toepassen. Dit levert een level playing field op voor de betrokken bedrijven. De Brzo omgevingsdiensten stemmen onderling met elkaar af hoe met normen en richtlijnen om te gaan. Dit wordt bij een landelijke werkgroep belegd. Het resultaat is een serie aanwijzingen hoe met de belangrijkste normen en richtlijnen om te gaan. Voor een deel is er een samenloop met deelprogramma 2: PGS als het gaat om de opslag of productie van gevaarlijke stoffen. Ook de veiligheidsregio's zijn betrokken bij dit onderdeel om te voorkomen dat er strijdigheid kan ontstaan in de toepassing van richtlijnen in relatie van advisering van de brandweer bij WABO vergunningen en de bedrijfsbrandweeraanwijzing.

2015	:	identificeren voor welke richtlijnen er uniformering noodzakelijk is en hoe dat kan worden beschreven
2015-2018	:	opstellen van documenten voor het toepassen van dit uitvoeringsbeleid

Vergunningen afstemmen aan de voorkant met ISZW en VR

Het doel van dit project is dat bedrijven voorafgaand aan vestiging of aan het doen van investeringen weten aan welke eisen zij moeten voldoen. In het milieu, brandveiligheid- en waterdomein wordt in vergunningvoorschriften vastgelegd wat die eisen zijn. Voor arbeidsomstandigheden gelden algemene wettelijke kaders, waarbinnen werkgevers en werknemers ruimte hebben om op basis van een risico-inventarisatie zelf tot bepaling van beheersmaatregelen te komen.

Binnen de samenwerking wordt een traject gestart om met in achtname van de diversiteit aan wettelijke verplichtingen te komen tot een model waarin bedrijven helderheid hebben over de eisen die aan hen gesteld worden. De kern is integraal en als overheid gezamenlijk op hetzelfde moment de normen kenbaar maken aan het bedrijf. Hiermee wordt eenduidigheid en uniformiteit bereikt.

2015	:	inventariseren van de inhoudelijke onderwerpen die moeten worden afgestemd en het opstellen van een procedure
2016-2018	:	Implementatie van de gemaakte afspraken

Geconsolideerd overzicht vergunningen

De vergunnings situatie bij veel bedrijven is onoverzichtelijk. Dat is inherent aan een vergunningstelsel en de onmogelijkheid van het afdwingen van een revisie vergunning. Het doel van dit project is om een helder overzicht te creëren van de vigerende bepalingenvoorschriften die gelden per bedrijf. In de praktijk is het door de stapeling van vergunningen en delen van het activiteitenbesluit die van toepassing zijn op een bedrijf voor het toezicht niet snel te vinden aan welke regels een bedrijf

precies moet voldoen. In het geconsolideerde overzicht zijn alle relevante voorschriften op een toegankelijke manier geordend.

2015	:	opstellen van een werkwijze
2016-2018	:	implementatie en uitvoering

Uniformering vergunningen, considerans teksten en voorschriften

Het doel van dit project is de inhoud van omgevingsvergunningen onderdeel milieu bij vergelijkbare bedrijven voor een belangrijk deel hetzelfde te laten zijn. Dit wordt bewerkstelligd een aantal zaken met elkaar af te stemmen. Uitgangspunt is dat alle Brzo omgevingsdiensten gebruik maken van hetzelfde pakket standaard vergunningvoorschriften en dezelfde consideransteksten. Dit is bij een landelijke werkgroep belegd. Het resultaat is een set standaard voorschriften en standaard consideransteksten voor verschillende bedrijfstakken. Omdat het een bestaande activiteit is, wordt voorgestelde deze (voormalige IPO kaderstelling) werkgroep onder te brengen in de Brzo+ structuur.

2015 -2018	:	voorzetten bestaande werkzaamheden
------------	---	------------------------------------

Landelijk PGS 29 project

Brzo+ streeft een landelijke, gezamenlijke en integrale aanpak na voor de implementatie van de PGS 29 richtlijn. Elke partij vanuit haar eigen verantwoordelijkheid die bij wet is opgedragen: interne veiligheid, externe veiligheid + milieu en de brandpreventieve en repressieve maatregelen.

Hiervoor zullen in 2014 de volgende producten worden gemaakt: een meerjarenprogramma voor de implementatie in de WABO vergunningen, een toetsingskader, een standaardvoorschriften pakket en een integraal toezichtplan. Al deze producten worden ontwikkeld in samenwerking met de Inspectie SZW en de veiligheidsregio's. Voorzien wordt dat dit project doorloopt in 2015 en 2016 voor de monitoring van de afspraken, het reviewen van de kwaliteit van de VTH taken en de afstemming tussen de betrokken partijen en het bedrijfsleven.

Het opdrachtgeverschap is belegd bij de Omgevingsdienst in Zaandam met ondersteuning van de DCMR.

Bij het opstellen van dit deelprogramma wordt uitgegaan van het feit dat de PGS 29 richtlijn een aangewezen BBT-document is voor alle bedrijven.

Op dit moment wordt landelijk gediscussieerd over de status van de PGS-richtlijnen. Het is nog niet duidelijk wat de uitkomst hiervan zal zijn. De mogelijkheid bestaat, dat deze richtlijnen voor de Brzo-bedrijven een andere status krijgen. Gedacht wordt aan een meer risicogerichte benadering. Vanwege de belangen voor het bedrijfsleven en de kennis en expertise die daar aanwezig is over risicobeheersing in relatie tot de PGS richtlijn, past de uitwerking van deze ontwikkeling beter onder de noemer van een 'safety-deal' in de IMPULS begroting.

2015	:	monitoren van de afspraken en reviewen van de kwaliteit van de VTH producten
2016	:	idem

Implementatie accounthouderschap

Het doel van dit project is dat concerns zoals Gasunie en AKZO-Nobel één aanspreekpunt hebben bij de overheid. Dit aanspreekpunt faciliteert het tweerichtingsverkeer tussen bedrijf en overheid. In dit aanspreekpunt zijn de Brzo-omgevingsdiensten in gezamenlijkheid met de andere bevoegde instanties verenigd. Er worden accounthouders benoemd die enerzijds coördineren tussen het bedrijf en de betrokken bevoegde gezagen en anderzijds coördineren tussen de bevoegde gezagen onderling. Er wordt geen bevoegdheid overgedragen. Het betreft een centraalpunt waar overzicht is en waar men voor informatie over het betreffende concern terecht kan.

2015	:	opstellen werkwijze en inventariseren van de verschillende concerns
2016-2018	:	implementatie en uitvoering

Overige projecten

In de loop van de subsidieperiode bestaat de mogelijkheid dat er nieuwe initiatieven ontstaan. Er is een post opgenomen om deze initiatieven uit te kunnen voeren. Dat kunnen overigens projecten zijn voor zowel vergunningverlening, toezicht en handhaving.

B. Toezicht: uniform en integraal

Risicogebaseerde aanpak bij de uitvoering van de toezichtstaken

Er zijn meerdere methodieken voor een risicogericht aangepakt. Deze zijn voor het Brzo toezicht geüniformeerd met het landelijk 'Toezichtmodel'. Voor het toezicht op de (andere) milleonderwerpen zoals het toezicht op de WABO vergunning wordt risicogericht toezicht toegepast, maar niet met 1 methodieken en niet voor alle bevoegde gezagen.

Het huidige Brzo toezichtmodel voldoet niet meer op alle punten. Daarom zal er een methodiek worden ontwikkeld om de toezichtslast te berekenen voor alle wetgeving waarop in Brzo+ verband toezicht worden uitgevoerd gebaseerd op de (veiligheids)risico's van het bedrijf. Zo kan de beschikbare inspectiecapaciteit zo effectief mogelijk worden ingezet.

Er is een samenhang met het ontwikkelen voor een uniforme inspectiemethodiek (zie het volgende punt) en met de ontwikkeling van een IT tool voor het verwerken van de inspectiegegevens (de huidige GIR).

Naast informatie afkomstig vanuit het regulier toezicht zal ook informatie uit andere bronnen worden betrokken, het gaat daarbij onder andere om financiële informatie van bedrijven, informatie afkomstig van het Openbaar Ministerie en van de politie. Hiermee wordt een breder afwegingskader gecreëerd op basis waarvan het toezicht kan worden ingericht. Ook kan op basis van informatie een beter afweging gemaakt worden tussen de inzet van bestuursrecht en strafrecht. Voor dit onderdeel is al een start gemaakt met de ranking van bedrijven voor Brzo toezicht voor de aspecten technische integriteit van de installaties, de prestaties van het VBS en de veiligheidscultuur van het bedrijf.

2015 en 2016	:	ontwikkelen van een methodiek en voortzetten van de ontwikkeling van de ranking
2017 en 2018	:	implementatie en uitvoering

Vernieuwde uniforme inspectiemethodiek, (NIM3)

In het Brzo-werkveld worden inspecties uitgevoerd volgens een standaard werkwijze *de Nieuwe-Inspectie-Methodiek* (NIM). Het doel van dit project is om de methode van inspecteren die al voor een belangrijk deel is gestandaardiseerd te verbreden. De methodiek draagt bij aan een betere en meer geïntegreerde overheidsprestatie. De toezichthouders werken samen in de voorbereiding, uitvoering en afronding van een integrale inspectie volgens de landelijke methodiek. De huidige NIM wordt doorontwikkeld om deze in het brede toezichtdomein toe te kunnen passen en aan te laten sluiten op de integrale benadering van bedrijven. Daarnaast zullen de wijzigingen in het Brzo als gevolg van de inwerkingtreding van Seveso III en de herziening van de NTA 8620 in de inspectiemethodiek worden verwerkt.

Er is een samenhang met het ontwikkelen voor een integrale risicogebaseerde aanpak (zie het vorige punt) en met de ontwikkeling van een IT tool voor het verwerken van de inspectiegegevens (de huidige GIR).

2015 en 2016	:	ontwikkelen van een methodiek
2017 en 2018	:	implementatie en uitvoering

Landelijk afgestemde werkwijze bij incidenten onderzoek (NOM)

Er is een landelijk afgestemde aanpak ontwikkeld voor het onderzoeken van incidenten. Incidenten waarbij gevaarlijke stoffen vrijkomen kunnen grote impact hebben; een zorgvuldige en effectieve aanpak van de overheid is noodzakelijk. De diverse partners vervullen ieder verschillende rollen als het gaat om incidenten: Voor de veiligheidsregio's zijn de maatregelen die de effecten van een incident beperken een top prioriteit. Vervolgens wordt ook gekeken naar de wijze waarop de operationele slagkracht van zowel de overheids- als de bedrijfsbrandweer is ingezet. Voor het WABO bevoegd gezag gaat het om de beheersing van de effecten op de woonomgeving en het milieu, voor de waterkwaliteitsbeheerders de beheersing van de effecten naar het watermilieu, voor de inspectie SZW met name het onderzoek naar de oorzaak van het incident en de te treffen maatregelen om herhaling te voorkomen, voor het OM de vraag of er strafbare feiten zijn gepleegd. De methodiek beschrijft het gehele onderzoeksproces vanaf het moment van melding tot aan het moment dat de onderzoeksrapportage wordt opgeleverd. In 2014 vindt een nadere uitwerking plaats van de organisatie van het onderzoeken van ongevallen. Daarbij komen zaken aan bod als taken landelijk of regionaal beleggen en welke taken horen bij welke functionarissen en het trainen van een zeer beperkte groep gespecialiseerde toezichthouders.

2015	:	implementeren van en trainen van de toezichthouders
2016-2018	:	implementatie van de methodiek en uitvoering

Ontwikkeling van een toezichtinstrument voor veiligheidscultuur

Naast de technische integriteit van installaties en het veiligheidsmanagementsysteem is veiligheidscultuur een belangrijke determinant voor de veiligheid. Uit vele (ongevals)onderzoeken zoals BP-Texas (Baker report), Chemiepack en Odfjell blijkt dat een juiste veiligheidscultuur een voorwaarde is om een acceptabel veiligheidsniveau te bereiken. Inzicht in de veiligheidscultuurniveau van het bedrijf geeft ook inzicht hoe dit de risico's in het bedrijf beheerst. Dit inzicht kan worden gebruikt om het toezicht efficiënter en effectiever te maken (wie en wat inspecteren we) en een gedifferentieerde toezichtsaanpak afhankelijk van de veiligheidscultuur en de naleving te realiseren (een goede cultuur loont).

Daartoe wordt een analysemethodiek en inspectiemethodiek ontwikkeld gericht op de onderwerpen van de Brzo-wetgeving. De mogelijkheid wordt onderzocht voor het opstellen van jaarlijks en landelijk cultuurindicatierapport dat middels de bovengenoemde methodiek een indicatie geeft bij welke bedrijven de veiligheidscultuur in orde is en waar niet. Dit onderwerp wordt gezamenlijk met het bedrijfsleven ontwikkeld.

2015	:	ontwikkelen van een inspectiemethodiek
2016-2018	:	implementatie van de methodiek en uitvoering

Overige projecten

In de loop van de subsidie periode bestaat de mogelijkheid dat er nieuwe initiatieven ontstaan. Er is een post opgenomen om deze initiatieven uit te kunnen voeren. Dat kunnen overigens projecten zijn voor zowel vergunningverlening, toezicht en handhaving.

C. Handhaving: uniform en integraal

Handhavingsstrategie en afstemming met handhavingpartners waaronder het OM

Er is inmiddels een Brzo handhavingstrategie. De implementatie is gestart en zal de nodig nazorg vragen. Een gezamenlijke strategie is nieuw en de verschillende wetgevingen en beleidsdocumenten sluiten (nog) niet goed op elkaar aan. Wijziging van wetgeving wordt niet voorzien, zodat in de uitvoering de oplossing gezocht moet worden.

Ook hier geldt dat het uitgangspunt is om als één overheid op te kunnen treden. Omdat de gezamenlijke strategie is ontwikkeld voor uitsluitend het Brzo toezicht, moet ook een strategie worden ontwikkeld voor de andere domeinen in de VTH samenwerking bij Brzo bedrijven. Het betreft, dat het uniformeren en afstemmen voor bijvoorbeeld de handhaving van de milieuwetgeving/WABO vergunning, de Arbo regelgeving en de Wet veiligheidsregio's. Het Bestuurlijk omgevingsberaad heeft inmiddels een WABO brede strategie wat een goede stap in de richting is. De implementatie moet echt nog starten. Concreet betekent dit, dat de WABO bevoegde gezagen onderling een WABO brede strategie moeten uitwerken en implementeren en dit (bij voorkeur) doen in afstemming met de Inspectie SZW en de veiligheidsregio's. Ook de bestuurlijke besluitvorming moet nog plaatsvinden bij de afzonderlijke WABO bevoegde gezagen.

Dit onderdeel zal in samenwerking met IPO en de bevoegde gezagen moeten plaatsvinden, maar zal zeker een inzet vragen van het Brzo werkveld.

2015	:	voortzetten implementatie Brzo strategie, starten met de voorgestelde evaluatie en opstarten met de bijdrage aan het uniformeren van de brede WABO strategie
2016-2018	:	bijdrage aan de implementatie van de brede WABO strategie

Afstemming tussen strategische milieukamer (SMK) en de afstemming tussen strafrechtelijk- en bestuurlijke handhaving

Om een goede afstemming voor Brzo toezicht tussen het OM/politie en het bestuur vorm te geven, maakt het (IPO) bestuur nu onderdeel uit van de strategische milieukamer. Dat vraagt op ambtelijk niveau afstemming en voorbereiding.

De Brzo handhavingstrategie voorziet ook in een goede samenloop van bestuursrecht en strafrecht. Concreet gaat het om uitwisselen van informatie tussen bestuur en politie/OM, het organiseren van BOA capaciteit en het afstemmen welke zaken (in operationele zin) gezamenlijke worden opgepakt en waarvoor capaciteit beschikbaar wordt gesteld. Het betreft bedrijven die onvoldoende presteren en gezamenlijk bestuur en OM/politie worden onderzocht. Ook gaat het om het uitwerken van de Brzo capaciteit van de Brzo toezichthouders en om deze op een hoger kwaliteitsniveau te krijgen met een zo efficiënt mogelijke inzet. Gedacht wordt aan het vormen van een landelijke BOA pool voor Brzo bedrijven.

De inzet voor dit deelonderwerp is het uitdenken van de afstemming. De inzet van vanuit de bestuurlijke toezichthouders bij strafrechtelijke onderzoeken maakt hier geen deel van uit.

Dit punt is een WABO onderwerp, omdat vanuit de veiligheidsregio's er geen BOA capaciteit beschikbaar is.

2015	:	1. onderzoeken hoe en welke informatie tussen bestuur en OM/politie kan worden gedeeld en hoe de informatie een rol kan spelen in de risico-analyse van bedrijven 2. voorbereiden en advisering bestuur voor de SMK overleggen
2016 - 2018	:	3. vormen Brzo BOA pool en verhogen kwaliteit BOA's voortzetten van de genomen initiatieven in 2015

3.2 IT, monitoring en openbaarheid

Achtergrond en aanleiding

Gegevens worden (al dan niet automatisch) gegenereerd en gemonitord om inzicht te houden in de prestaties van de overheden en de bedrijven. De doelen zijn meerledig: van voortgangsoverzichten voor inspecties tot informatie ten behoeve van de Staat der Veiligheid. De GIR bevat de Brzo inspectiegegevens en zal een belangrijk gegevensbron zijn. De GIR is technische verouderd en moet worden vernieuwd. Dat zal in de periode 2015-2018 plaatsvinden. Strategische vragen moeten worden beantwoord of het systeem breder inzetbaar is dan voor de ruim 400 Brzo bedrijven en/of er over meer informatie wordt gerapporteerd dan uitsluitend Brzo inspectieresultaten.

Informatie delen en communicatie vindt plaats middels een website. Daar worden ook de openbare samenvattingen van de verslagen geplaatst en in een afgeschermd omgeving ook alle monitoringsgegevens. Als eerste zullen de samenvattingen van de Brzo inspectieverslagen openbaar worden gemaakt en mogelijk later ook resultaten van de inspectie van het milieutoezicht, arbo en veiligheidsregio's.

Doel

Het doel van dit deelonderwerp is het een goede IT ondersteuning voor de VTH taken met de mogelijkheid voor het genereren van data voor monitoring en analyse. Dit omvat ook de wettelijke taak om het publiek te informeren over de prestaties van de bedrijven.

Activiteiten 2015 en een doorkijk 2016-2018

A. Monitoring en openbaarheid van gegevens

Genereren van overzichten met behulp van rapportage tools

Vanuit de huidige GIR worden overzichten gemaakt met rapportage tools voor informatie over de voortgang van de plannings, en informatie over overtreden enz. Deze informatie wordt gebruikt voor de dagelijkse aansturing van de werkzaamheden, ten behoeve van management, kwartaal- en jaarrapportages en voor de Staat der Veiligheid.

Externe ondersteuning is noodzakelijk om overzichten te bouwen, die worden opgebouwd vanuit de databases van de GIR. Dit proces wordt vanuit de DCMR ondersteund.

Bovenstaand beperkt zich tot informatie voor het Brzo toezicht. Omdat de samenwerking nu gaat over VTH taken bij Brzo en de RIE categorie 4 bedrijven ligt uitbreiding van monitoring voor de hand. Er is echter geen gezamenlijke database van waaruit deze data gegenereerd kunnen worden. Elke Brzo-OD of veiligheidsregio heeft de gegevens in de eigen systemen zitten zodat data uitsluitend handmatig verzameld kunnen worden. Het is wel mogelijk zodra er een nieuw IT systeem is ontwikkeld voor de brede VTH taken. Daarom is de geautomatiseerde monitoring voor de brede VTH taken voorzien zodra er een nieuw IT systeem beschikbaar is.

2015 -2017	:	uitvoeren reguliere monitoringstaken en mogelijke uitbreiding
2017- 2018	:	vernieuwen monitoringsoverzichten

Openbaarheid van gegevens en samenvattingen verslagen:

De toezichthoudende partijen verbinden zich aan de afspraak om de samenvattingen van de Brzo inspectierapporten met ingang van 2014 centraal openbaar te maken (na bestuurlijke akkoord). Het doel is de transparantie van de overheid te vergroten en te werken aan een evenwichtige beeldvorming bij het publiek. Naast de maatschappelijke wens, vraagt ook Seveso III (wettelijk) om meer transparantie. Het invoer traject om inspectie-informatie te publiceren op een centrale landelijke website is gestart. Die informatie wordt in compacte vorm en in begrijpelijke taal beschikbaar gesteld,

In 2013 en 2014 is een werkwijze ontwikkeld die in 2014 is geïmplementeerd. Het opstellen van de voor het publiek begrijpelijke samenvatting vereist een vaardigheid van inspecteurs die zij niet van nature bezitten. Daarom en ook om de uniformiteit te monitoren zal ook in 2015 de nodige ondersteuning nodig zijn om dit tot een succes te maken. Het publiceren zal in 2015 geëvalueerd worden. De verantwoordelijkheid voor het afhandelen van door bedrijven en burgers ingediende verzoeken op basis van de Wet Openbaarheid Bestuur (WOB) en het publicatie proces ligt bij het bevoegd gezag.

Het openbaar maken van toezicht informatie is niet beperkt tot Brzo inspecties. Het geldt ook voor andere toezicht onderwerpen zoals de WABO vergunning. De uitkomsten van de evaluatie in 2015 zal samen met de verplichting voor openbaar making van toezichtinformatie (niet Brzo) leiden tot een voorstel aan de WABO bevoegde gezagen hoe hier mee om te gaan.

2015	:	- voortzetten ondersteuning Brzo inspectierapporten - uitvoeren van een evaluatie en het opstellen van een advies
2016-2018	:	uitvoeren van de adviezen voorkomend uit de evaluatie

B. Bestaande GIR en vernieuwen van de GIR

Beheer van de huidige GIR

Voor de huidige GIR worden kosten gemaakt voor beheer en onderhoud. Ook worden nieuwe releases uitgegeven om bestaande knelpunten op te lossen. Deze werkzaamheden blijven ook bestaan als er een nieuw IT systeem is gebouwd. De ervaring leert, dat er jaarlijks twee release worden uitgevoerd om problemen op te lossen en/of nieuwe initiatieven in de GIR in te bouwen.

2015 - 2018	:	beheerskosten en twee releases
-------------	---	--------------------------------

Ontwikkelen bouwen nieuw systeem ter vervanging huidige GIR

Voor het ondersteunen van het inspectieproces en de hieraan verbonden registratie maken alle diensten gebruik van de GIR. De inspecterende diensten vullen GIR met informatie vanuit hun specifieke taakgebied. De applicatie is dé bron voor de landelijke monitoring. Deze applicatie stelt eisen aan de betrouwbaarheid en volledigheid van de informatie in de GIR. De overheden verplichten zich tot het gebruik van de GIR en de eisen die daarbij horen. De data uit het GIR zijn beschikbaar voor de partijen die de informatie in GIR registreren. Deze verkenning zal onder meer antwoord moeten geven op de vraag of GIR is uit te breiden met extra gegevens van inspectiepartners die bijvoorbeeld is verkregen vanuit het toezicht op milieu, arbo en bedrijfsbrandweer en vanuit de vergunnings situatie bij bedrijven. Bij de verkenning wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de rijksinitiatieven zoals Inspectievew en de digitale agenda. Het doorontwikkelde GIR moet de inspecteurs ondersteunen en het ontsluiten van data ten behoeve van het genereren van regionale en landelijke overzichten vergemakkelijken.

In 2010 en 2011 is er een Business case uitgewerkt voor de integratie van het Brzo werkveld en het Programma Vernieuwing Toezicht Chemie (VT chemie). Een belangrijke conclusie uit de business case is dat de techniek van de GIR is verouderd. Voor de toekomst brengt dat risico's met zich mee. Er zijn meerder varianten onderzocht voor de samenvoeging. Gezien de verouderde techniek ligt een vernieuwing voor de hand. De kosten die in 2010-2011 zijn geschat liggen tussen de 2 en 3.2 miljoen euro.

Voordat dergelijk zeer hoge bedragen worden uitgegeven is het nodig om een nieuwe business-case op te stellen en de samenhang te zoeken in de ontwikkelingen van nu zoals het ontstaan van 29 omgevingsdiensten. Daarom zal in 2015 gewerkt worden aan het inventariseren van de mogelijkheden, wensen van het Brzo werkveld en daarbuiten en de risico's bij het bouwen van een nieuw systeem.

2015	:	uitvoeren van de verkenning, inventariseren van de wensen en opstellen business-case
2016 - 2017	:	aanvang bouw systeem en afronding

3.3 Kennis, opleidingen en kwaliteit

Achtergrond en aanleiding

In 2014 (met mogelijk een uitloop in 2015) worden inspecteurs en vergunningmakers waar nodig opgeleid om te voldoen aan de afgesproken kwaliteitscriteria. Voor het WABO bevoegd gezag en de veiligheidsregio's worden aanvullende opleidingen gegeven afhankelijk van het type bedrijf in de betreffende Brzo-OD. Een register wordt gevormd om aan te kunnen tonen dat wordt voldaan aan de eisen. In 2015 en verder wordt er doorlopend bijgeschoold. Vanwege afspraken in het PuMA wordt het WABO bevoegd gezag geacht aan kwaliteitscriteria voor medewerkers te voldoen. Voor WABO is het dus niet vrijblijvend, maar een vaste afspraak tussen de landelijke PuMA partijen.

Op alle producten (vergunningen en inspecties) vindt een kwaliteitstoets plaats en onderlinge audits worden uitgevoerd tussen organisaties (WABO, veiligheidsregio's en ISZW). Kennis wordt actief beheerd en ontsloten voor alle betrokken medewerkers. Expertise teams op verschillende inhoudelijke onderwerpen zijn beschikbaar voor vragen van collega's.

Doel

Het doel van het project is het voldoen aan de vereiste kwaliteitscriteria voor medewerkers en de borging van de kwaliteit van de VTH producten.

Stand van zaken en lopende ontwikkelingen

Er zijn in 2005 afspraken gemaakt over de kwaliteitscriteria van de Brzo inspecteurs in de zogenoemde maatlat. Alle inspecteurs hebben aanvullende opleidingen gevolgd. In 2014 zijn initiatieven genomen om de geïnventariseerde 'gaps' bij de VTH medewerkers vast te stellen en met gerichte opleidingen deze op te lossen. Hiervoor is een modulair opgebouwde opleiding ontwikkeld.

Activiteiten 2015 en doorkijk 2016 - 2018

A. Opleidingen

Voldoen aan kwaliteitscriteria PuMA 2.1

Deskundigheid is één van de belangrijkste succesfactoren voor hoogwaardige taakuitvoering. Iedere vergunningverlener, toezichthouder of handhaver moet over de juiste competenties beschikken en aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen om het werk goed uit te kunnen oefenen. De kwaliteitseisen zijn vastgelegd in de 'WABO-kwaliteitscriteria 2.1' en in de 'Kwaliteitscriteria LAT RB'. Deze zullen worden geëvalueerd en worden verduidelijkt. De afspraak is dat Brzo-omgevingsdiensten vanaf 1 januari 2015 moet voldoen aan de WABO-kwaliteitscriteria 2.1 en dat de inspecteurs van alle diensten per 1 januari 2015 voldoen aan de Kwaliteitscriteria LAT RB. Dit kan betekenen dat aanvullende opleidingsprogramma's nodig zijn.

Partijen staan zelf aan de lat om hun medewerkers aan de kwaliteitscriteria te laten voldoen. Een landelijk register biedt inzicht in de kwalificaties van de medewerkers. In 2014 wordt bepaald met welke procedure en door wie het register wordt beheerd. De Waterkwaliteitsbeheerders ontwikkelen in 2014 voor het reguliere toezicht vanuit de Waterwet en bij RIE cat 4 bedrijven een eigen set kwaliteitscriteria. De veiligheidsregio's zullen eind 2014 bepalen op welke wijze zij zullen gaan voldoen aan de afspraken binnen het Brzo werkveld. Het ligt voor de hand om gezamenlijk met het WABO bevoegd gezag op te leiden.

Opleiden bestaat uit meer dan voldoen aan kwaliteitseisen. Het is een doorlopend proces waarvoor ook doorlopend kosten worden gemaakt.

2014	:	vaststellen van de 'gaps' en aanvang van de opleidingen
2015	:	vervolg van de opleidingen
2016-2018	:	bijscholen

Brzo academie opleidingen

Vanuit de samenwerking tussen de Brzo bevoegde gezagen is er sinds 2005 een gezamenlijk scholingsprogramma over onderwerpen die de gezamenlijkheid aangaan. De Brzo-academie verzorgt gespecialiseerde opleidingen voor toezicht bij risicovolle bedrijven.

Het kan hier zowel gaan om inhoudelijke opleidingen als om vaardigheidstrainingen die nodig zijn op grond van het beroepscompetentieprofiel en de hieraan ten grondslag liggende kwaliteitscriteria. Met een examenreglement is de kwaliteit van de opleidingen geborgd.

De academie is Europees aanbesteedt. Het contract met de opdrachtnemer eindigt eind 2015. Onderzocht zal worden wat de opleidingsbehoefte zijn na 2015 of verbreding richting vergunningverlening kan plaatsvinden en wat een logische samenvoeging is van andere opleidingsinitiatieven binnen het WABO werkveld en de veiligheidsregio's. Een samenwerking met het bedrijfsleven voor opleiden kan een mogelijke Safety deal opleveren.

2015	:	voorzetten Brzo academie en onderzoek naar de mogelijkheden voor de periode 2016-2018
2016-2018	:	opleiden op de wijze die voorkomt uit het onderzoek in 2015

B. Verbeteren kwaliteit

Onderlinge audits, vier ogen principe

Voor een goede borging van de gemaakte afspraken over VTH en om te zorgen voor een goede borging van de kwaliteit van het werk worden onderlinge audits uitgevoerd. Aan de audit-teams nemen medewerkers deel van het WABO bevoegd gezagen Inspectie SZW en de veiligheidsregio's. Het resultaat van deze audits geeft inzicht in de kwaliteit van de uitvoering. Hierover wordt gerapporteerd aan het management van Brzo+ met de mogelijkheid om bij te sturen ter verbetering van de uniforme werkwijze en de kwaliteit van de uitvoering.

Verder zal op alle VTH producten (vergunningen en inspectierapporten) het vier ogen principe worden toegepast. Dat betekent dat altijd een coördinator/teamleider/manager het betreffende product naleest en beoordeeld.

2015	:	- opzetten van de wijze van onderlinge audits - uitvoeren van meerdere audits per jaar - uitvoeren vier-ogen principe
2016-2018	:	uitvoeren van meerdere audits per jaar

C. Kennis-infrastructuur

Meerdere deelprogramma's van de IMPULS gelden gaan over het beheer van kennis en de infrastructuur die daarbij hoort. Ook het Brzo werkveld heeft behoefte aan het beheer van kennis en wil beschikken over een goede ontsluiting ervan.

Het Brzo werkveld heeft concreet behoefte aan het volgende:

- een beheersorganisatie van kennis toegesneden op het Brzo werkveld
- het beheren van kennis waarvan de afzonderlijke documenten zijn gevalideerd
- een goede (digitale) ontsluiting van de kennis die altijd is te raadplegen is door de BRZO+ partners (via de op te zetten landelijk kennisinfrastructuur)

Ook is er behoefte aan landelijke werkende kennis- en expertise teams die geraadpleegd kunnen worden. Deze teams moeten een zeker status hebben om uitspraken te kunnen doen. Binnen deelprogramma 1 worden teams samengesteld die zich met de inhoud van de te ontsluiten informatie gaan bezighouden. De teams moeten VTH breed werken. In deelprogramma 1 wordt hiervoor financiering aangevraagd.

Ten tijde van het opstellen van dit document zijn er meerdere initiatieven bekend voor het beheer van kennis. Het ligt voor de hand om de initiatieven te bundelen. Er wordt niet alleen gedacht aan IMPULS deelprogramma 3, maar ook aan Omgevingsdienst Nederland, Infomil, Landelijk Expertisecentrum BrandweerBrzo (LEC BrandweerBrzo) enzovoort. Vanuit de kennis- en expertise die aanwezig is bij partijen wordt geborgde en deskundige inbreng in (inter)nationale overlegstructuren zoals PGS, IPPC ingebracht.

Ten behoeve van bovenstaande zal er een centraal informatieportaal beschikbaar zijn. Dit portaal biedt naast de tot gevalideerde kennisdocumenten ook informatie over vergunningen, instrumenten, opleidingen, nieuws, vergaderstukken en data. Kortom: een intranet en netwerkplek voor het werkveld. De plaats van dit portaal kan bestaande website van Brzo+ zijn, maar kan ook een ander platform worden. Het werkveld wordt via digitale nieuwsbrieven, kennisdagen en social media op de hoogte gehouden van alle landelijke en regionale ontwikkelingen.

De inzet is om voor het ICT gedeelte samenwerking te zoeken met deelprogramma 3 zodat het beheer van kennis uiteindelijk via een systeem wordt ontsloten en op een meer efficiënte wijze kan worden uitgevoerd dan in de IMPULS deelprogramma's afzonderlijk. Het organiseren van de ICT

basis voor de kennis infrastructuur is daarom binnen deelprogramma 1 belegd. Voor dit ICT-deel is vanuit deelprogramma 1 voor 2015 € 100.000,- overgeheveld naar deelprogramma 3

Organiseren landelijke kennis dagen

Deelprogramma 3 zal ook landelijke kennisdagen organiseren. Deze kennisdagen zullen voorzien in onderwerpen voor alle VTH medewerkers.

- 2015 :
 - opzetten landelijke werkende kennis en expertise teams
 - landelijke kennisdagen

- 2016-2018 :
 - resultaten vanuit landelijke werkende kennis en expertise teams
 - landelijke kennisdagen

3.4 Organisatie, ondersteuning en aansturing

Achtergrond en aanleiding

Omdat meerdere partijen samenwerken is er een organisatie en coördinatie nodig. Het bureau Brzo+ faciliteert alle activiteiten tussen de Brzo bevoegde gezagen en is het secretariaat van de verschillende overleggen, werkgroepen en beheert de website. De DCMR verzorgt de coördinatie tussen de zes Brzo-OD's en fungeert als aanspreekpunt. De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond vervult deze zelfde taak voor de zes veiligheidsregio's die belast zijn met de Brzo taken. ISZW bestaat uit één organisatie en behoeft geen interne coördinatie.

Organisatie

De organisatie is niet in dit stuk beschreven. Het is eerder tussen de betrokken partijen besproken en beschreven in het advies 'Landelijke uitvoering van VTH taken bij Brzo bedrijven' met als onder titel *Van afstemming naar aansturing* d.d. 19 november 2013. Er wordt naar dit document verwezen.

Doel

Om de van de activiteiten die in dit hoofdstuk beschreven zijn beogen de onderlinge samenwerking en de ondersteuning goed te laten verlopen.

Stand van zaken en lopende ontwikkelingen

De bestaande samenwerking is voortgezet in de Brzo+ organisatie die per 1 januari 2014 operationeel is. De coördinatie van het WABO bevoegd gezag en de veiligheidsregio's dateert van enkele jaren daarvoor.

Activiteiten 2015 en een doorkijk 2016-2018

Voor een implementatie van alle afspraken moeten Brzo-OD's en veiligheidsregio's kunnen bouwen van een ondersteuning voor meerdere jaren. Pas dan kunnen zij werken aan een duurzame inbedding van de afspraken in de organisaties en kunnen zij medewerkers in dienst nemen. Daarom is het belangrijk, dat de beschreven ondersteuning in dit hoofdstuk voor de volledige 4 jaar wordt toegezegd. Dat geldt ook voor het beheer en onderhoud van de GIR.

A. BRZO+ organisatie

Het Bureau BRZO+, ondergebracht bij RWS Leefomgeving, faciliteert en ondersteunt de programma-organisatie van BRZO+. Dat betekent onder meer de secretariaatsvoering van de gremia van BRZO+, het ondersteunen van BRZO+ projecten en -werkgroepen, het uitvoeren van de monitor ten behoeve van de Staat van de Veiligheid, het uitvoeren van het belanghebbenden-tevredenheidsonderzoek, het beheren van de landelijke voorzieningen en het faciliteren van de BRZO+ Academie. Daarnaast fungeert het bureau als centraal loket voor vragen en voor de informatievoorziening via de website www.brzoplus.nl, de nieuwsbrief en bijeenkomsten (kennisdagen).

2015 – 2018 : uitvoeren van de ondersteuning voor het werkveld

B. Landelijk coördinatiepunt van de zes Brzo-OD's

Binnen het stelsel van de Brzo-OD's is elke Brzo-OD zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van het gehele VTH takenpakket. Er is geen sprake van overdracht van taken en/of verantwoordelijkheden. De Brzo-OD is het enige aanspreekpunt voor de individuele bedrijven, de bevoegde gezagen en de lokale/regionale betrokken toezichthouders.

De coördinerende Brzo-OD heeft tot taak de gezamenlijkheid tussen de zes Brzo-OD's te waarborgen voor een uniforme uitvoering van de VTH taken voor deze bedrijven (eenzelfde level playing field voor de bedrijven) en functioneert als aanspreekpunt voor Brzo+, de departementen, het OM/politie en de landelijke georganiseerde overheden en bedrijfsleven. Er is sprake van een stevige coördinatie onderling. Ook spreken de Brzo-OD's elkaar onderling aan op 'niet voldoen aan afspraken'. Het coördinatiepunt organiseert en faciliteert dit proces voor de zes Brzo-OD's. Het gaat om de volgende taken.

1. Voeren van een secretariaat voor:
 - a. Brzo-OD directeuren
 - b. Projectgroep Brzo-OD
 - c. werkgroepen binnen Brzo-OD's
2. Kwaliteitsimpuls van de VTH taken voor een uniforme uitvoering
 - a. Opstellen en ontwikkelen van documenten voor integrale vergunningverlening
 - b. Idem voor normstelling

- c. Idem voor toezicht en handhaving
 - d. Bijdrage aan het implementeren van accounthouderschap
3. Opleidingen en deskundigheid
 - a. Ontwikkelen van opleidingen en bijscholingen en dit organiseren
 - b. Afspraken met deelprogramma 3 voor beheer van kennis
 4. Projectbeheer
 - a. Opstellen jaarplannen
 - b. Samenvoegen van informatie van het VTH proces voor landelijke monitoring
 - c. Bijhouden van registers voor mandaten en opleidingen
 - d. Opstellen rapportages
 - e. Budgetbeheer voor IMPULS
 5. Monitoringstaken, data-analyse en de daarbij behoren informatievoorziening
 - a. Monitoring van de GIR en bouwen van monitoringssystemen
 - b. Analyse van de gegevens onder andere voor de Staat der Veiligheid
 - c. Maken overzichten voor sturingsinformatie en analyse ervan
 6. Vertegenwoordiging in het landelijke netwerk
 - a. Deelname aan Brzo+ kernteam
 - b. Deelname aan diverse werkgroepen onder Brzo+
 7. Onderhouden van contacten met OM/politie, SMK, IPO, VNG, departementen en de werkzaamheden die daaruit voortkomen zoals het aanvragen van subsidies
 8. Communicatiestrategie

2015 – 2018 : uitvoeren van de beschreven taken

C. Regionale implementatie voor bevoegd gezag WABO en veiligheidsregio's

Om zoveel mogelijk als één overheid te fungeren worden er in Brzo+ verband landelijk afspraken gemaakt. De implementatie van deze afspraken gaat echter niet vanzelf. Binnen de omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's is capaciteit noodzakelijk om dit te kunnen bereiken. Landelijke afspraken kunnen zo worden vertaald en geïmplementeerd in de regio's. Vice-versa kunnen regionale knelpunten en gegevens aan de landelijke organisatie worden doorgegeven en worden vertaald in landelijke afspraken.. Deze regionale coördinatie zal zorgen voor waarborg dat de afspraken ook daadwerkelijk worden geïmplementeerd. Het is belangrijk voor het welslagen van het werken in zes regio's in Nederland.

2015 – 2018 : uitvoeren van de implementatietaken

4 Begroting 2015 en doorkijk 2016 – 2018 BRZO

4.1 Algemeen

Voor het gehele programma is een begroting opgesteld. Hierbij zijn de zowel de inzet van de medewerkers (uren) berekend en de materiële inzet. Bij de berekeningen is een vast uur tarief van € 100 gehanteerd. Voor de inzet van de uren van de medewerker is een schatting gemaakt. Hierbij is ook gekeken welke dienst welke inzet naar verwachting zal doen.

Bij het opstellen is rekening gehouden met mogelijke subsidies die in 2014 zijn verstrekt. Deze zijn buiten deze begroting gehouden ook als mogelijk werkzaamheden doorlopen in 2015 zoals het opleiden van medewerkers voor de PuMA kwaliteitscriteria.

4.2 Overzicht van de begrote kosten

De begroting per post ziet er als volgt uit. Per jaar zijn de kosten weergegeven en ook is het totaal over de gehele periode opgenomen.

Begroting WABO en VR periode 2015 - 2018	2015	2016	2017	2018	2015 - 2018
VTH	1.321.800	816.200	646.200	646.200	3.430.400
Monitoring en Openbaarheid gegevens	54.000	54.000	54.000	54.000	216.000
ICT, GIR	922.000	1.922.000	1.922.000	322.000	5.088.000
Kennis, Opleidingen en Kwaliteit	561.600	510.600	510.600	510.600	2.093.400
BRZO+ Organisatie	794.000	794.000	794.000	794.000	3.176.000
Landelijk Coördinatie 6 Brzo-OD	550.000	550.000	550.000	550.000	2.200.000
Regionale implementatie OD's en VR's	616.800	616.800	616.800	616.800	2.467.200
TOTAAL	4.820.200	5.263.600	5.093.600	3.493.600	18.671.000

Deelprogramma 2 PGS
Decentrale overheden
Borging deskundigheidinzet overheid aan de
actualisatie PGS-reeks
voor het jaar 2015

Impuls Omgevingsveiligheid 2015 - 2018

September 2014
Provincie Zuid-Holland

Leeswijzer PGS

Het Deelprogramma PGS bestaat uit twee onderdelen, te weten de indiening door de decentrale overheden en de opdrachtverlening door lenM aan de NEN. Het deel van de decentrale overheden beslaan de hoofdstukken 1 tot en met 5.

De opdrachtverlening door lenM aan de NEN is opgenomen in hoofdstuk 6 van dit deelprogramma.

1 Inleiding PGS Decentrale overheden

PGS-publicaties zijn een belangrijk hulpmiddel voor betrokken overheden bij het uitvoeren van de VTH-taken. Daarbij dragen zij bij aan het komen tot passende regels in het Activiteitenbesluit als het gaat om het omgaan met gevaarlijke stoffen.

De zorgvuldige totstandkoming en beheer van de PGS-reeks vormt de sleutel tot het realiseren van die doelstelling. De geborgde inbreng vanuit betrokken overheidsorganisaties is daarbij cruciaal net als het optimaliseren van het proces i.r.t. het beoordelen/aanwijzen van een PGS-publicatie als BBT-document.

Na een periode dat de Rijksoverheid zelf primair verantwoordelijk was voor (de voorganger van) de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS-reeks) is n.a.v. het advies van de Cie. Oosting besloten als Rijksoverheid meer afstand te nemen. Sinds eind 2008 draagt de beheerorganisatie PGS zorg voor het onderhoud van de PGS-reeks. Beheerorganisatie is ondergebracht bij NEN. De Programmaraad, met vertegenwoordigers van gemeentelijk en provinciaal bevoegd gezag, de Inspectie SZW, Veiligheidsregio's Nederland en betrokken bedrijfsleven, draagt zorg voor inhoudelijke sturing. De Rijksoverheid betaalt de kosten van de beheerorganisatie en heeft een uitvoeringskader meegegeven met randvoorwaarden/criteria in relatie tot de opzet van de beheerorganisatie en de PGS-reeks.

In haar reactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) «Veiligheid bij Odfjell Terminals Rotterdam» en het advies «Veiligheid bij Brzo-bedrijven, verantwoordelijkheid en daadkracht» van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) heeft het Kabinet o.a. geconstateerd dat er aanleiding is voor "Betere borging kwaliteit vergunningverlening en Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS)". Daarbij zijn onderstaande acties genoemd in relatie tot de PGS-reeks:

- optimaliseren van het proces om tot aanwijzing van een PGS-publicatie als BBT-document te komen. Daarbij speelt ook het voornemen van Inspectie SZW om in dit proces kaderstellende inbreng te leveren om tegenstrijdigheden met arbeidswetten te voorkomen;
- faciliteren dat deskundige inbreng vanuit de OD's en de veiligheidsregio's is geborgd.

Het onderzoek Kwaliteitsimpuls-PGS heeft een aantal verbeterpunten opgeleverd over de aanscherping van de randvoorwaarden in relatie tot de opzet van de beheerorganisatie en de PGS-reeks. Daarnaast heeft ook de Beheersorganisatie/Programmaraad voorstellen geformuleerd ter verbetering van proces van totstandkomen en de inhoud van de PGS'n.

In 2014 is al een start gemaakt met bovenbeschreven elementen van de kwaliteitsimpuls. Het jaar 2015 wordt voor wat betreft de aanscherping van randvoorwaarden en criteria gezien als een jaar waarin extra activiteiten plaats zullen vinden om die in de procesvoering van de PGS-beheerorganisatie een plaats te geven. Er wordt voor gekozen de bestaande PGS-reeks binnen de looptijd van dit programma Impuls Omgevingsveiligheid 2015-2018 gespreid in de tijd te actualiseren rekening houdend met de gewijzigde randvoorwaarden en criteria. Die aanpak maakt het mogelijk effectief en efficiënt toe te werken naar een adequaat pakket van PGS-richtlijnen. Dat geldt dan niet alleen voor de beheerorganisatie maar zeker ook voor de inzet van de andere partijen betrokken bij de PGS-reeks. Een in de tijd goed gespreide aanpak maakt het ook voor andere partijen mogelijk effectief en efficiënt bij te dragen aan de actualisatie. Een en ander betekent dat over de verschillende jaren sprake zal zijn van een vrij uniforme inzet capaciteit voor de onderscheiden onderdelen.

Er worden meerdere activiteiten rondom PGS uitgevoerd, te weten

1. Het beheer van PGS;
2. Het optimaliseren van het proces, om de PGS-richtlijnen aan te wijzen als BBT;
3. De borging van de kennisinbreng door de overheid in de actualisatie van de PGS-richtlijnen.

Dit deel van het focuspunt PGS betreft het garanderen van de adequate kennisinbreng door de overheid bij het tot stand komen van PGS-richtlijnen, en omvat het derde onderdeel, Borging van de kennisinbreng door de overheid. De twee andere onderdelen van het focuspunt PGS maken wel onderdeel uit van het programma Impuls Omgevingsveiligheid 2015-2018 maar zullen in een separaat traject door het ministerie IenM worden belegd bij de uitvoerende partijen. Andere aspecten, zoals kwaliteitsborging van de PGS-reeks, vallen buiten het bestek van het programma IOV maar worden uitgewerkt onder (onder andere) de verantwoordelijkheid van de Programmaraad.

2 Borging deskundigheidinbreng overheid in de PGS-actualisatie

De Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen, de zogenaamde PGS-reeks, is een handreiking voor bedrijven die gevaarlijke stoffen produceren, opslaan of gebruiken en voor overheden die zijn belast met de vergunningverlening en het toezicht op deze bedrijven. Op basis van de actuele stand der techniek wordt een overzicht gegeven van voorschriften, eisen, criteria en voorwaarden, die kunnen worden toegepast bij vergunningverlening, het opstellen van algemene regels en het toezicht op deze bedrijven. In de PGS-reeks wordt zoveel mogelijk op integrale wijze aandacht besteed aan arbeidsveiligheid, milieuveiligheid en de brandveiligheid.

Er zijn momenteel 21 richtlijnen van kracht en er worden 6 nieuwe richtlijnen opgesteld. Daarnaast is de verwachting dat in de periode 2015 – 2018 3 extra PGS-richtlijnen opgesteld worden. Dat houdt in dat er totaal 30 richtlijnen moeten worden beheerd en zo nodig geactualiseerd.

Een actuele PGS beschrijft de stand der techniek die het niveau heeft om te worden aangewezen als BBT-document (=best beschikbare techniek in het MOR). Het beschikbaar zijn van adequate BBT-documenten wordt gezien als een belangrijke voorwaarde voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de VTH-taken door het bevoegd gezag. Het kunnen borgen dat de PGS-reeks blijft voldoen aan de criteria voor BBT-documenten betekent dat er vanuit de betrokken overheden aanleiding is te kijken naar de inbreng die zij hebben in het proces van tot stand komen van PGS-richtlijnen. Hieronder is begrepen de review van PGS-sen op actualiteit en de behoefte en noodzaak om nieuwe PGS-sen op te stellen of te laten vervallen.

Relevante ontwikkelingen

Naar aanleiding van het onderzoek door de OvV heeft het ministerie IenM aangegeven dat de Rijksoverheid de andere overheden wil faciliteren om deskundige inbreng vanuit de omgevingsdiensten en de veiligheidsregio's te borgen. De PGS-sen hebben een belangrijke rol bij de VTH-taken die de overheden hebben. Het belang van een adequate inbreng door de betrokken overheden (is daarom groot. Hieronder begrepen de kwaliteit, de kwantiteit en de borging van de inbreng.

Daarnaast wordt rekening gehouden met een veranderende omgeving:

- Vorming Omgevingsdiensten en Veiligheidsregio's (Inpassing regionale brandweer)
- Ontwikkelingen in de samenwerking tussen OD's en veiligheidsregio's
- Ontwikkeling in wet- & regelgeving: Omgevingswet
- Bezuinigen en terugtrekkende compacte overheid
- Veranderende rolverdeling Overheid en Bedrijfsleven

In 2014 is in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu door HaskoningDHV Nederland B.V. onderzocht of en, zo ja, welke verbeterpunten nuttig en noodzakelijk zijn om door te voeren in de randvoorwaarden/criteria in relatie tot de opzet van de PGS-beheerorganisatie en de PGS-reeks. Daarnaast is de vraag welke kosten samenhangen met het doorvoeren van die verbetervoorstellen.

De resultaten van dit onderzoek zijn als volgt.

In het algemeen worden de PGS-richtlijnen door de uitvoeringspraktijk ervaren als nuttige documenten om de veiligheid te verbeteren. De uitvoeringspraktijk betreft het bedrijfsleven en overheden. Dit neemt niet weg dat zich knelpunten voordoen en dat er punten zijn waarop de PGS-richtlijnen verbeterd kunnen worden.

Die verbeterpunten hebben betrekking op de inhoud, het totstandkomingsproces en de organisatie. Wat betreft de inhoud is het van belang om tot een goede balans te komen, bijvoorbeeld tussen doel- en middelvoorschriften, tussen kleine en grote bedrijven, en om het bereiken van het juiste detailniveau.

Wat betreft het totstandkomingsproces en de PGS-organisatie zijn er vele 'quick wins' mogelijk. Zo ervaart een deel van de betrokkenen dat de randvoorwaarden voor het totstandkomingsproces onduidelijk zijn. Hetzelfde geldt voor de verdeling van verantwoordelijkheden. Dergelijke punten zijn relatief eenvoudig op te lossen door betere communicatie en verduidelijking van de verschillende kaders waarin de randvoorwaarden voor PGS-richtlijnen en/of het totstandkomingsproces zijn beschreven.

Daarnaast wordt door verschillende betrokkenen de beperkte betrokkenheid van de Rijksoverheid bij de totstandkoming van PGS-richtlijnen als een gemis ervaren. Grotere betrokkenheid vanuit het Rijk zou volgens betrokkenen kunnen helpen bij het goed laten landen van (voorschriften uit) PGS-richtlijnen als BBT-document en/of in het Activiteitenbesluit. Grotere betrokkenheid van de Rijksoverheid hoeft niet te betekenen dat het Rijk de eindverantwoordelijkheid voor PGS-richtlijnen

naar zich toe trekt, maar zou bijvoorbeeld vormgegeven kunnen worden door het sturen van waarnemers naar PGS-team en/of -werkgroepen.

In 2014 is over de revitalisatie van de PGS-reeks overleg gestart met de diverse stakeholders (Ronde tafel toekomst PGS). Verwachting is dat nog in 2014 helderheid zal ontstaan over de door partijen gewenste “governance” in relatie tot de PGS-reeks. Daarna komen gewenste vorm en inhoud van de vernieuwde PGS-reeks aan de orde. De uitkomsten van die overleg-cyclus zullen hun weerslag hebben op het proces van tot stand komen en actualiseren van PGS-richtlijnen.

Deze Ronde tafel cyclus laat onverlet dat er aanleiding is actie te ondernemen op aantal aanbevelingen uit het onderzoeksrapport van HaskoningDHV.

Een deel van de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport van HaskoningDHV Nederland B.V. zijn overgenomen in deze deelprogramma PGS van de Impuls Omgevingsveiligheid 2015 – 2018. Dit deel betreft de aanbevelingen uit paragraaf 6.3 Aanbevelingen proces en organisatie; Betrokkenheid van Rijksoverheid en andere overheden:

30. Zorg voor voldoende aansluiting bij de uitvoeringspraktijk, bijvoorbeeld door het stimuleren van vertegenwoordiging vanuit de Omgevingsdiensten en Veiligheidsregio's in PGS-teams en PGS-werkgroepen;

31. Zorg ervoor dat er voor de inzet van Omgevingsdiensten en Veiligheidsregio's middelen beschikbaar komen om deel te nemen aan de PGS-teams en dat prioriteit wordt gegeven aan deelname.

3 Visie en Probleemstelling PGS

Probleemstelling

Er zijn zorgen over het structureel borgen van een adequate inbreng in PGS-teams vanuit de betrokken overheidsdisciplines (vergunningverlening, toezicht/handhaving en brandweer/veiligheidsregio's). Bij het ontbreken van adequate inbreng vanuit de overheidsorganisaties bestaat de kans dat PGS-richtlijnen onvoldoende aansluiten op de VTH-taken van de betrokken overheden. Onbalans in vertegenwoordiging tussen bedrijfsleven en overheid kan er toe leiden dat economische belangen zwaarder gaan wegen dan het veiligheidsbelang en de betreffende PGS-richtlijn niet meer voldoet aan de criteria om aangewezen te worden als BBT-document. Daarnaast is de inbreng van de overheden moeilijker te organiseren door onder andere bezuinigingen en takendiscussies. Gevolg hiervan is dat:

- er vaak onvoldoende mensen vanuit de overheid in een team zitten;
- er vaak onvoldoende afstemming plaatsvindt tussen overheidsvertegenwoordigers in een team en hun collega-specialisten;
- er onvoldoende afstemming en eenduidigheid zijn tussen de verschillende overheidsvertegenwoordigers;
- er onvoldoende afstemming is tussen de verschillende PGS teams onderling;
- er niet altijd de juiste specialisten in de teams zitten.

Visie

Het ondersteunen van het tot stand komen van een actueel pakket van PGS-richtlijnen, door een doelmatige ondersteuning van de uitvoeringspraktijk VTH en die tot passende regels in het Activiteitenbesluit leidt.

Doelstelling van dit deelprogramma

Garanderen dat de overheid voldoende kennis inbrengt in de actualisatie van de PGS-reeks tussen 2015 en 2018 bij het tot stand komen van een actueel pakket van PGS-richtlijnen, waarbij het mogelijk is op een efficiënte manier te komen tot een beoordeling van een PGS-publicatie als BBT-document en zorgt voor een doelmatige ondersteuning van de uitvoeringspraktijk VTH en het komen tot passende regels in het Activiteitenbesluit.

Uitgangspunten

- Inmiddels is algemeen bekend en erkend dat de inbreng van de overheid in de PGS-teams kwantitatief en kwalitatief verbeterd moet worden. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:
- de inbreng van overheden bij het actualiseren van de PGS-reeks *qua aanwezigheid* pas dan volledig is wanneer de drie invalshoeken van de overheid zijn vertegenwoordigd in de PGS-teams. Tijdens het opstellen van dit onderdeel van deelprogramma PGS is uitgegaan dat deze vertegenwoordiging als volgt wordt ingevuld: vergunningverlening (door vertegenwoordigers vanuit VNG en IPO), toezicht (door vertegenwoordigers vanuit VNG & IPO) en advies brandveiligheid (door vertegenwoordigers vanuit de veiligheidsregio's). Echter, de discussie die in het kader van de Ronde Tafel PGS plaatsvindt kan er ook toe leiden dat vertegenwoordigers vanuit de OD's (betrokken bij VTH-taken gevaarlijke stoffen) namens het bevoegd gezag spreken;
- de inbreng van overheden bij het actualiseren van de PGS-reeks *qua kennisinbreng* pas dan volledig is wanneer:
 - er minimaal één VV-specialist en één HH-specialist en één VR-specialist inbreng leveren (allen met volledige kennis van het betreffende onderwerp inclusief BBT, inzicht in gewenste en huidige praktijk (gap's) enz.),
 - allen een specialist op de achtergrond hebben die als sparringpartner van hen dient;
 - van de aanwezigen er één tevens de rol van projectleider Borging kennisinbreng heeft met oog voor bredere aspecten, zoals afstemming met andere PGS-sen, omgaan met strategisch gedrag van de betrokkenen enzovoorts; Deze specialist V/TH met aanvullende competenties krijgt zo nodig een opleiding om deze competenties te ontwikkelen;
- alle aanwezigen verantwoordelijk zijn voor draagvlak door vóóraf (integraal) de inbreng af te stemmen met de sparringpartners;
- de aanwezigen zo nodig vervangende inbreng organiseren;
- de deelnemers behoren te beschikken over een mandaat om namens de vertegenwoordigende partij inbreng te leveren;

- er periodiek kennisuitwisseling plaatsvindt tussen alle betrokken overheidsvertegenwoordigers van de PGS-teams.
- een in de tijd goed gespreide aanpak het voor alle partijen mogelijk maakt om effectief en efficiënt bij te dragen aan de actualisatie.

4 Uitvoering deelprogramma Borging inzet deskundigheid PGS

Aanpak 2015 Borging inzet deskundigheid door de overheid

- Er wordt vanuit gegaan dat de bestaande PGS-reeks binnen de looptijd van de Impuls Omgevingsveiligheid 2015-2018 gespreid in de tijd geactualiseerd zal worden.
- Er wordt uitgegaan van een gemiddelde actualisatie van 7,5 PGS-sen per jaar, een gemiddeld aantal PGS-team vergaderingen per actualisatie 16,5 uur, en een gemiddeld aantal teamvergaderingen per jaar van 123,75 uur.
- De PGS-richtlijnen zijn verschillend in complexiteit:
 - 30% van de PGS-richtlijnen zijn van beperkte complexiteit waar 10 bijeenkomsten voor nodig zijn (de richtlijnen 7, 8, 10, 13, 17 en 25).
 - 55% van de PGS-richtlijnen zijn van middelgrote complexiteit waar 18 bijeenkomsten voor nodig zijn (de richtlijnen 6, 9, 12, 14, 16, 18, 19, 22, 23, 26, 28, 30, 32, 33-1, 33-2, 33-3, 34 en 35).
 - 15% van de PGS-richtlijnen zijn van grote complexiteit waar 24 bijeenkomsten voor nodig zijn (de richtlijnen 15, 29 en 31).
- De drie specialisten (VV, HH en VR) waarvan 1 de projectleider kennisinbreng nemen deel aan de bijeenkomsten.
- De te vergoeden tijdsduur per persoon per bijeenkomst van de PGS-teams is maximaal 8 uur inclusief voorbereiding en reistijd.
- De specialisten die als sparringpartner fungeren, nemen niet deel aan de PGS-team-bijeenkomsten, voor het sparren wordt 4 uur berekend. De rol van sparringpartner kan ook door een specialist in opleiding vervuld worden.
- De overheid levert haar deel bij het schrijven van de teksten.

Activiteiten 2015

Het deelprogramma Boring inzet deskundigheid PGS bestaat uit 9 activiteiten. Deze activiteiten hebben allen tot doel om te garanderen dat de overheid voldoende kennis inbrengt, te onderkennen welke belangen het bedrijfsleven inbrengt en voldoende evenwicht in de PGS-teams te bieden. De activiteiten betreffen Ondersteuning inbreng overheid en Sturing en kennisborging en bestaan uit de onderstaande activiteiten.

Ondersteuning inbreng overheid

1. Inzet projectleiders

De projectleider heeft als een aanvullende deeltaak naast de inbreng als specialist (Zie 2 en 3) een veelal generalistische rol in het PGS-team. De projectleider heeft tot doel het:

- signaleren van strategisch gedrag van de betrokken partijen binnen een PGS-team;
- monitoren en stimuleren van afstemming en eenduidig optreden tussen verschillende PGS-teams;
- monitoren en stimuleren van afstemming en eenduidig optreden tussen verschillende specialisten (zie 2 en 3) binnen het PGS-teams.

2. Inzet vertegenwoordigers Omgevingsdiensten (IPO/VNG)

Deze overheidsvertegenwoordigers zijn specialist VTH en/of adviseur Veiligheid en treden op als kennispunt voor het betreffende onderwerp en als de BBT specialist van dat onderwerp. De inzet van de specialist komt meestal vanuit de Omgevingsdiensten (al dan niet Brzo-OD), maar kan ook een provinciale of gemeentelijke ambtenaar zijn met veel ervaring van een te actualiseren PGS.

3. Inzet vertegenwoordigers Veiligheidsregio's

Deze overheidsvertegenwoordiger is Specialist industriële veiligheid (afkomstig van een Veiligheidsregio) en treedt op als kennispunt voor het betreffende onderwerp vanuit de rol van de brandweer.

4. Afstemming met sparringpartners

De afstemming met de sparringpartner binnen de eigen organisatie is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de specialist een breed gedragen standpunt inbrengt, die door de organisatie wordt gedeeld.

5. Schrijven/ Inhoudelijke inbreng overheid

Een van de bovenstaande ambtenaren neemt actief deel aan het schrijven van de teksten. Er is uitgegaan van een maximum van 325 uur per PGS.

Sturing en kennisborging

6. Leveren (technisch) voorzitters aantal PGS-trajecten

Voor maximaal 50% van de te actualiseren PGS-sen per jaar wordt de voorzitter door de overheid geleverd. De andere 50% is afkomstig vanuit het bedrijfsleven. Dit betreft de rol van technisch voorzitter.

7. Management borging overheidsinbreng

Een bestuurder is verantwoordelijk voor de garantie dat alle PGS-teams bemenst worden met adequate vertegenwoordiging vanuit de overheid. Deze bestuurder belast vervolgens een manager met deze taak, die samen met de drie betrokken vertegenwoordigers uit de programmaraad (IPO, VNG en VR) een stuurgroep vormen. Deze stuurgroep toetst of vertegenwoordigers aan de juiste kwaliteitseisen voldoen, borgt de inbreng en rapporteert over de voortgang aan de bestuurder.

8. Algemene kennisoverdracht/afstemming

Door het organiseren van een periodiek overleg (circa 2 keer per jaar) met alle betrokken vertegenwoordigers in de PGS-teams wordt kennisoverdracht geborgd en gezamenlijke knelpunten besproken. Eveneens kan hierin intervisie worden opgezet tussen de betrokken vertegenwoordigers.

9. Eenmalige "bijscholing projectleiders PGS-teams"

Om de overheidsvertegenwoordigers te ondersteunen in hun generalistische projectleidersrol wordt in het jaar 2015 een korte cursus georganiseerd.

5 Organisatie van het deelprogramma PGS 2015

5.1 Sturing deelprogramma PGS

Besluitvorming gebeurt door de PGS-bestuurder, namelijk een bestuurder van een van de decentrale overheden. Deze bestuurder zorgt voor de bestuurlijke inbedding in het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOb).

De bestuurder wordt ondersteund door een stuurgroep. In de stuurgroep wordt gezorgd voor aansluiting met de uitvoering (vertegenwoordiging van de decentrale overheden in de programmaraad).

5.2 Ontvangers van de middelen

Het deelprogramma PGS 2015 á €1.034.800,- wordt ingediend door de Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.

DEELPROGRAMMA PGS		
Activiteiten ondersteuning inbreng overheid	1	Inzet projectleider
	2	Inzet tweede vertegenwoordiger (VTH)
	3	Inzet vertegenwoordiger VR
	4	backoffice/afstemming/ sparringpartner
	5	Schrijven/ Inhoudelijke inbreng overheid
Totaal ondersteuning inbreng overheid		€ 782.500
Activiteiten sturing en kennisborging	6	leveren voorzitter aantal PGS-trajecten
	7	projectleider borging
	8	algemene kennisoverdracht/afstemming
	9	eenmalig "bijscholing projectleiders PGS-teams"
totaal sturing en kennisborging		€ 252.300
Totaal Deelprogramma 2 PGS		€ 1.034.800

De middelen worden doorgesluisd op basis van de werkelijke invulling van de overheidsinbreng bij de PGS-actualisatie. Uitgangspunten zijn:

- De planning van actualisaties die door de programmaraad PGS wordt vastgesteld;
- Het startmoment zoals de NEN dit aangeeft;
- De aanvragen voor middelen voor experts die de individuele organisaties indienen;
- De afrekening met de indiende organisaties gebeurt op basis van nacalculatie;
- De budgetten zijn gemaximeerd.

5.3 PGS Doorkijk 2016 - 2018

DEELPROGRAMMA PGS					
	2016	2017	2018	Aanvrager	Uitvoerders
Ondersteuning inbreng overheid	€ 782.500	€ 782.500	€ 782.500	Provincie Zuid- Holland	OD's en VR's
Sturing en kennisborging	€ 202.300	€ 202.300	€ 202.300	Provincie Zuid- Holland	OD's en VR's
	€ 984.800	€ 984.800	€ 984.800		

6 Deelprogramma PGS: opdrachtverlening door lenM

Inleiding

Het programma Impulsomgevingsveiligheid 2015-2018, dat in juni in het Bestuurlijk Omgevingsberaad VTH is besproken, kent binnen het focuspunt PGS een tweetal activiteiten waarvoor de opdracht zal worden verleend door lenM-V&R. Het betreft de opdracht aan de NEN in het kader van het beheer van de PGS-reeks en het optimaliseren van het proces tot aanwijzen van PGS-richtlijnen als BBT.

Begroting

Bij de genoemde activiteiten waarvoor lenM-V&R als opdrachtgever zal optreden gaat het om een omvang van:

	2015	2016	2017	2018	Wie
PGS-beheer	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000	PGS-beheer (NEN)
Optimalisatie proces aanwijzing PGS als BBT	€ 200.000	€ 150.000	€ 100.000	€ 100.000	RWS-LO
TOTAAL	€ 950.000	€ 900.000	€ 850.000	€ 850.000	

PGS-beheer

Zie bijlage 1 voor het jaarplan PGS-beheer 2015.

Optimalisatie proces aanwijzing PGS als BBT

Optimalisatie beoordeling en aanwijzing PGS-Richtlijnen als bbt en ontsluiting PGS-richtlijnen t.b.v. het Activiteitenbesluit door toevoegen van een waarnemer vanuit RWS-leefomgeving aan de PGS-teams.

De voorziene programmering (zie onderdeel PGS-beheer) resulteert in de voorziene inzet vanuit RWS-leefomgeving. Een en ander is mede afhankelijk van de uitkomsten van de het traject "Ronde Tafel-PGS" die in de loop van 2014 is gestart.

Deelprogramma 3

**Informatie- en
Kennisinfrastructuur**

Voor het jaar 2015

Impuls Omgevingsveiligheid 2015 - 2018

30 September 2014
Provincie Zuid-Holland

Leeswijzer Informatie- en Kennisinfrastructuur

In hoofdstuk 1 staan de huidige situatie en de uitgangspunten beschreven. In hoofdstuk 2 zijn de visie benoemd en de probleemstelling die door het deelprogramma wordt aangepakt. Er staan eveneens aanbevelingen uit 2014 uit de resultaten van de pilot door de landelijke werkgroep Kennisinfrastructuur externe veiligheid zijn overgenomen.

In hoofdstuk 3 staat de doelstelling van het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur opgenomen. In de paragrafen van dit hoofdstuk staan de subdoelen verder uitgewerkt in activiteiten, die het bereiken van de doelstellingen beogen,.

In hoofdstuk 4 staat aangegeven op wat voor manier de sturing van dit deelprogramma wordt georganiseerd en wie de ontvangende partijen zijn die de activiteiten van hoofdstuk 3 gaan uitvoeren.

1 Inleiding Informatie- en Kennisinfrastructuur

Deelprogramma 3 geeft vervolg aan een aantal ontwikkelingstrajecten. Het betreft:

- Programma Uitvoering Externe Veiligheid (PUEV)
Sinds 2004 is gewerkt aan de optimalisatie van de EV-taakuitvoering via een landelijk uitvoeringsprogramma Programmafinanciering externe veiligheid. Het programma is gefinancierd door het rijk en staat onder provinciale regie. Tot eind 2014 loopt de derde tranche in de programmafinanciering (PUEV-3). Het programma heeft tot doel om het bevoegd gezag (met name gemeenten en provincies) structureel in staat te stellen de wettelijke EV-taken uit te voeren.
- Programma PUmA
In 2012 is het Programma Uitvoering met Ambitie (PUmA) formeel afgerond. De doelstelling van PUmA was de organisatie en uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving van de regelgeving op het gebied van milieu, bouwen en ruimte te verbeteren. Gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk brengen uitvoerende taken onder in Omgevingsdiensten (OD's) en bundelen daarmee kennis, kunde en capaciteit. Er zijn diverse producten opgeleverd, waaronder een opzet van de benodigde informatievoorziening en een set van kwaliteitscriteria waaraan professionals qua competenties dienen te voldoen (kwaliteitscriteria 2.1). In 2014 is ter afronding van het PUMA-traject een project uitgevoerd waarin een verkenning is gehouden rond de opzet van een kennisinfrastructuur EV.
- Programma GOAL/Laan van de Leefomgeving
In het kader van de ontwikkeling van de Omgevingswet is een traject gestart ter ontwikkeling van de bijbehorende informatievoorziening. Dit vindt in samenwerking plaats met alle betrokken departementen (IenM, BZK, OCW en EZ), RWS, RIVM, de programmadirectie Eenvoudig Beter en de koepels IPO, VNG, Unie van Waterschappen. Vanuit het programma GOAL wordt zo gewerkt aan een nieuwe opzet voor de digitale informatievoorziening: de Laan van de Leefomgeving. Inmiddels is een definitiestudie uitgevoerd, waarin de opzet van de Laan is uitgewerkt en de kosten en baten indicatief in kaart zijn gebracht. In de opzet van de informatievoorziening zijn zogenoemde informatiehuizen benoemd, waaronder Externe Veiligheid.

Het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur ondersteunt de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de omgevingsveiligheid door de ontwikkeling, de implementatie, de borging en het beheer van relevante, actuele en betrouwbare kennis en informatie ten behoeve van de bij de taakuitvoering betrokken organisaties. Deze organisaties zijn:

- Het ministerie van IenM als systeemverantwoordelijke;
- Het bevoegd gezag voor de taakuitvoering rond omgevingsveiligheid (gemeenten, provincies, ministeries, waterschappen);
- De uitvoerende organisaties (omgevingsdiensten en veiligheidsregio's);
- De landelijke kennisinstellingen.

In de Impuls Omgevingsveiligheid wordt de term omgevingsveiligheid als equivalent gebruikt voor het milieuthema externe veiligheid.

Deelprogramma 3 is afgestemd met onder andere:

- een selectie van de programmaleiders externe veiligheid,
- de werkgroep/begeleidingsgroep van de pilot Kennisinfrastructuur, welke in najaar 2014 wordt opgesteld na de afronding van het Programma Uitvoering met Ambitie (PUmA),
- een selectie van de coördinatoren van de risicokaart,
- een selectie van de werkgroep Omgevingsveiligheid (voorheen werkgroep EV),
- het ministerie IenM.

Huidige situatie

In de afgelopen tijd is gewerkt aan de ontwikkeling van (specifieke delen van) een kennisinfrastructuur voor EV. Dit heeft plaatsgevonden in het kader van de programmafinanciering uitvoering externe veiligheid 2011-2014 (PUEV-3) en vanuit de samenwerkende omgevingsdiensten. Hiermee is een aanzet gegeven tot de ontwikkeling van een integrale kennisinfrastructuur. De lopende ontwikkelingen staan hieronder beschreven. Dit is naar verwachting geen limitatieve opsomming, maar geeft wel de meest relevante ontwikkelingen aan op het gebied van externe veiligheid.

Vanuit PUEV-3 heeft de ontwikkeling van een integrale kennisinfrastructuur tot medio augustus 2014 geresulteerd in de volgende opzet:

- a. *Regie* Een organisatie voor overleg en sturing voor het uitvoeringsprogramma EV (PLEV) en een overleggremium voor inhoudelijke discussies (werkgroep Omgevingsveiligheid).
- b. *Kennisportaal Relevant*

Een landelijk internetportaal met relevante kennis voor professionals, een aantal discussieplatforms (kennistafels) en een jaarlijks congres voor professionals.

c. Werkstandaarden EV

Er zijn inmiddels werkstandaarden ontwikkeld voor EV in vergunningverlening en beheer RRGs/inrichtingen en voor EV in beleid en coördinatie.

d. Informatievoorziening Omgevingsveiligheid

Er is een vooronderzoek uitgevoerd naar de opzet van een integraal systeem voor risico-informatie (omgevingsveiligheid) en een plan van aanpak voor de ontwikkeling van de risico-informatiehuishouding Omgevingsveiligheid.

Naast de eerste ontwikkelingstappen richting een integrale Informatie- en kennisinfrastructuur voor omgevingsveiligheid vanuit het PUEV-3 is ook vanuit andere trajecten hieraan gewerkt. Zo is er vanuit PUMA een set van kwaliteitscriteria voor professionals ontwikkeld (kwaliteitscriteria 2.1).

Er is vanuit de samenwerkende omgevingsdiensten Omgevingsdienst.nl opgezet en er wordt gewerkt aan de realisatie van een plan van aanpak. Van belang is om de verdere ontwikkeling van de Informatie- en kennisinfrastructuur Omgevingsveiligheid af te blijven stemmen op de ontwikkelingen rond OD.nl.

Er is in 2014 een onderzoek uitgevoerd door de werkgroep Kennisinfrastructuur externe veiligheid. Hieruit is gebleken dat de beschikbare kennisbronnen bij de huidige vraagstukken voor een groot deel aanwezig zijn, maar de beschikbaarheid van de kennisbronnen versnipperd is over diverse instanties én dat de betrouwbaarheid van de kennisbronnen veelal onbekend is.

Daarnaast bleek voor een (kleiner) deel dat de huidige kennisbronnen ontoereikend zijn en verdere ontwikkeling noodzakelijk is. Er is behoefte gebleken aan een betere ontsluiting van het netwerk voor de onderlinge kennisuitwisseling via bundeling van bestaande initiatieven. Aandachtspunt is dat bestaande kennisbronnen actueel worden gehouden en dat de uitvoerende diensten voldoende tijd beschikbaar stellen om hier een bijdrage aan te leveren.

Daarnaast is in 2014 een project in uitvoering genaamd Scholingsprogramma Uitvoering externe veiligheid met ambitie, in opdracht van de programmaleiders externe veiligheid (PLEV). Het project zal de volgende (deel)resultaten opleveren:

1. Een vertaling per functie of taak van de kwaliteitscriteria externe veiligheid naar voor opleidingsdoeleinden geschikte eindtermen.
2. Een inventarisatie van opleidingen, trainingen, cursussen of workshops op het gebied van externe veiligheid welke momenteel in Nederland worden aangeboden.
3. Een toetsing van de eindtermen van de in Nederland aangeboden opleidingen, trainingen, cursussen, workshops op het gebied van externe veiligheid aan de kwaliteitscriteria externe veiligheid.

De huidige wet- en regelgeving rond de registratie van risico's is versnipperd van opzet. De regelgeving is in de loop van de tijd ontstaan en niet alles is daardoor onderling coherent. Verder is wet- en regelgeving niet overal even helder, waardoor verschillende opvattingen over de wijze van implementatie hebben kunnen ontstaan.

Uitgangspunten van het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur

Dit deelprogramma ondersteunt de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de omgevingsveiligheid door de opbouw en het beheer van een solide landelijke kennisinfrastructuur. De activiteiten die in dit hoofdstuk beschreven zijn, zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De kwaliteitseisen zijn breed toepasbaar en focussen zich naast de Wabo-taken, ook op het ruimtelijk domein en op de adviestaken van de Veiligheidsregio's.
- De primaire doelgroepen zijn de uitvoerders van de wettelijke taken door bevoegd gezag.
- Het bevoegd gezag is verantwoordelijk dat de uitvoerende diensten voldoen aan de kwaliteitseisen. Deze worden via de Impuls omgevingsveiligheid ondersteund.
- De beoogde kennisinfrastructuur ondersteunt de dagelijkse taakuitvoering door de ontwikkeling, het beheer en de ontsluiting van informatie, kennis en kunde op het gebied van de omgevingsveiligheid.

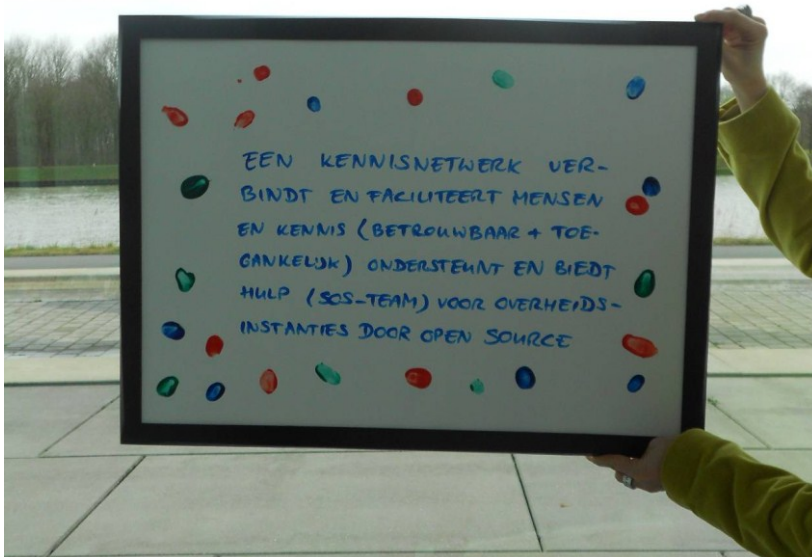
2 Visie en probleemstelling Informatie- en Kennisinfrastructuur

Hoewel er grote vorderingen gemaakt zijn in de afgelopen tien jaar met het versterken van de uitvoering van het externe veiligheidsbeleid blijft het onderwerp de nodige inzet eisen, gebaseerd op geconstateerde tekortkomingen en naar aanleiding van nieuwe ontwikkelingen en incidenten. Het doel is het veiliger maken van Nederland door het versterken een viertal focuspunten waarmee een nationale kennisinfrastructuur, het borgen van de kwaliteit, organisatorische verankering en een adequate uitvoering van de wettelijke taken in relatie tot omgevingsveiligheid worden verankerd.

Visie

Het ontwikkelen van een goede datainfrastructuur met betrouwbare informatie ten behoeve van de uitvoering van EV-taken door de EV-professional. Een veilig Nederland wordt gefaciliteerd door de overheid middels een kennisnetwerk van professionals, bestaande uit specialisten en generalisten bij omgevingsdiensten en veiligheidsregio's en door ruimtelijke en bestuurlijke adviseurs bij gemeenten. Een kennisnetwerk verbindt en faciliteert mensen en kennis (betrouwbaar en actueel), ondersteunt en biedt hulp voor overheidsinstanties door open source.

Dit deelprogramma beoogt deze visie verder in te vullen.

Afbeelding 1: Gezamenlijke beschrijving van een kennisnetwerk door deelnemers van een workshop

Probleemstellingen

Inspanning voor het ondersteunen van dit kennisnetwerk is nodig omdat is gebleken dat de volgende problemen oplossing behoeven.

1. De professional kan niet snel en goed aan juiste informatie komen, doordat de kennis versnipperd is over meer dan honderd organisaties met websites, netwerken en nieuwsbrieven. Door deze versnippering zijn professionals veel tijd kwijt met zoeken naar betrouwbare informatie.
2. Nieuwe kennis die door enkelen wordt ontwikkeld vindt haar weg niet naar een bredere toepassing, waardoor veelvuldig 'het wiel opnieuw wordt uitgevonden'.
3. Elke organisatie ontwikkelt haar eigen werkwijze, waardoor onderlinge samenwerking niet van de grond komt en er voor bedrijven geen sprake is van een 'level playing field'. Er ontbreken uniforme, coherente en geïmplementeerde werkstandaarden.
4. De kwaliteit van veel informatie wordt door de uitvoerders in twijfel getrokken omdat de betrouwbaarheid van de bron niet altijd helder is.
5. Van een aantal bronnen, die wezenlijk zijn voor de taakuitvoering, is het onduidelijk of deze zullen voortbestaan.
6. De markt houdt de versnelde scholingsbehoefte door de kwaliteitscriteria nog niet bij, er is sprake van een kloof (gap) tussen vraag en aanbod.
7. De ICT-infrastructuur is nog in ontwikkeling en nog van onvoldoende kwaliteit.

Aanbevelingen 2014

De landelijke werkgroep Kennisinfrastructuur externe veiligheid heeft in 2014 de conclusie getrokken dat er in het werkveld een sterke behoefte is aan structurele netwerken waar kennis gevraagd en

gebracht kan worden. Via deze kennisnetwerken moet de beschikbare informatie snel opgehaald kunnen worden door mensen binnen de deelnemende partijen die in het EV-werkveld werkzaam zijn (zoals ministeries, VR'en, OD's, kennisinstituten). Hiervoor is een structuur nodig die zowel op korte termijn als op lange termijn het kennisnetwerk ondersteunt. Bestaande structuren zoals Infomil, Brzo+ en Relevant zijn waardevol om te behouden en te integreren in de ontwikkelingen van landelijke data-infrastructuur en bij de voorsortering op de Omgevingswet. Wel moeten deze structuren verder en kwalitatief beter uitgebouwd worden.

De programmaraad Kennisinstructuur heeft een aantal aanbevelingen overgenomen van de werkgroep Kennisinstructuur externe veiligheid ten aanzien van de kennisbehoefte, de organisatie van de kennis en de ontsluiting van de EV-kennis. Deze aanbevelingen zijn geïntegreerd in dit deelprogramma en hieronder kort benoemd.

Kennisbehoefte externe veiligheid

Op basis van de resultaten van een onderzoek in 2013/ 2014 naar de kennisbehoefte zijn de twee onderstaande adviezen overgenomen en uitgewerkt in hoofdstuk 3.6.

Instellen SOS teams

Het instellen van een landelijk SOS-team voor begeleiding van nieuwe ontwikkelingen onder verantwoordelijkheid van het ministerie van I&M en de omgevingsdiensten.

Netwerk

Het opzetten van een landelijk netwerk met verbinding naar de regionale netwerken met een duidelijke verbinding naar de organisaties in de eigen regio.

Opstellen van een kennisplatform waar de verschillende (nu losstaande) kennisinstituten en -structuren met hun initiatieven op elkaar aansluiten, zoals Relevant, BRZO+, werkgroep Omgevingsveiligheid, en andere werkgroepen.

Opstellen van een Wie-is-wie inclusief een methode voor een betrouwbare actualisatie.

Organisatie kennis externe veiligheid

Op basis van een onderzoek in 2014 wordt in het najaar een advies gegeven, gericht op het invullen van hiaten dan wel ontwikkelen van nieuwe opleidingen. Dit is uitgewerkt in hoofdstuk 3.1.

Opleidingen

Inventariseren van nieuwe ontwikkelingen en kennishiaten, inventariseren van bestaande opleidingen, toets van kwaliteitsniveau van bestaande opleidingen, begeleiden van het opzetten van opleidingen en trainingen door marktpartijen.

Overheidsorganisaties stimuleren om samen te werken aan het ontwikkelen en uitwisselen van kennis, door het tijdelijk inzetten van experts van de ene organisatie bij een andere organisatie, gezamenlijk opzetten van opleidingen of beschikbare opleidingscapaciteit open te stellen voor deelnemers uit een andere organisaties.

Toevoegen van meta-informatie

De gebruiker moet de kwaliteit van de aangeboden kennis en informatie kunnen beoordelen. Om dat mogelijk te maken dient de aanbieder meta-informatie te geven. Dit is informatie, in een soort bijsluiter, over de kwaliteit van de aangeboden informatie. Deze meta-informatie moet enkele eigenschappen van de aangeboden informatie beschrijven, zodat de gebruiker de kwaliteit kan beoordelen. Dit staat verder benoemd in paragraaf 3.1, Opleidingen en kwaliteitscoördinatie.

Ontsluiting van de kennis externe veiligheid

Op het gebied van de ontsluiting van kennis zijn de onderstaande adviezen overgenomen.

Ontsluit de kennis via een portaal dat alle milieu informatie ontsluit voor alle gebruikers, bijvoorbeeld door RWS Laan van de Leefomgeving en/of de omgevingsdiensten NL.

Baseer de structuur van de portal op de exacte vraag van de gebruikers.

Laat de website Relevant meer aansluiten bij internetsites van andere werkvelden zoals ruimtelijke ordening en BRZO.

3 Uitvoering deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur

Het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur ondersteunt de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de omgevingsveiligheid door de opbouw en het beheer van een solide landelijke kennisinfrastructuur.

Doelstelling van het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur

De kennisinfrastructuur heeft de volgende doelen:

- Het structureel voorzien in de informatiebehoeften van belanghebbenden (professionals, burgers, bedrijven en bestuurders) voor de ondersteuning in de uitvoering van de EV-wet- en regelgeving.
- Professionalisering van betrokken medewerkers door een gericht programma van opleidingen en kwaliteitscoördinatie (certificering, intervisie/onderlinge auditing)
- Waarborgen van de kwaliteit door geregelde monitoring, rapportage en verantwoording over de kwaliteit van de Input, Throughput en Output van de werkprocessen
- Optimaliseren van de effectiviteit en efficiëntie in de wettelijke taakuitvoering (RO en VTH) door een helder en actueel beeld van de eisen die gesteld worden aan de wijze van taakuitvoering door wet- en regelgeving en aanvullend gemaakte afspraken
- Organisatorische verankering en optimalisatie van de taakuitvoering in de afzonderlijke organisaties en in onderlinge samenwerking door zorgvuldige implementatie van de onderlinge afspraken en een actief en geprofessionaliseerd netwerk van deskundigen.

De bovenstaande doelstellingen worden behaald door middel van het organiseren van

- opleidingen en kwaliteitscoördinatie (paragraaf 3.1)
- werkstandaarden (paragraaf 3.2)
- data-infrastructuur voor externe veiligheid (paragraaf 3.3)
- activiteiten uit het verbeterprogramma groepsrisico (paragraaf 3.4)
- een kennisportaal (paragraaf 3.5)
- en een expertisenetwerk (paragraaf 3.6)

3.1 Opleidingen en kwaliteitscoördinatie

Bevoegde gezagen en de omgevingsdiensten moeten aan de kwaliteitscriteria voldoen en moeten hiervoor weten met welke opleidingen zij hieraan invulling kunnen geven.

Doel

Het doel van dit onderdeel is om de verdere professionalisering van het werkveld externe veiligheid te stimuleren door het aanbod aan opleidingen aan te laten sluiten bij de vraag en door een register van gecertificeerde professionals te verkrijgen.

Dit onderdeel betreft het milieuthema externe veiligheid en sluit aan bij de volgende ontwikkelingen:

- de samenwerking van opleidingsinstituten om aan de vraag naar opleidingen om te voldoen aan de kwaliteitscriteria. Opererend onder de naam HAFLOC ontwikkelen zes hogescholen;
- Daarnaast speelt de ontwikkeling van de OmgevingsAcademie.NL, een initiatief van Infomil. De OmgevingsAcademie NL richt zich op korte praktijkgerichte trainingen voor de milieuprofessional;
- De overheid heeft behoefte om bestaande opleidingen te valideren en te analyseren of er eventuele lacunes zijn. Dit in aansluiting op het bredere programma waarin Omgevingsdienst.nl voorziet;
- Binnen deelprogramma 1 BRZO zijn activiteiten opgenomen op het gebied van opleidingen. Deze betreffen echter slechts BRZO terwijl de kwaliteitscriteria eveneens het Bevi en de gerelateerde wetgevingen beslaan. Dit betekent dat deze onderdelen meegenomen moeten worden in dit deelprogramma 3. De opleidingen dekken ook de taken die niet verplicht overgaan naar de omgevingsdiensten.

Activiteiten 2015

Uit te voeren acties in 2015 zijn:

a. Implementatie en validatie EV scholingsprogramma met Ambitie

In vervolg op een analyse die in 2014 is uitgevoerd naar de bestaande en ontbrekende opleidingen (lacunes) in relatie tot de kwaliteitscriteria op het gebied van externe veiligheid is gebleken dat in het huidige programma van de OmgevingsAcademie NL er geen opleidingen op het gebied van externe veiligheid zijn opgenomen. Het vervolg van het Scholingsprogramma Uitvoering externe veiligheid met ambitie in de Impuls omgevingsveiligheid bestaat uit:

- 1 de ontwikkeling van nieuwe opleidingen, of de aanpassing van bestaande opleidingen, trainingen, cursussen of workshops op het gebied van externe veiligheid, gebaseerd op eventuele lacunes die uit de analyse in 2014 zijn gebleken.
- 2 Na het (door)ontwikkelen van de opleidingen die de geconstateerde lacunes opvullen kunnen vanaf 3e kwartaal 2015 de opleidingen daadwerkelijk gevolgd worden.
- 3 Afspraken maken tussen de opleidingsinstituten en de overheid voor het uitvoeren en het beheren van een scholingsprogramma "Externe veiligheid met ambitie" dat door een breed platform van aanbieders van scholing en afnemers wordt gedragen en erkend.
- 4 Het leggen van een relatie met de 'safety deal Opstellen curriculum Procesveiligheid'.

b. Validatie van opleidingen

De overheid heeft behoefte om bestaande opleidingen te valideren en te analyseren, in aansluiting op het bredere programma waarin Omgevingsdienst.nl voorziet. Deze activiteit betreft dan ook het ontwikkelen van een validering van die opleidingen die gebruikt worden voor het voldoen aan de kwaliteitscriteria. De overheid wil deze validatie tevens als eis opnemen in de externe veiligheid wet- en regelgeving. Dit onderdeel start met een onderzoek wat het beheer rondom de validering van opleidingen inhoudt, hoe het beheer adequaat geregeld kan worden en op wat voor manier de ontsluiting van de gegevens transparant en toegankelijk gemaakt kan worden voor de omgevingsdiensten.

c. Wie-is-wie

Informatie over welke expertise zich wáár in het kennisnetwerk externe veiligheid bevindt is versnipperd, verouderd en onvolledig. Toch is er behoefte aan. Deze activiteit betreft de ontwikkeling van een registratie van organisaties tot en met persoonsniveau die voldoen aan de kwaliteitscriteria: een Wie-is-wie 2.0 op het gebied van externe veiligheid. Als kennisportaal wordt hiervoor de website RELEVANT gebruikt, waarbij een relatie wordt gelegd met de wie-is-wie die via de landelijke database van Omgevingsdienst.nl wordt gemaakt.

d. Actualiseren maatlat EV Veiligheidsregio's

De maatlat voor de veiligheidsregio's wordt door Brandweer Nederland aangepast, met als doel om een eenduidige toepassing te verankeren.

3.2 Werkstandaarden externe veiligheid

Achtergrond en aanleiding

In 2011 is een landelijke monitoring en evaluatie gehouden om de wijze van EV-taakuitvoering te beoordelen. Uit dit onderzoek bleek dat veel bevoegde gezagen geen werkstandaarden hebben voor hun externe veiligheidstaken. Dit terwijl een handzame en uniforme set van werkstandaarden juist een belangrijke voorwaarde is voor geborgde kwaliteit, zeker met de komst van omgevingsdiensten. Daarom is gestart met de ontwikkeling van werkstandaarden voor de EV-taakuitvoering. Het betreft werkstandaarden voor:

- EV in vergunningverlening
- EV in toezicht en handhaving
- EV in ruimtelijke ordening, inclusief buisleidingen en transport
- EV in beheer risico-informatie
- EV in beleid en coördinatie

Doel

De werkstandaarden geven gestructureerde informatie voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de EV-taken conform wet- en regelgeving, bestuurlijke afspraken en breed gedragen ervaringsheuristicen. Met de werkstandaarden wordt een uniforme vertaalslag gemaakt van de 'versnipperde' wet- en regelgeving in een samenhangende set van activiteiten voor de uitvoering van een externe veiligheidstaak. Het doel van de werkstandaarden is om bij te dragen aan een stabiele beheersituatie rond de EV-taakuitvoering. Het begrip 'stabiele beheersituatie' betekent dat er sprake zal zijn van geborgde kwaliteit, organisatorische verankering van EV, adequate en uniforme uitvoering van de wettelijke EV-taken en een professionele inzet van de beschikbare expertisecapaciteit. De werkstandaarden EV zijn bedoeld voor gemeenten, provincies en omgevingsdiensten. Elke organisatie kan de werkstandaarden gebruiken bij de ontwikkeling of bij het verbeteren van de eigen organisatie- en kwaliteitsopzet. Er is en blijft ruimte voor maatwerk, zowel in kwaliteitssystemen als in de feitelijke uitvoering van het werk.

Stand van zaken en lopende ontwikkelingen

Vanaf 2012 zijn inmiddels de nodige werkzaamheden uitgevoerd. Er zijn werkstandaarden beschikbaar voor EV in vergunningverlening, EV in beheer risico-informatie (onderdeel RRGSI-inrichtingen, dat wil zeggen waar gemeenten en provincies bevoegd gezag voor zijn) en EV in beleid en coördinatie.

Verder zijn er verkenningen uitgevoerd naar de ontwikkeling van werkstandaarden voor EV in Ruimtelijke Ordening en Transport, EV in toezicht en handhaving, EV in beheer risico-informatie (onderdeel luchtvaart, defensie-inrichtingen en nucleaire inrichtingen).

In 2014 wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een werkstandaard voor EV in Ruimtelijke Ordening en een werkstandaarden rond het gebruik van populatiebestanden.

Nog ontbreken de werkstandaarden EV in beheer risicokaart (in overleg met de coördinatoren van de risicokaart) en EV kwaliteitsborging.

(Verdere implementatie van de werkstandaarden is onderdeel van de activiteiten in 2015.

Activiteiten 2015

Het is van belang om ook na 2014 vervolg te geven aan de ontwikkeling en het beheer van werkstandaarden. Activiteiten vanaf 2015 zijn hieronder opgenomen.

a. *Ontwikkeling, beheer en ontsluiting van werkstandaarden*

De bestaande werkstandaarden dienen te worden geactualiseerd en uitgebreid vanwege nieuwe wet- en regelgeving. Met name de komst van de integrale omgevingswet maakt integrale herijking noodzakelijk. Ook is afstemming noodzakelijk met de opzet van de risico-informatievoorziening zoals die vanuit de Laan van de Leefomgeving wordt opgepakt. Veranderingen in informatiesystemen heeft namelijk direct invloed op de werkprocessen en de werkprocedures. Verder is het van belang om te komen tot nadere afstemming tussen de werkstandaarden van Wabo en BRZO, de ontwikkelingen vanuit het verbeterprogramma verantwoording groepsrisico en overige ontwikkelingen op dit terrein zoals de optimalisaties in PGS en eventueel de Safety Deals met het bedrijfsleven. Naast deze ontwikkelingen vanuit de context van de werkstandaarden (top down beheer) is ook actualisatie van werkstandaarden nodig vanuit het dagelijkse gebruik (bottom up beheer). Professionals zullen in de toepassing van de werkstandaarden gewenste optimalisaties en uitbreidingen met nieuwe thema's ontdekken en deze dienen stelselmatig verwerkt te worden in de werkstandaarden, zoals rond de berekeningen van groepsrisico en QRA's.

Werkstandaarden dienen niet alleen ontwikkeld en beheerd te worden, maar ook dient er aandacht te zijn voor de ontsluiting, bekendheid en draagvlak van de werkstandaarden bij de betrokken organisaties: omgevingsdiensten, gemeenten en provincies. Voor de ontsluiting van de werkstandaarden zal de informatie worden verwerkt tot een interactief kennissysteem dat via het kennisportaal ontsloten gaat worden. Het is daarbij van belang dat professionals de gewenste informatie steeds met slechts enkele muisklikken kunnen verkrijgen en dat via links de ontsluiting van verdere detailinformatie uit andere bronnen (wetten, PGS, Handleidingen, en dergelijke) plaats kan vinden.

De verankering van de werkstandaarden in de dagelijkse gang van zaken is vanaf 2015 speerpunt. De werkstandaarden kunnen nu succesvol worden geïmplementeerd omdat nu de rol en positie van omgevingsdiensten geregeld is, zodat de organisatie van het beheer en kwaliteitsborging opgestart worden. Inventarisatie van de mogelijkheden om de werkstandaarden succesvol te implementeren is onderdeel van dit project. De beste werkwijze wordt geselecteerd en toegepast.

Vanaf 2016 wordt er periodiek (jaarlijks) een gestructureerde kwaliteitscheck gedaan op de toepassing van de werkstandaarden, op de implementatie en de actualisatie ervan. Hiertoe is een stelsel van onderlinge kwaliteitsauditing en –intervisie te overwegen en wordt dit wellicht als activiteit in dat jaar opgenomen. Door gebruik te maken van elkaar ontstaat een training on the job: de auditor leert de auditor.

Onderdeel van de activiteiten van 2015 zijn:

- De implementatie van de werkstandaarden in de werkprocessen van bevoegd gezag (taakuitvoering en opdrachtgeverschap) en omgevingsdiensten (taakuitvoering en opdrachtnemerschap)
- De ontsluiting van de werkstandaarden via het kennisportaal Relevant
- Het verankeren van de werkstandaarden in de kwaliteitscriteria
- Het verankeren van de werkstandaarden in de opleidingen

3.3 Data infrastructuur

Dit project wordt aangepakt tegen de achtergrond dat we in een risicomaatschappij én een informatiemaatschappij leven, maar dat we de informatie over risico's niet op orde hebben. Deze omissie vormt de generieke aanleiding voor het voorgestelde project.

Achtergrond en aanleiding

In 2013 is een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden en wenselijkheden tot verdere ontwikkeling van de risico-informatievoorziening. Uit deze verkenning blijkt het grote belang van een adequate informatievoorziening over risico's vanuit de fysieke leefomgeving, onder andere in het kader van de taakuitvoering rond externe veiligheid. Dit belang is tweeledig. In de eerste plaats omdat het beheer van risico-informatie grotendeels de verantwoordelijkheid is van provincies en gemeenten als bevoegd gezag, waarbij de kwaliteit van de informatievoorziening te wensen overlaat, zoals telkens blijkt uit inspecties. In de tweede plaats omdat juiste risico-informatie cruciaal is als basis voor de uitvoering van het EV-takenpakket. De ontwikkeling van de risico-informatievoorziening vindt plaats vanuit twee leidende uitgangspunten. In de eerste plaats wordt gestart vanuit wat er al is aan informatiesystemen. Het betreft een aantal basisbestanden (waaronder GIS-kaarten en populatiebestanden), de informatiesystemen RRGs, ISOR, de Risicokaart maar ook de rekenmethodieken (safety.nl, Carola, RBMII). Bovendien wordt de informatie-uitwisseling met Veiligheidsregio's meegenomen in het kader van het Landelijk crisis management systeem (LCMS) en de risicoprofielen. Het tweede uitgangspunt voor de ontwikkeling van de risico-informatievoorziening betreft de integratie met de Laan van de Leefomgeving. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) werkt aan een nieuwe Omgevingswet. In dit kader wordt ook gewerkt aan de informatievoorziening (GOAL). Hierbij is gebruik gemaakt van de metafoor 'Laan van de Leefomgeving'. De bedoeling is te komen tot optimalisatie van de informatievoorziening rond de fysieke leefomgeving. Aan de Laan van de Leefomgeving zijn diverse 'informatiehuizen' voorzien: Lucht, Bodem, Water, Natuur, Geluid, Archeologie, Omgevingsveiligheid en Ruimte. Via het deelprogramma informatie-infrastructuur Omgevingsveiligheid wordt op een gestructureerde en structurele wijze voorzien in de informatiebehoeften vanuit de EV-taakuitvoering op een zodanige wijze dat de informatie-architectuur en de ICT-infrastructuur een integraal onderdeel vormen van de Laan van de Leefomgeving (als 'informatiehuis Omgevingsveiligheid').

Doel

Het doel van het project is de risico-informatiehuishouding op nationaal niveau te optimaliseren. Het project beoogt op structurele wijze te voorzien in de informatiebehoeften van burgers en professionals over fysieke veiligheid in termen van risico's die voortkomen uit de fysieke leefomgeving.

Er worden een aantal toepassingsgebieden in de risico-informatievoorziening onderkend.

1. Professioneel gebruik bij de uitvoering van taken op het gebied van omgevingsbeleid

Risico-informatie is niet alleen output maar ook input van de EV-taakuitvoering. Met name in het kader van de EV-inbreng in ruimtelijke ordening, verkeer en vervoersbeleid, vergunningverlening en handhaving is betrouwbare informatie over risico's van groot belang. Zo is een volledige, juiste en actuele risicokaart een belangrijk middel om de betekenis en positie van EV in RO te versterken. In de huidige situatie ontbreekt het aan de benodigde betrouwbaarheid van de risico-informatie en vraagt ook de wijze van kaartpresentatie van EV-beperkingen en -mogelijkheden verbetering. Daarnaast zijn redelijk gedetailleerde en actuele populatiebestanden nodig voor het uitvoeren van groepsrisicoberekeningen voor vergunningverlening en voor ruimtelijke ordening. Het Populatiebestand GR (Populator) is in opdracht van het ministerie van IenM ontwikkeld door Bridgis, dat ook het beheer en het onderhoud heeft verzorgd. Het ministerie van IenM heeft eerder besloten de financiering van de Populator per eind 2012 stop te zetten en het beheer van het Populatiebestand GR over te dragen aan provincies en gemeenten.

In 2013 is een informatiebehoefteanalyse uitgevoerd, die tot doel had om na te gaan welke populatiegegevens en welke informatiekwaliteit de EV-taakuitvoering nodig heeft voor onder meer het beheer van de risicokaart en voor de berekeningen van het groepsrisico. Hiermee is bepaald welke informatiekwaliteit van de populatiegegevens gegarandeerd moet worden om acceptabele populatiegegevens te genereren. Hierbij is gekeken naar betrouwbaarheid, actualiteit, en gedetailleerdheid (schaalniveau). Op basis van de uitkomsten van deze analyse is bepaald dat er zoveel mogelijk gebruik gemaakt kan worden van landelijke bestanden die in beheer zijn van landelijk functionerende overheidsorganisaties, zoals de bestanden GBA (Gemeentelijke Basisadministratie), en de BAG (Basisregistraties Adressen en Gebouwen). Deze organisaties zorgen voor het beheer van de data, waardoor dit beheer geen kostenpost wordt van het populatiebestand.

In de tweede helft van 2014 is gewerkt aan de ontwikkeling van een web-interface tussen een op de BAG gebaseerd populatiebestand en de EV-rekenpakketten. Hiermee kunnen de populatiegegevens beschikbaar worden gesteld, die zijn afgeleid uit de BAG aan (geregistreerde) gebruikers, die de verkregen informatie zelf verwerken in risicoberekeningen (m.n. Safeti, RBMII, Carola). In een pilot wordt medio oktober 2014 deze koppeling met de rekenpakketten getest.

In dit onderdeel van deelprogramma Kennisinfrastructuur is het professioneel gebruik bij de uitvoering van taken op het gebied van omgevingsbeleid uitgewerkt in de activiteiten Populatiebestanden (a) en de ontwikkeling van de risico-informatiehuishouding (c).

Ook voor de gecoördineerde uitvoering van BRZO-taken is behoefte gebleken aan een degelijke data-infrastructuur. Onderdeel van dit deelprogramma is dan ook het Landelijk kennis- en informatiepunt BRZO. Vanuit het "Programma uitvoering met ambitie" (PUmA) is de gedachtelijk ontwikkeld voor een infrastructuur waarmee noodzakelijke kennis en informatie efficiënt en effectief beschikbaar wordt gesteld aan uitvoerende overheden. Van belang is de verbinding te zoeken met de initiatieven die reeds lopen en af te stemmen met Omgevingsdienst Nederland en met het Landelijk Expertise Centrum Brandweer (LEC BrandweerBrzo) van de veiligheidsregio's.

2. Informatievoorziening aan burgers

Op dit moment vormt de risicokaart de informatiefunctie voor burgers om hen zo op de hoogte te stellen van de risico's die men loopt in de fysieke leefomgeving. Al lange tijd en uit verschillende hoeken is aangegeven dat deze informatiefunctie verbetering behoeft, onder andere in de Scan Risicokaart van de Inspectie VenJ. Nader onderzoek naar de informatiebehoeften gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid van burgers ligt in de voorgestelde aanpak besloten. Ook zal rekening worden gehouden met de opmerkingen die gemaakt zijn in de Scan Risicokaart van de Inspectie VenJ over de benodigde interactieve opzet van de informatieverstrekking aan burgers. In dit onderdeel van deelprogramma Kennisinfrastructuur is de informatievoorziening aan burgers uitgewerkt in de activiteit Bijdrage IenM aan jaarlijks beheer RRGs-database (b).

3. Monitoring

Belangrijke omissie in de huidige opzet van de risico-informatievoorziening is de monitoring van de effecten van risico's op het maatschappelijk functioneren, inclusief de prestaties en effecten van het overheidsbeleid. Helaas blijft deze omissie vooralsnog bestaan, daar er voor dit onderdeel geen middelen beschikbaar zijn voor het jaar 2015.

In hoofdstuk 4 staat een doorkijk naar de latere jaren, waarin dit onderdeel terugkomt.

4. Professioneel gebruik bij risicocommunicatie, crisisbeheersing en crisisbestrijding

In het kader van risicocommunicatie, crisisbeheersing en crisisbestrijding is risico-informatie noodzakelijk. De voorziening hierin zal deels vanuit de risicokaart plaatsvinden en deels vanuit het LCMS/risicoprofiel.

De positie en functie van het risicoprofiel vormt in dit verband een belangrijk aandachtspunt.

Afstemming hierover met veiligheidsregio's/veiligheidsberaad is cruciaal opdat de informatievoorziening voor zowel de 'koude' als de 'warme' fase in de crisisbeheersing en -bestrijding goed op elkaar aansluiten.

Er zijn in het deelprogramma Informatie,- en Kennisinfrastructuur echter géén middelen beschikbaar voor deze afstemming (want dit valt niet onder de verantwoordelijkheid van het ministerie IenM).

Stand van zaken en lopende ontwikkelingen

In 2013 is een vooronderzoek gehouden naar belang en haalbaarheid van de optimalisatie van de informatievoorziening voor EV. In 2014 is gestart met de voorbereiding van deze ontwikkeling en het is de bedoeling om in de periode 2015 – 2017 te komen tot integrale ontwikkeling van de informatievoorziening omgevingsveiligheid, met coördinatie vanuit de Laan van de Leefomgeving.

Activiteiten 2015

a. Populatiebestanden

Deze activiteit betreft de organisatie van het beheer en het ontsluiten van landelijke populatiebestanden ten behoeve van GR-berekeningen. Wat er in 2013 en 2014 is uitgevoerd voor het organiseren van populatiebestanden door de overheid zelf (onafhankelijk van marktpartijen) is hierboven beschreven achter het kopje *Professioneel gebruik bij de uitvoering van taken op het gebied van omgevingsbeleid*.

In 2015 wordt verder gewerkt aan de implementatie en aan uitbreiding door gegevens uit het bestemmingsplan toe te voegen. Dit betreft de bestemmingsplancapaciteit in termen van BVO en (geactualiseerde) tabellen met standaard bezettingsgraden (tabellen 16.2 en 16.3 uit de handreiking verantwoording groepsrisico).

Op langere termijn wordt gestreefd naar een uitbouw met meer bestanden en wordt het systeem overgebracht naar de Laan voor de Leefomgeving.

b. Beheer RRGs-database

In de Wet veiligheidsregio's en de daaraan gekoppelde Regeling provinciale risicokaart is aangegeven dat de gemeenten, provincies en de rijksoverheid verplicht zijn om genodigde gegevens aan te leveren aan het Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS). Het beheer van de RRGs-database ligt bij de provincies. Momenteel beheert BIJ12 \ GBO Provincies de RRGs database. In 2015 wordt in het kader van de visie op de toekomst van de risicokaart bezien waar het beheer het best belegd kan worden. Deze activiteit wordt gecoördineerd door de coördinatoren van de risicokaart.

c. De ontwikkeling van de risico-informatiehuishouding

De ontwikkeling van de risico-informatiehuishouding heeft tot doel het verbinden van versnipperde EV-informatie ter ondersteuning voor de gebruiker voor de uitvoering van alle EV-taken, te weten BRZO Bevi, Bevb, Bevt en Basisnet. Deze uitvoering wordt ondersteund door de informatie-architectuur en de ICT-infrastructuur. Deze activiteit betreft het schrijven van software met als doel een gezamenlijk landelijk kennis- en informatiepunt op te zetten waar uitwisseling van kennis, informatie en ervaring plaatsvindt. De toegang de kennis voor de gebruikers wordt georganiseerd via de andere activiteiten welke staan beschreven in Kennisportaal (H3.5) en in deelprogramma 1 (BRZO).

De ontwikkeling van de risico-informatiehuishouding vergt meerdere jaren (van 2014 tot en met 2017). Alle relevante partijen worden betrokken bij de uitvoering van deze activiteit. Voor elk jaar wordt een afzonderlijk deelplan opgesteld en uitgevoerd. Dit betekent dat besluitvorming en budgettoewijzing per jaar plaatsvindt. Het is de bedoeling om de resultaten van elk jaar een eigenstandige meerwaarde mee te geven, opdat – mocht vervolg in het navolgende jaar achterwege blijven – er sprake is van werkende optimalisaties. Op deze manier wordt voorkomen dat er teveel ineens wordt aangepakt.

Er is sprake van een drietal fasen die er globaal als volgt uitzien.

- Fase 1 medio 2014 - medio 2015 Analysefase
- Fase 2 medio 2015 Ontwerpfase
- Fase 3 medio 2016 - 2017 Bouwfase

3.4 Groepsrisico

Doel

- Om de kwaliteit van het groepsrisico-instrument te waarborgen is het nodig om zowel de RO-er als de OD's te faciliteren.
- Een goede anticipatie op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Activiteiten 2015

a. Implementatie Verbeterprogramma Groepsrisico

Implementatie van de uitkomsten van het Verbeterprogramma GR en ondersteuning van de uitvoeringspraktijk.

b. Goede praktijken voor de ruimtelijke ordening

Verzamelen en beschikbaar stellen van goede praktijken voor de ruimtelijke ordening in de vorm van concrete bouwmaatregelen, en het bijhouden en vertalen van jurisprudentie.

c. VGR voor de RO-er en stedenbouwer

Opstellen en presenteren van een gericht kennisaanbod voor RO en stedenbouwer. Dit onderdeel is breder dan het verzamelen van praktijkvoorbeelden, en geeft onder meer weer hoe de besluiten externe veiligheid optimaal aan een RO-er gepresenteerd kunnen worden.

d. Gericht praktijkaanbod voor bestuurders

Opstellen en presenteren van een gericht kennisaanbod voor bestuurders. Dit onderdeel betreft het verzamelen van bestuurlijke dilemma's die met gedegen verantwoordingen uit de praktijk zijn opgelost.

e. Omgevingswet

De regering wil wetten en regels op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu eenvoudiger en beter maken. Ongeveer veertig wetten worden daarom ondergebracht in één grote wet: de Omgevingswet. Externe veiligheid/ omgevingsveiligheid zal daarin verankerd worden. De IOV overbrugt de periode tot de inwerkingtreding van de omgevingswet en heeft mede tot doel een afbouw van de opgebouwde kennis op het gebied van externe veiligheid te voorkomen.

3.5 Kennisportaal RELEVANT

Achtergrond en aanleiding

Het programmadeel Kennisportaal vormt het traject ter optimalisatie van de bestaande website RELEVANT. Deze website bevat informatie rond relevante ontwikkelingen in het EV-domein. Het kennisportaal kan worden beschouwd als de 'front-office' of 'toegangspoort' tot de kennis- en informatie-infrastructuur. Vanuit dit portaal kunnen deskundigen op zoek gaan naar de manier waarop hun actuele informatie- en competentiebehoeften op een betrouwbare wijze kunnen worden gerealiseerd.

Ten behoeve van de ondersteuning van de uitvoering Brzo is een centraal informatieportaal beschikbaar, genaamd BRZO+ (voorheen LAT-RB). Dit portaal biedt naast de tot gevalideerde kennisdocumenten ook informatie over vergunningen, instrumenten, opleidingen, nieuws, vergaderstukken enzovoorts. Het is een intranet én netwerkplek voor het werkveld. De plaats van dit portaal kan bestaande website van Brzo+ zijn, maar kan ook een ander platform worden. Het werkveld wordt via digitale nieuwsbrieven, kennisdagen en social media op de hoogte gehouden van alle landelijke en regionale ontwikkelingen. Het beheer van deze Brzo-website valt buiten het programma van de Impuls Omgevingsveiligheid. Echter, er is behoefte aan:

- het beheren van kennis, waarvan de afzonderlijke documenten erover zijn gevalideerd
- een goede (digitale) ontsluiting van de kennis die altijd is te raadplegen door de BRZO+ partners (via de op te zetten landelijke kennisinfrastructuur).

Beide behoeften worden meegenomen in de vormgeving van de nieuwe data infrastructuur, zoals beschreven staat in paragraaf 3.3.

Doel

Het doel van het Kennisportaal RELEVANT is om vanuit de inmiddels ingenomen rol en positie als de gespecialiseerde EV-website in Nederland verder uit te groeien tot het integrale verzamelings- en ontsluitingssysteem van kennis en informatie voor EV-professionals.

Het kennisportaal krijgt hiervoor de volgende functies:

a. Integrale toegangspoort voor EV-deskundigen

- De behandeling van vragen en aandachtspunten
- Het uploaden van kennisbouwstenen
- Het participeren in discussies

b. Codificeren van kennis

- Het voeren van websiteredactie op de inhoud van de website
- Het bewaken en registreren van de informatiebetrouwbaarheid op de website en de gelinkte websites
- Het beheren van het discussieplatform en FAQ's
- Het doen van korte onderzoeken om beschikbare informatie te verzamelen

c. Ontsluiten van beschikbare informatiebronnen binnen de kennis- en informatie-infrastructuur Omgevingsveiligheid

- Informatiehuis EV (zie paragraaf datainfrastructuur)
- Werkstandaarden (zie paragraaf werkstandaarden)
- Kwaliteitscriteria
- PGS (link naar de PGS-website)
- Wet- en regelgeving
- Jurisprudentie
- Praktijkvoorbeelden
- Overzicht van opleidingen (opleidingenportaal)
- Persberichten
- Kennissysteem EV (gelaagd gestructureerd overzicht van thema's en onderwerpen met daarbij de beschikbare informatiebouwstenen in een database)
- Overzicht van het kennisnetwerk (overlegstructuur)
- Wie-is-wie
- Werkomgeving van het programmabureau en expertgroepen.

d. Kennis-hub voor links naar overige externe websites

Dit betreft de ambitie om de website RELEVANT de startpagina (digitale HUB) van externe veiligheid te laten zijn. Via een dergelijke startpagina, waar op verschillende niveaus van abstractie een diversiteit van andere websites kan worden gelinkt, kan elk zoekproces naar informatie, kennis,

opleidingen en professionals gestart worden vanuit RELEVANT. Uitgangspunt hierbij is dat informatie en/of informatiesystemen welke al door derden in voldoende mate worden beheerd, blijven waar ze nu zitten.

Activiteiten 2015

Uit te voeren acties zijn:

Organiseren van het beheer van het kennisportaal RELEVANT

Dit wordt uitgevoerd met de onderstaande acties:

- De behandeling van vragen en aandachtspunten
- Het uploaden van kennisbouwstenen
- Het participeren in discussies
- Het voeren van websiteredactie op de inhoud van de website
- Het bewaken en registreren van de informatiebetrouwbaarheid op de website en de gelinkte websites
- Het beheren van het discussieplatform en FAQ's
- Het bijhouden van Wet- en regelgeving
- Het leggen van een verbinding met PGS (link naar de PGS-website)
- Het geven van praktijkvoorbeelden
- Het opnemen van een overzicht van opleidingen (opleidingenportaal)
- Het opnemen van persberichten
- Kennissysteem EV (gelaagd gestructureerd overzicht van thema's en onderwerpen met daarbij de beschikbare informatiebouwstenen in een database)
- Het opnemen van een overzicht van het kennisnetwerk (overlegstructuur)
- Het opnemen van een Wie-is-wie of het leggen van een verbinding met de wie-is-wie van omgevingsdienst.nl
- Het ontsluiten van de Werkstandaarden (zie paragraaf werkstandaarden)
- Het leveren van een werkomgeving voor het programmabureau en voor expertgroepen: waaronder de ondersteuning van het PLEV, de kennistafel Buisleidingen enz. (zie verder 3.6a)

Daarnaast vindt de voorbereiding plaats van activiteiten die in 2016 worden uitgevoerd waaronder de ontsluiting van

- Het Informatiehuis EV (zie paragraaf data-infrastructuur),
- De kwaliteitscriteria,
- Een uitbreiding van de informatie met relevante jurisprudentie,
- Het doen van korte onderzoeken om beschikbare informatie te verzamelen.

3.6 *Expertisenetwerk externe veiligheid*

Het expertisenetwerk externe veiligheid wordt gevormd door de mensen zelf. Dit betreft het geheel van mensen die zich bezig houden met omgevingsveiligheid, het organiseren van verbanden en versterking van de deskundigheid.

Doel expertisenetwerk

- Het opzetten van een expertisenetwerk waarbij specialisten voor een deel van hun tijd worden vrijgemaakt om hun kennis landelijk beschikbaar te stellen.
- Concrete kennisdeling via het organiseren van congressen en symposia
- Ondersteunen van het voldoen aan de maatlat externe veiligheid en de kwaliteitscriteria.

Deze subdoelen worden behaald door het uitvoeren van de volgende acties.

a. Landelijk expertisenetwerk

Door de vorming van omgevingsdiensten is een dilemma ontstaan. Omgevingsdiensten worden gefinancierd door provincies en gemeenten voor het uitvoeren van (veelal) wettelijke taken. Financiering is de basis van de bestaande formatie en daar zit weinig ruimte in voor overkoepelende werkzaamheden. Gemeenten neigen hier niet snel naar en ook provincies worden door bezuinigingen gedwongen om de financiering van overkoepelende taken te verminderen of stop te zetten.

Toch is een van de sterke punten van het landelijk expertisenetwerk dat kennis en kunde buiten de grenzen van het eigen grondgebied ingezet wordt om discussies te voeren in de kern van een probleem en zelfs knelpunten te voorkomen.

Deze activiteit heeft een directe relatie met de activiteit EV-marktplaats. De afstemming van de vraag naar expertise en het aanbod ervan gebeurt via de EV-marktplaats. De beschikbaarheid van de experts zelf wordt geborgd door deze activiteit: Landelijk expertisenetwerk.

Met het landelijk expertisenetwerk is concrete (niet versnipperde) formatie aanwezig voor 'expertise on demand'. Doel hiervan is de benodigde kennis op het gebied van VTH (niet-BRZO), EV in de ruimtelijke ordening en voor PGS in stand te houden. Hierdoor wordt de efficiëntie bevorderd, blijven de experts in training en wordt een braindrain voorkomen. Dit netwerk beoogt verder:

- het directe behoud van expertise bij omgevingsdiensten en provincies, die zonder financiële steun weg zouden vallen door bezuinigingen;
- indirect ondersteunen van de kwaliteitscriteria voor omgevingsdiensten door het behoud van formatie;
- effectieve inzet van kennis voor lastige gevallen buiten de eigen regio;
- stimuleren van kennisuitwisseling (een soort training on the job) door uitwisseling van experts in heel Nederland; facilitatie op organisatieniveau;
- op een hoger niveau brengen van vakkennis door het uitvoeren van second opinions enz.;
- Het faciliteren van het landelijk expertisenetwerk, door het inzichtelijk maken van specialistgebieden en specialisten in een Wie-is-wie? (onderdeel van de portaal RELEVANT), en via de helpdesks EV (voorheen Infomil).
- Het beheren van de Wie-is-wie?

Voorbeelden van het landelijk expertisenetwerk zijn een aantal gremia waar de experts uit heel Nederland aan deelnemen. Hieronder vallen de landelijke werkgroep Omgevingsveiligheid (voorheen IPO-werkgroep Veiligheid) en de kennistafel Buisleidingen.

1. Werkgroep Omgevingsveiligheid

De werkgroep Omgevingsveiligheid (voorheen IPO-werkgroep Veiligheid) is een werkgroep van inhoudelijk deskundigen op het gebied van Omgevingsveiligheid. Zij bestaat uit provinciale medewerkers en medewerkers van omgevingsdiensten met externe veiligheid in hun takenpakket.

Enerzijds adviseert de werkgroep bestuurlijk en ambtelijk. Anderzijds fungeert de werkgroep voor andere overheden als aanspreekpunt voor provincies en de omgevingsdiensten bij beleidsontwikkelingen (en kennisdeling) op het gebied omgevingsveiligheid. De werkgroep functioneert tevens als platform voor kennisdelen en signaleert vraagstukken, praktijkproblemen of kennishiaten op het gebied van omgevingsveiligheid. In voorkomende gevallen doet de werkgroep eigen onderzoek of geeft daar opdracht toe.

De werkgroep brengt alle provincies en omgevingsdiensten bijeen en houdt zich bezig met een breed aandachtsgebied. Zo vormt de werkgroep een schakel in dit expertisenetwerk van

het programma Impuls Omgevingsveiligheid. De werkgroep heeft dan ook een landelijke sleutelrol waar het gaat om de inhoudelijke aspecten van externe veiligheid, zowel binnen de provincies en omgevingsdiensten als in het overleg met de departementen.

De activiteiten van de werkgroep zijn:

- Uitwisselen van kennis, informatie en ervaringen, zowel onderling als met departementale vertegenwoordigers.
- Bijdragen aan het ontwikkelen van beleid en regelgeving en aan het verhogen van de uitvoeringskwaliteit ervan, door:
 - Deelname aan relevante landelijke gremia,
 - Fungeren als gremium voor terugkoppeling en standpuntbepaling en
 - Uitvoering van eigen onderzoek of deelname aan onderzoek van derden.
- Waar nodig een signalerende en activerende functie vervullen ten opzichte van de departementen.

II. Kennistafel buisleidingen

Ter illustratie van nut en noodzaak van kennistafels staan de ervaringen van de kennistafel buisleidingen hier benoemd.

De doelen van de kennistafel zijn om van elkaar te leren (en dus niet elke keer het wiel opnieuw uit te vinden), efficiënt uitvoering te geven aan wet- en regelgeving, knelpunten bij de uitvoering in de kiem te smoren, kennis uit te wisselen. Het succes van de kennistafel buisleidingen is de grote en actieve betrokkenheid van overheid en bedrijfsleven en een zeer open houding van alle partijen. Tijdens bijeenkomsten van de kennistafel worden vooral praktijkervaringen met beleid, wet- en regelgeving uitgewisseld. En passant is er ook aandacht voor nieuwe ontwikkelingen, zowel in de uitvoeringspraktijk als op het gebied van wet- en regelgeving. Ook worden tijdens de bijeenkomsten vragen voorgelegd aan de groep, waar men in de praktijk niet uitkomt. Vaak lukt het om deze vragen tijdens de bijeenkomst te beantwoorden. Soms is nader onderzoek nodig. In die gevallen pakt een van de deelnemers de vraag verder op of wordt een groepje gevormd dat daarmee aan de slag gaat.

In 2014 bestond de kennistafel uit personen vanuit de overheid (gemeenten, provincies, rijk, OD's, VR's, RIVM, DPO, LEC-TV, e.d.), bedrijfsleven (NAM, Gasunie, PPS, Velin, LSNed, PPS, e.d.). De samenstelling van de deelnemers varieert per bijeenkomst.

Voorbeelden van voorkomen knelpunten door de kennistafel buisleidingen

De deelnemers van de kennistafel geven regelmatig aan dat de kennistafel naast kennisuitwisseling e.d. vooral een functie heeft in het in de kiem smoren van (mogelijke) issues. Enkele voorbeelden:

- Er is veel onduidelijkheid geweest over de interpretatie van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) i.r.t. bijvoorbeeld de volgende onderwerpen:

- de 10% toename van het groepsrisico;
- overgangsgebied tussen het Bevb en het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi);
- rekenmethodiek

Voor deze en andere onderwerpen zijn praktische oplossingen ontwikkeld.

- De saneringsbrief van Gasunie bleek niet de juiste mensen bij gemeenten te bereiken. Gasunie ging er vanuit dat een brief aan de gemeente automatisch op de goede plek zou komen. De praktijk blijkt weerbarstiger. Daarop zijn vanuit de deelnemers adviezen aan Gasunie gegeven om de brief alsnog te laten landen.

- Onduidelijkheden over de beoordeling en interpretatie van saneringsmaatregelen zijn in een vroeg stadium weggenomen door een open discussie tussen bedrijfsleven en bevoegd gezag.

Er is behoefte voor een nieuw op te zetten kennistafel Risicokaart voor onder andere het versoepelen van de doorvertaling van de wet en regelgeving naar de risicokaart-applicatie en kennisdeling over de wijze van gegevensbeheer en het monitoren ervan.

De Impuls Omgevingsveiligheid faciliteert dergelijke netwerken op organisatieniveau, niet op individueel niveau. Dit ter voorkoming van versnippering van de middelen waardoor onvoldoende middelen overblijven voor de SOS-teams: inzet van kennis buiten de eigen regio.

b. Organiseren congressen en symposia.

Het jaarlijkse congres van RELEVANT heeft als doel om de kennisinbreng van planologen, RO-ers, medewerkers van veiligheidsregio's, BRZO-inspecteurs, beleidsmedewerkers, bestuurders, ondernemers en al die andere betrokkenen bij externe veiligheid te ondersteunen door op een toegankelijke en interactieve manier informatie uit te wisselen. Dit gebeurt door te evalueren en te reflecteren, discussies te initialiseren, uitdagingen te identificeren, uniformiteit en samenwerking te stimuleren en aandacht te geven aan de nieuwste inzichten. Zowel beleidsmatige als ook technische en rekenkundige ontwikkelingen worden toegelicht.

De komende jaren speelt de behoefte om ook naar effecten te kijken en op wat voor manier dit ingevuld kan worden. Parallel daaraan speelt de discussie om het werkveld te verbreden naar omgevingsbeleid. Het netwerk externe veiligheid geeft bottom-up input aan dit proces. Dit houdt in dat een groot gedeelte van de informatiesessies en workshops tijdens het congres wordt gegeven door EV-specialisten uit het werkveld van geheel Nederland.

c. EV-marktplaats

Deze activiteit heeft een directe relatie met de activiteit Landelijk expertisenetwerk. De beschikbaarheid van de experts wordt geborgd door het Landelijk expertisenetwerk (zie activiteit a). De afstemming van de vraag naar expertise en het aanbod ervan gebeurt via de EV-marktplaats.

Het Landelijk expertisenetwerk zorgt ervoor dat kennis en kunde buiten de grenzen van het eigen grondgebied ingezet wordt om discussies te voeren in de kern van een probleem en zelfs knelpunten te voorkomen. De EV-marktplaats zorgt ervoor dat de behoefte aan deze kennis en kunde wordt gekoppeld aan het aanbod ervan. De EV-marktplaats geldt voor alle EV-gerelateerde kennisbehoefte: PGS, BRZO, Bevi, groepsrisico en bestuurlijke vragen, enzovoorts.

Door de nog op te stellen Wie-is-wie te koppelen aan de EV-marktplaats worden aanvragers van second opinions en adviezen gefaciliteerd om gericht te zoeken naar de benodigde en beschikbare expertise op het gebied van externe veiligheid.

De EV-marktplaats wordt onderdeel van de website RELEVANT.

4 Plan van aanpak Informatie- en Kennisinfrastructuur

1 Uitvoering Opleidingen en kwaliteitscoördinatie

a. Analyse en opstellen van een overzicht van opleidingen in relatie tot de kwaliteitscriteria externe veiligheid

De ontwikkeling van nieuwe opleidingen, of de aanpassing van bestaande opleidingen, trainingen, cursussen of workshops op het gebied van externe veiligheid, gebaseerd op eventuele lacunes die uit de analyse in 2014 zijn gebleken.

b. Validatie van opleidingen

Het ontwikkelen van een validering van die opleidingen die gebruikt worden voor het voldoen aan de kwaliteitscriteria. Het adequaat regelen van het beheer rondom de validering van opleidingen.

c. Wie-is-wie

De ontwikkeling van een registratie van organisaties tot en met persoonsniveau die voldoen aan de kwaliteitscriteria: een Wie-is-wie 2.0.

d. Actualiseren maatlat EV Veiligheidsregio's

	2015	WIE	Uitvoering door
a. Analyse overzicht opleidingen irt kwaliteitscriteria	€ 15.000	IPO/VR	Provincie Gelderland en Zuid-Holland
b. Validatie en beheer Opleidingen	€ 30.000	IPO/VR	Provincie Gelderland en Zuid-Holland
c. Ontwikkeling registratie organisaties/ personen die voldoen aan kwaliteitscriteria	€ 100.000	IPO/VR	Nog onbekend
d. Actualiseren maatlat EV Veiligheidsregio's	€ 50.000	VR	Brandweer Nederland
Totaal Opleidingen en kwaliteitscoördinatie	€ 195.000		

2 Uitvoering Werkstandaarden

a. Ontwikkeling, beheer en ontsluiting van werkstandaarden

Actualiseren en uitbreiding van bestaande werkstandaarden vanwege nieuwe wet- en regelgeving.

	2015	WIE	Uitvoering door
a. Beheren en ontsluiten nieuwe en bestaande werkstandaarden	€ 200.000	IPO	De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.
Totaal Werkstandaarden	€ 200.000		

3 Uitvoering Datainfrastructuur externe veiligheid

a. Populatiebestanden

Deze activiteit betreft de organisatie van het beheer en het ontsluiten van landelijke populatiebestanden ten behoeve van GR-berekeningen.

b. Bijdrage lenM aan jaarlijkse beheer RRGs-database

Deze activiteit betreft de Rijksbijdrage aan het RRGs. De coördinatie wordt uitgevoerd door de coördinatoren van de Risicokaart op basis van de bredere visie op de kennisinfrastructuur externe veiligheid.

c. De ontwikkeling van de risico-informatiehuishouding

De ontwikkeling van de risico-informatiehuishouding vergt meerdere jaren (van 2014 tot en met 2017).

	2015	WIE	
a. Landelijke populatie-bestanden, beheer, ontsluiten	€ 250.000	IPO	De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.
b. Bijdrage lenM aan jaarlijks beheer RRGs database	€ 300.000	IPO	De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden. Coördinatie door coördinatoren Risicokaart.
c. Ontwikkeling Informatiehuis OV ihkv de laan van de leefomgeving inclusief BRZO	€ 300.000	IPO	De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.
Totaal 3 Data infrastructuur	€ 850.000		

4 Uitvoering Ondersteuning Groepsrisico

a. Ondersteuning van de uitvoeringspraktijk bij de implementatie

	2015	WIE	Uitvoering door
a. Verbeterprogramma GR	€ 250.000	IPO	De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.
Totaal Groepsrisico	€ 250.000		

5 Uitvoering Kennisportaal

a. Het organiseren van het beheer van de website RELEVANT.

	2015	WIE	Uitvoering door
a. Beheer Kennisportaal RELEVANT	€ 150.000	IPO	De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.
Totaal Kennisportaal	€ 150.000		

6 Uitvoering Expertisenetwerk

a. Landelijk expertisenetwerk

Stimuleren van overkoepelende werkzaamheden van EV-experts door kennis en kunde buiten de grenzen van het eigen grondgebied in te zetten.

b. Organiseren congressen en symposia.

Waaronder Relevantcongres en andere vormen van kennis-uitwisseling

c. EV-marktplaats

Dit betreft het koppelen van vraag en aanbod op het gebied van EV-deskundigen via een marktplaats' om elkaar te helpen met praktijkcases, en om aan de maatlat te voldoen.

	2015	WIE	Uitvoering door
a. Landelijk expertisenetwerk	€ 500.000	Provincies en OD's	De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.
b. Organiseren congressen en symposia	€ 100.000	IPO	De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.
c. EV-marktplaats: koppelen aan deskundigen/maatlat	€ 50.000	IPO	De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.
Totaal Expertisenetwerk	€ 650.000		

5 Reserveprojecten en doorkijk naar de jaren 2016 – 2018

In dit hoofdstuk staan achtereenvolgens opgenomen

- 1 de indicatie van het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur 2016 – 2018;
2. een aantal reserveprojecten dat in de reeds bestuurlijk vastgestelde Impuls Omgevingsveiligheid is benoemd;
3. de doorkijk van de werkstandaarden voor het jaar 2016;
4. de doorkijk van de datainfrastructuur voor het jaar 2016;
5. de doorkijk van het kennisportaal voor het jaar 2016.

5.1 Indicatie voor de periode 2016 t/m 2018

In de onderstaande staat de indicatie voor de gehele periode, maar ook de samenhang met twee activiteiten van het deelprogramma PGS. Deze activiteiten zijn in dat betreffende deelprogramma opgenomen opgenomen en er is geen sprake dubbeling met dit deelprogramma Kennisinfrastructuur. De twee activiteiten worden hier slechts benoemd omdat het van belang is om het geheel van activiteiten te blijven beschouwen. De activiteiten van de Impuls Omgevingsveiligheid rondom de BRZO-uitvoering zijn wel in dit deelprogramma opgenomen en staan vetgedrukt in de onderstaande tabel.

periode 2015 - 2018	2015	2016	2017	2018
DEELPROGRAMMA PGS				
algemene kennisoverdracht/afstemming	€ 100.000	€ 984.800	€ 984.800	€ 984.800
eenmalig "bijscholing projectleiders PGS-teams"	€ 50.000	€ 150.000	€ 100.000	€ 100.000
DEELPROGRAMMA KENNISINFRASTRUCTUUR				
Opleidingen en kwaliteitscoördinatie	€ 195.000	€ 145.000	€ 145.000	€ 145.000
Werkstandaarden	€ 200.000	€ 100.000	€ 200.000	€ 110.000
Data infrastructuur	€ 850.000	€ 850.000	€ 850.000	€ 850.000
Kennisportaal	€ 150.000	€ 250.000	€ 150.000	€ 150.000
Verbeterprogramma GR: Ondersteuning uitvoeringspraktijk	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Expertisenetwerk	€ 650.000	€ 650.000	€ 650.000	€ 650.000
TOTAAL KENNISINFRASTRUCTUUR	€2.295.000	€2.295.000	€2.295.000	€2.205.000

5.2 Reserveprojecten Kennisinfrastructuur 2015 - 2018

De volgende acties van het deelprogramma Kennisinfrastructuur zijn op de reservelijst geplaatst:

- Het gericht ontwikkelen van ontbrekende opleidingen in samenwerking met de markt,
- De huidige en toekomstige opleidingen afstemmen op de Omgevingswet die vanaf 2018 van kracht wordt,
- De ontwikkeling en het beheer van een organisatie van onderlinge kwaliteitsauditing en intervisie,
- Het opstellen van een kwaliteitseis voor het RRGs,
- Het uitvoeren van een onderzoek naar een GIS-informatiesysteem waarin informatie van de veiligheidsregio's (zoals bluswatervoorziening en aanrijtijden) zichtbaar is,
- het ontwikkelen en beheren van (als één van de mogelijke onderdelen van het kennisportaal) een Register 'QRA database' waarin voorbeeld QRA's te vinden zijn voor specialisten.

RESERVEPROJECTEN KENNISINFRASTRUCTUUR					
	2015	2016	2017	2018	WIE
Opleidingen ontwikkelen	€ 50.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	IPO/VR
Opleidingen afstemmen op omgevingswet	€ 0	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	IPO/VR
Organisatie van kwaliteitscontrole	0	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	OD's
Kwaliteitseis RRGs en Risicokaart	€ 300.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	IPO
Onderzoek Informatiesysteem met informatie veiligheidsregio	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	IPO
Register QRA database ontwikkelen en beheren	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	IPO
TOTAAL Reserveprojecten IMPULS	€ 500.000	€ 450.000	€ 450.000	€ 450.000	

5.3 Doorkijk Werkstandaarden 2016

Vanaf 2016 dient er periodiek (jaarlijks) een gestructureerde kwaliteitscheck plaats te vinden op de toepassing, de implementatie en de opzet van de werkstandaarden. Hiertoe is een stelsel van onderlinge kwaliteitsauditing te overwegen en wordt wellicht als activiteit in dat jaar opgenomen

Onderdeel van de activiteiten van 2016 zijn:

- De lokale kwaliteitscontrole van de feitelijke uitvoering van de EV-taken op basis van het kwaliteitssysteem (waarin de werkstandaarden zijn opgenomen)
- De actualisatie van de werkstandaarden op basis van opgedane ervaringen door professionals via een jaarlijks terugkerende actualisatieslag (bottom up beheer)
- De actualisatie van werkstandaarden vanuit nieuwe wet- en regelgevingen en andere ontwikkelingen, zoals het verbeterprogramma verantwoording groepsrisico (top down beheer)
- De landelijke kwaliteitsborging en het beheer van het kwaliteitssysteem rond de taakuitvoering EV, inclusief kwaliteitsmonitoring, -rapportage en het doen van landelijke verbetervoorstellen (voor wet- en regelgeving en kennis- en informatie-infrastructuur).

5.4 Doorkijk Datainfrastructuur 2016

In 2015 is een aantal activiteiten wegbezuinigd ondanks een duidelijke noodzaak. Dit betreft de onderstaande activiteiten.

Monitoring

Belangrijke omissie in de huidige opzet van de risico-informatievoorziening is de monitoring van de effecten van risico's op het maatschappelijk functioneren, inclusief de prestaties en effecten van het overheidsbeleid. De beoogde monitoring dient inzicht te bieden aan alle betrokken overheden over de effectiviteit van het beleid en hen in staat te stellen adequate verantwoording af te leggen over de geleverde prestaties. Voorgesteld wordt om een subsysteem (kaartlaag) hiervoor in te richten in de risicokaart. Ten aanzien van de opzet van een monitoringsysteem dient aansluiting gezocht te worden bij de adviezen hieromtrent van de werkgroep Omgevingsveiligheid en de behoeften van het rijk, provincies en gemeenten.

Professioneel gebruik bij risicocommunicatie, crisisbeheersing en crisisbestrijding

In het kader van risicocommunicatie, crisisbeheersing en crisisbestrijding is risico-informatie noodzakelijk. De voorziening hierin zal deels vanuit de risicokaart plaatsvinden en deels vanuit het LCMS/risicoprofiel. De positie en functie van het risicoprofiel vormt in dit verband een belangrijk aandachtspunt. Afstemming hierover met veiligheidsregio's/veiligheidsberaad is cruciaal opdat de informatievoorziening voor zowel de 'koude' als de 'warme' fase in de crisisbeheersing en -bestrijding goed op elkaar aansluiten.

5.5 Doorkijk Kennisportaal 2016

De website RELEVANT heeft inmiddels een niet meer weg te denken plaats ingenomen in de informatievoorziening en het expertisenetwerk voor EV-deskundigen. De laatste jaren is sprake van achterstallig onderhoud rond de website, zoals in technische als in functionele zin, vanwege de onzekerheden over de financiering na 2014. Nu die financiering via het deelprogramma Kennisportaal weer een basis heeft gekregen dient op verschillende punten de website geoptimaliseerd te worden. Zo dient de website RELEVANT opnieuw te worden opgebouwd in een meer passende ICT-infrastructuur, dat wil zeggen dat er meer basisfunctionaliteit in het standaard informatiesysteem beschikbaar moet zijn en dat afstemming met andere kennisportalen in de omgeving zonder veel

technische en functionele problemen mogelijk is. Te denken valt hierbij aan de afstemming op de ICT-infrastructuur van Omgevingsdienst.nl en Infomil.nl.
 Het merendeel deel van deze werkzaamheden wordt vanaf 2016 uitgevoerd en is hieronder weergegeven.

Onderdeel van het deelprogramma	Looptijd	Begroting 2016, 2017, 2018
Functioneel ontwerp van de website, inclusief programma van eisen voor de nieuwe ICT-infrastructuur	2016	€ 100.000
Selectie, aanschaf en inrichting van een nieuw standaard informatiesysteem voor de website	2016-2017	€ 200.000
Verder ontwikkelen van de inhoud van de website, het uitvoeren van het functioneel beheer van de website (redactie) en het technisch beheer	2016 - 2018	€ 200.000
Totaal		500.000,-

6 Organisatie van het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur

Ontvangers van de middelen

Het deelprogramma Informatie- en Kennisinfrastructuur 2015 á € 2.295.000,- wordt ingediend door de Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.

De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris coördineert, administreert en sluisst de middelen door naar de organisaties die trekker zijn van de activiteiten uit dit deelprogramma.

Deelprogramma 4

Lokaal EV beleid

Voor het jaar 2015

Impuls Omgevingsveiligheid 2015 - 2018

Versie 1 oktober 2014
Provincie Zuid-Holland

1 Inleiding Lokaal EV-beleid

Risicobronnen staan in hun omgeving, waar mensen rondom wonen, werken, recreëren en reizen. Een belangrijke schakel in het realiseren van omgevingsveiligheid wordt dan ook gevormd door de ruimtelijke component. De doelstelling van dit deelprogramma is zó geformuleerd om de bijdrage aan de omgevingsveiligheid vanuit de ruimtelijke ordening helder te maken.

In dit onderdeel van het programma wordt gewerkt aan het garanderen dat de nieuwe OD's en Veiligheidsregio's een adequate en geborgde uitvoering behouden van de wettelijke taken op het gebied van omgevingsveiligheid, bestemmingsplannen, projectbesluiten, structuurvisies, risicoregistratie, vergunningverlening, toezicht en handhaving, en uitvoering van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en het Besluit transport externe veiligheid.

1.1 Huidige situatie

De afgelopen jaren is er veel aandacht geweest voor het onderwerp externe veiligheid. Na de subsidie die het toenmalig ministerie VROM ter beschikking stelde voor de implementatie van het Besluit externe veiligheid inrichtingen zijn de besluiten -Buisleidingen en -Transport en het Basisnet ontwikkeld, zijn Omgevingsdiensten (regionale uitvoeringsdiensten) gevormd en werkt het ministerie aan het evalueren van het omgevingsbeleid. Zo heeft staatssecretaris Mansveld de noodzakelijke versterking van de uitvoering van hun omgevingsveiligheidsbeleid voor de periode na 2014 in de tweede kamer onderstreept.

Ruimtelijke ordening

Hoewel dit tegenstrijdig klinkt, heeft het oprichten van de omgevingsdiensten er in enkele provincies toe geleid dat er een (tijdelijke) teruggang in de kwaliteit van de uitvoering op het gebied van externe veiligheid is ontstaan. Er is kennis verloren gegaan doordat de mensen die de formatie vormen in een aantal gevallen niet mee 'over' zijn gegaan van gemeentelijke of provinciale diensten naar de omgevingsdiensten. Een deel van het collectieve geheugen en de wandelende dossierkennis is weg. Daarmee is de toetsing van de EV paragraaf in ruimtelijke plannen kwetsbaarder geworden, want ondanks het verloop van deze kennis bij de gemeenten blijft deze taak in veel gevallen wel bij de gemeenten liggen. Ondertussen komt langzaam een inhaalbeweging op gang, omdat er weer meer ruimtelijke plannen worden gevormd. Om dit kwaliteitsverval weer terug te buigen zijn extra inspanningen nodig.

Vergunningverlening Toezicht en Handhaving

Ook in relatie tot Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH-taken), los van het Brzo, is een kwaliteitsimpuls noodzakelijk. De gedachte heeft lang geleefd dat voor het reguliere VTH-werk geen programmafinanciering nodig moet zijn. Echter, de situatie rondom het bedrijf Odfjell heeft laten zien dat VTH-taken blijvende aandacht behoeven wanneer de overheid wil zorgen voor een hoger kwaliteitsniveau in de VTH.

1.2 Relevante ontwikkelingen

Er is sprake van een veranderende omgeving waarmee rekening gehouden wordt:

- Vorming Omgevingsdiensten en Veiligheidsregio's (Inpassing regionale brandweer)
- Ontwikkeling in wet- & regelgeving: Omgevingswet
- Bezuinigen en terugtrekkende compacte overheid
- Veranderende rolverdeling overheid, bedrijfsleven en inwoners.
- De uitspraak van de Raad van State over latente saneringsgevallen die een nieuwe hausse tot gevolg heeft door het analyseren van knelpunten en het aanpassen van bestemmingsplannen of risicobronnen.
- veranderende taken/bevoegdheden in het kader van het mobiliteitsbeleid (de Wet Vervoer Gevaarlijke stoffen en de uitvoering van het BEVT).
- De ontwikkelingen van de Laan van de Leefomgeving en de Atlas Leefomgeving.

2 Visie en Probleemstelling Lokaal EV-beleid

2.1 Probleemstelling

Er is een dreigend -, én geconstateerd tekort op de uitvoering van externe veiligheid ontstaan door het weglekken van generalistische en specialistische kennis en ervaring tijdens de vorming van de Omgevingsdiensten. Daarbovenop verdwijnt capaciteit en kennis wanneer er onvoldoende financiering voor de wettelijke taken beschikbaar komt.

2.2 Doelstellingen

- Robuuste omgevingsdiensten die voor het beleidsveld externe veiligheid (omgevingsveiligheid) voldoen aan de kwaliteitscriteria en maatlaten op het gebied van VTH-taken en RO-taken.
- Op basis van kennisinfrastructuur voor omgevingsveiligheid verankeren van een adequate uitvoering van VTH-taken en RO-taken door de uitvoerende organisaties.
- Een goede anticipatie op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

2.3 Uitgangspunten

- Er wordt door uitvoerende diensten voldaan aan de kwaliteitseisen voor Wabo/ Wro taken.
- Lokale of regionale EV-beleidsvisies worden opgesteld, preferent in de vorm van (gemeentelijke) structuurvisies, zoals het verbeterprogramma Groepsrisico adviseert in verband met de juridische borging van de bestuurlijke besluiten die in de visies worden vastgelegd. Dit is in lijn met het advies van de VNG-commissie Milieu en Mobiliteit van 11 dec 2012 dat luidt: "Er is enkele maanden geleden het rapport 'Verbeterprogramma Groepsrisico' opgeleverd in overleg met de VNG die o.a. adviseert (geen verplichting) dat gemeenten een EV kader opstellen waarin zij vastlegt hoe zij met externe veiligheid om wil gaan. Hier zijn in het land goede voorbeelden van gemeenten. Dit helpt bestuurders om in latere projecten een betere afweging te maken en zorgt ervoor dat projectleiders RO weten waar ze rekening mee moeten houden. Dit kader kan een onderdeel zijn van bijvoorbeeld de structuurvisie. Via de provincies (die ook het budget nog beheren tot en met 2014 zoals hierboven beschreven) zal dit worden uitgewerkt en uitgedragen met gemeentelijke (bestuurlijke) ambassadeurs".
- De EV-beleidsvisies worden door de opdrachtgever (provinciaal en gemeentelijk) gebruikt als sturingsmiddel bij het aansturen van de omgevingsdiensten (OD's); de visies geven de (beleid)kaders aan waarbinnen de omgevingsdienst opereert.
- Regionale uitvoeringsdiensten ondersteunen de vorming van de visies.
- Een optimale toetsing van ruimtelijke plannen door EV-specialisten bij OD's en Veiligheidsregio's (VR's) ondersteunt de belangenafweging door het (lokaal) bevoegd gezag.
- Samenwerking en opschaling zorgen voor verhoging van de efficiëntie in relatie tot vermindering van het budget over de jaren,
- Kennisdeling en kwaliteitsverbetering stimuleren veiligheid verbeterende maatregelen en zorgen voor borging van het werkgebied externe veiligheid in de werkprocessen van bestemmingsplannen, projectbesluiten, risicoregistratie, vergunningverlening, toezicht en handhaving, en in uitvoering van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen,
- Een gestructureerd beheer van de data ondersteunt de EV-specialisten bij OD's en VR's.
- Tot de inwerkingtreding van de Omgevingswet ondersteunt de subsidie van de IOV het uitvoeren van de wettelijke en beleidstaken op het gebied van omgevingsveiligheid.
- De opgebouwde kennis en ervaring worden gebruikt voor het borgen van externe veiligheid in de Omgevingswet.

3 Uitvoering deelprogramma en plan van aanpak Lokaal EV-beleid

Om de bovenstaande doelen te behalen wordt ingezet op een verhoging van de kwaliteit van de EV-taakuitvoering VTH én RO door:

- samenwerking en afstemming met omgevingsdiensten en veiligheidsregio's, waardoor een hogere kwaliteit en meer uniformiteit wordt georganiseerd,
- meer uitwisseling van expertise en ervaring, zowel in specifieke gevallen als via deelname in landelijke trajecten zodat kennisuitwisseling adequaat verloopt, (Focuspunten 3 en 4 worden dan ook in samenhang opgesteld en uitgevoerd).
- Het begeleiden van de resterende manifeste saneringen (buisleidingen, BEVT, inrichtingen) en potentiële saneringen,
- ervoor te zorgen dat dit beleidsveld goede plek krijgt in de omgevingswet.

De provincies hebben ieder eigen provinciale programma's opgesteld waarin vijf onderdelen zijn uitgewerkt afhankelijk van de EV-dynamiek van de provincies, aan de reeds behaalde doelen tijdens de afgelopen programmaperiode, en aan de bestuurlijke ambities. De in hoofdstuk 3 beschreven activiteiten zijn dan ook in alle programma's opgenomen, maar de uitvoering ervan is niet uniform verdeeld over de provincies.

Het totaalbudget van dit deelprogramma is opgenomen in hoofdstuk 4.

Het vierde deelprogramma bestaat uit vijf onderdelen:

- 3.1 Versterking van de adviestaken van de Veiligheidsregio's
- 3.2 Ondersteuning taakuitvoering bevoegd gezag door Omgevingsdiensten
- 3.3 Structuurvisies Omgevingsveiligheid
- 3.4 Groepsrisico
- 3.5 Transport gevaarlijke stoffen

3.1 Ondersteunen taakuitvoering ten behoeve van bevoegd gezag Veiligheidsregio's

Conform de afspraken uit het Bestuurlijk OmgevingsBeraad d.d. 4 juni 2014, hebben de Veiligheidsregio's een nadere uitwerking gemaakt om adequate inbreng van de veiligheidsregio's in de periode 2015-2018 te bewerkstelligen ten behoeve van verantwoorde besluitvorming. Onderstaande beschrijving geeft een geaggregeerd beeld van de activiteiten welke de veiligheidsregio's gaan uitvoeren met middelen van de Impuls Omgevingsveiligheid voor het jaar 2015.

3.1.1 Uitgangspunten

Bij uitvoering van de initiatieven die de veiligheidsregio's willen gaan nemen om de adviesrol van de veiligheidsregio's te gaan versterken zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Bij de programma's van de veiligheidsregio's vindt samenwerking en afstemming plaats met alle relevante partijen die het bevoegde gezag vertegenwoordigen en die initiatieven ontplooiën (mede uit hoofde van de Impuls Omgevingsveiligheid); initiatieven van een veiligheidsregio's moeten complementair zijn aan de initiatieven van haar partners op het gebied van omgevingsveiligheid.
2. Kennis en ervaring wordt door de veiligheidsregio's ontwikkeld, gebundeld en ontsloten.
3. Voorbereiding op nieuwe ontwikkelingen in de markt en verandering van wet- en regelgeving worden getroffen.

3.1.2 Activiteiten Veiligheidsregio's

De activiteiten die de veiligheidsregio's gaan ondernemen in 2015, zijn onderverdeeld in een onderscheid in activiteiten ten behoeve van de ondersteuning van het bevoegde gezag en ontwikkeling en innovatie.

Dit betreft de volgende activiteiten:

- Ondersteunen bij omgevingsvergunningen activiteit milieu en handhaving voor 400 bedrijven;
- Ondersteunen bij het opstellen van 1 rijksomgevingsvisie, 12 provinciale omgevingsvisies en 400 gemeentelijke omgevingsplannen/omgevingsvisies;
- Ondersteunen bij het verlenen van omgevingsvergunningen in afwijking op het bestemmingsplan activiteit bouwen / projectbesluiten voor 600 plannen;
- Ondersteunen bij het opstellen van 50 sectorale omgevingsprogramma's en het uitvoeren van landelijke projecten;
- 20 mogelijke ongevalsscenario's met gevaarlijke stoffen bij bedrijven en 40 mogelijke ongevalsscenario's voor het vervoer van gevaarlijke stoffen beschrijven;
- Actualiseren van het adviesformat van de veiligheidsregio's voor de activiteiten milieu en RO;
- 25 adviseurs per jaar bijscholen op het gebied van stoffen en hun gevaren en ontwikkelingen en verandering van wet- en regelgeving;
- Ontwikkelen en uitwerken van een generieke toolkit op het gebied van risicocommunicatie in relatie tot omgevingsveiligheid.

Activiteit	2015	Uitvoering door
Ondersteunen bij omgevingsvergunningen activiteit milieu en handhaving voor 400 bedrijven	€ 515.295	Veiligheidsregio's
Ondersteunen bij het opstellen van 1 rijksomgevingsvisie, 12 provinciale omgevingsvisies en 400 gemeentelijke omgevingsplannen/omgevingsvisies	€ 815.457	Veiligheidsregio's
Ondersteunen bij het verlenen van omgevingsvergunningen in afwijking op het bestemmingsplan activiteit bouwen / projectbesluiten voor 600 plannen	€ 814.535	Veiligheidsregio's
Ondersteunen bij het opstellen van 50 sectorale omgevingsprogramma's inclusief landelijke projecten	€ 178.846	Veiligheidsregio's en Brandweer Nederland (sector EV)
20 mogelijke ongevalsscenario's met gevaarlijke stoffen bij bedrijven en 40 mogelijke ongevalsscenario's voor het vervoer van gevaarlijke stoffen beschrijven	€ 159.467	Veiligheidsregio's
Actualiseren van het adviesformat van de veiligheidsregio's voor de activiteiten milieu en RO	€ 127.708	Veiligheidsregio's
25 adviseurs per jaar bijscholen op het gebied van stoffen en hun gevaren en ontwikkelingen en verandering van wet- en regelgeving.	€ 111.121	Veiligheidsregio's
Ontwikkelen en uitwerken van een generieke toolkit op het gebied van risicocommunicatie in relatie tot omgevingsveiligheid	€ 277.571	Veiligheidsregio's en Brandweer Nederland (sector EV)
Totaal	€ 3.000.000	

3.2 Ondersteuning taakuitvoering bevoegd gezag door Omgevingsdiensten

Uitgangspunt is dat de OD's alle voorbereidende werkzaamheden (inventarisatie, rekenwerk) verrichten. De afweging in het kader van de groepsrisicoverantwoording blijft altijd bij de gemeente. De VTH-taken (niet-BRZO) worden ondersteund, evenals de wettelijke taak rondom risicoregistratie. De gemeenten en provincies organiseren zich door deskundigheid centraal beschikbaar te stellen. Adviserende organisaties gaan voldoen aan de maatlatcriteria, inclusief de maatlat voor de ruimtelijke ordening. Er wordt waar dit mogelijk en nodig is gestandaardiseerd. Daarnaast wordt capaciteit ingezet om te anticiperen op de omgevingswet. Dit gebeurt door:

- a. Het versterken van VTH, door het actualiseren en optimaliseren op basis van landelijke ontwikkelingen zoals die rondom LPG en LNG, actualisatie van de vergunningen in relatie tot PGS-15. Er is uitgegaan van een gemiddelde van circa 400 vergunningen per jaar. Daarnaast verwerken van de outcome in de risicoregistratie in het RRGs.
- b. Het uitvoeren van risico-inventarisaties, risicoberekeningen en risicoanalyses ten behoeve van de ruimtelijke ordening,
- c. De papieren saneringsopgave (manifeste en latente saneringen) in het kader van het BEVT, BEVB en BEVI.

	2015	Uitvoering door
a.VTH versterken, inclusief risicoregistratie, 400 vergunningen per jaar	€ 1.150.000	Omgevingsdiensten
b. RO: risicoberekening en risicoanalyse 200 per jaar	€ 1.500.000	Omgevingsdiensten
c. Saneringen: BEVT, buisleidingen en inrichtingen, voor circa 25 gevallen per jaar.	€ 750.000	Omgevingsdiensten
Totaal Ondersteunen taakuitvoering BG	€ 3.400.000	

3.3 Structuurvisies Omgevingsveiligheid

In lijn met de gemaakte afspraken in het kader van het verbeterprogramma groepsrisico wordt beoogd dat alle bevoegde gezagen een structuurvisie omgevingsveiligheid maken, dan wel externe veiligheid verwerken in de ruimtelijke structuurvisies. Hoewel er in de meeste regio's een (lokaal of regionaal) EV-beleid is opgesteld is dit veelal niet als structuurvisie gedaan.

De gemeenten hebben het verbeterprogramma Groepsrisico toegezegd dit alsnog, op eigen kosten, uit te voeren, vanuit de gedachte dat het hebben van een EV-beleidsvisie urgenter is geworden nu de OD's er zijn. Actualisatie en vernieuwing van het bestaande beleid wordt daarmee eveneens uitgevoerd, zoals actualiseren van het EV-beleid op het thema omgevingsveiligheid. De ruimtelijke consequenties van het beleid omgevingsveiligheid wordt dan vertaald in de structuurvisie van een gemeente.

Deze middelen worden ter beschikking gesteld aan de OD's voor het geven van ondersteuning aan circa 400 structuurvisies. Met de ondersteuning wordt iets minder dan de helft van de benodigde inzet van de omgevingsdiensten gedekt.

	2015	Uitvoering door
Ondersteunen opstellen structuurvisies Omgevingsveiligheid, 100 van de 400 gemeenten per jaar	€ 800.000	Omgevingsdiensten
Totaal structuurvisies Omgevingsveiligheid	€ 800.000	

3.4 Groepsrisico

Om de kwaliteit van het groepsrisico instrument te waarborgen is het nodig om zowel de RO-er als de OD's te faciliteren. Uit te voeren acties zijn:

- a. Een kwaliteitsverbetering van de verantwoording GR met instrumenten die uit de analyse van het Verbeterprogramma Groepsrisico zijn gekomen. Uit te voeren door de OD's.
- b. Actualisatie van de risico-inventarisaties door de omgevingsdiensten, na het afronden van de kwaliteitsimpuls in het RRGs.

	2015	Uitvoering door
a. Kwaliteitsverbetering verantwoording GR, 100 verantwoordingen	€ 925.000	Omgevingsdiensten
b. Actualisaties van de risico- inventarisatie	€ 600.000	Omgevingsdiensten
Totaal Groepsrisico	€ 1.525.000	

3.5 Transport gevaarlijke stoffen

Implementatie BEVT en Uitvoering Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Provincies en gemeenten hebben wettelijke taken/bevoegdheden in het kader van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen. Hierbij kan gedacht worden aan het uitvoeren van risicoanalyses voor (gemeentegrens overschrijdende) transportassen (spoor, water en weg). Specifiek voor provinciale en gemeentelijke wegen worden de decentrale overheden (wanneer effectief of gewenst) ondersteund bij het realiseren en vaststellen van een routing gevaarlijke stoffen. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met het Basisnet en de inwerkingtreding van het BEVT en met het feit dat het werk vaak niet belegd is bij omgevingsdiensten.

	2015	Uitvoering door
Actualiseren routing, op kaart zetten. Consistent ontheffingenbeleid.	€ 275.000	Omgevingsdiensten
Totaal Transport gevaarlijke stoffen	€ 275.000	

4 Organisatie van het deelprogramma Lokaal EV-beleid

4.1 Ontvangers van de middelen

Het deelprogramma Lokaal EV-beleid 2015 á € 9.000.000,- wordt ingediend door de Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris namens de decentrale overheden.

De Provincie Zuid-Holland in haar rol als secretaris coördineert, administreert en sluisst de middelen door naar de organisaties die trekker zijn van de activiteiten uit dit deelprogramma.

4.2 Middelen ten behoeven van de omgevingsdiensten

De verdeling over de provincies is gebaseerd op de verdeelsleutel die is opgesteld in 2009. Deze verdeelsleutel is een weerspiegeling van de EV-dynamiek van de provincies welke wordt veroorzaakt door transport, aantal en soort inrichtingen en inwoners.

4.3 Middelen ten behoeven van de veiligheidsregio's

De verdeling over de provincies is gebaseerd op de verdeelsleutel die is opgesteld in 2014 en is gebaseerd op de werkelijke verdeling van de middelen over de Veiligheidsregio's. Deze verdeelsleutel is een weerspiegeling van de EV-dynamiek van de provincies welke wordt veroorzaakt door transport, aantal en soort inrichtingen en inwoners.

4.4 Doorkijk naar 2016 – 2018

Deze doorkijk over de jaren 2016 – 2018 is gebaseerd op het deelprogramma van 2015 en wordt jaarlijks geactualiseerd.

DEELPROGRAMMA LOKAAL OMGEVINGSVEILIGHEID BELEID	2016	2017	2018
Versterken adviesrol VR's	€ 3.000.000	€ 3.000.000	€ 3.000.000
Ondersteunen taakuitvoering BG	€ 3.400.000	€ 3.400.000	€ 3.400.000
Structuurvisies Omgevingsveiligheid	€ 800.000	€ 800.000	€ 800.000
Groepsrisico	€ 1.525.000	€ 1.525.000	€ 1.525.000
Transport gevaarlijke stoffen	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000
TOTAAL LOKAAL OMGEVINGSBELEID	€9.000.000	€9.000.000	€9.000.000

5 Reserveprojecten 2015 – 2018 Lokaal EV-beleid

Om het programma aan te laten sluiten aan het beschikbare budget zijn een aantal activiteiten op de reservelijst geplaatst. Afhankelijk van de financiële mogelijkheden, ambities en prioriteiten worden deze in de nabije toekomst alsnog uitgevoerd.

De volgende acties van het deelprogramma Lokaal omgevingveiligheid beleid zijn op de reservelijst geplaatst:

A *Second Opinion*

Op verzoek wordt voor complexe gevallen een second opinion uitgevoerd van de GR-verantwoording die het bevoegd gezag heeft uitgevoerd (Inschatting: maximaal 50 per jaar).

B *Implementatie van geactualiseerde wetgeving.*

Voorbeelden zijn een Basisnettoets, de implementatie van operationeel beleid rondom plasbrandaandachtsgebieden (PAG's).

C *Aanvullende veiligheidsmaatregelen*

Naast de RO- en VTH-werkzaamheden is er de laatste jaren ook meer aandacht gekomen voor aanvullende veiligheidsmaatregelen. In Nederland is het onvermijdelijk dat naast risicobronnen, zoals bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken en transportroutes, mensen werken en wonen die niets met die risicobronnen te maken hebben. Met het oog op het verbeteren van de veiligheid zijn verschillende initiatieven gestart gericht op deze 'risico-ontvangers'. Voorbeelden hiervan zijn diverse communicatie-acties op bedrijventerreinen en het besef dat informatie over andere effecten dan dodelijke slachtoffers (gewonden, milieuschade) voor bestuurders van belang is voor het afwegen van de risico's.

RESERVEPROJECTEN LOKAAL OMGEVINGVEILIGHEIDBELEID	2015	2016	2017	2018	WIE
Complexe gevallen: second opinion GR verantwoording bevoegd gezag, 50 gevallen	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	OD's
Implementatie geactualiseerde wetgeving. Basisnettoets, operationeel beleid PAG's.	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	OD's
Aanvullende veiligheidsmaatregelen	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	OD's

BIJLAGEN

Bijlage 1 Indicatieve onderverdeling 2015*

Deelprogramma	Ontvanger van de middelen	Sluist middelen door naar	EURO
DEELPROGRAMMA 1			€ 4.820.200
	Provincie Zuid-Holland	ODG	€ 230.850
		ODRN	€ 386.939
		ODNZKG	€ 275.406
		OD ZH en ZInd	€ 1.084.926
		OMWB	€ 313.630
		RUDL	€ 182.651
		Veiligheidsregio Groningen	€ 88.989
		Veiligheidsregio Gelderland Midden	€ 88.046
		Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland	€ 93.704
		Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	€ 187.996
		Veiligheidsregio Midden en West Brabant	€ 112.562
		Veiligheidsregio Limburg Noord	€ 80.503
		BRZO+/Inspectie SZW/ICTU	€ 900.000
	Ministerie IenM	BRZO+	€ 794.000
DEELPROGRAMMA 2			€ 1.984.800
	Ministerie IenM	NEN	€ 750.000
	Ministerie IenM	RWS-LO	€ 200.000
	Provincie Zuid-Holland	Provincie Zuid-Holland	€ 1.034.800
DEELPROGRAMMA 3			€ 2.295.000
	Provincie Zuid-Holland	Provincie Zuid-Holland	€ 195.000
			€ 200.000
			€ 850.000
			€ 150.000
			€ 250.000
			€ 650.000
DEELPROGRAMMA 4			€ 9.000.000
	Provincie Zuid-Holland	Noord-Holland	€ 674.700
		Zuid-Holland	€ 1.489.800
		Zeeland	€ 271.200
		Friesland	€ 231.300
		Groningen	€ 268.800
		Drenthe	€ 149.400
		Overijssel	€ 375.600
		Flevoland	€ 100.200
		Gelderland	€ 694.200
		Noord-Brabant	€ 1.012.200
		Utrecht	€ 288.300
		Limburg	€ 444.300
	Provincie Zuid-Holland	TOTAAL PROVINCIES	€ 6.000.000
		Veiligheidsregio Haaglanden	€ 974.844
		Veiligheidsregio Hollands-Midden	
		Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond*	
		Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid iam VR-Zeeland	
		Veiligheidsregio Brabant-Noord	€ 373.619

		Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost	
		Veiligheidsregio Midden- en West Brabant	
		Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	€ 408.000
		Veiligheidsregio Flevoland	
		Veiligheidsregio Gooi- en Vechtstreek	
		Veiligheidsregio Kennemerland	
		Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	
		Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	
		Veiligheidsregio Limburg-Noord	€ 221.000
		Veiligheidsregio Zuid-Limburg	
		Veiligheidsregio IJsselland	€ 140.080
		Veiligheidsregio Twente	
		VGGM	€ 96.050
		VRGZ	€ 79.899
		VNOG	€ 133.047
		Veiligheidsregio provincie Utrecht	€ 89.785
		Veiligheidsregio provincie Zeeland iam VR-ZHZ	€ 98.599
		Veiligheidsregio provincie Groningen	€ 217.601
		Veiligheidsregio provincie Friesland	€ 116.900
		Veiligheidsregio in de provincie Drenthe	€ 50.576
		* Coördinatiemiddelen naar nader te bepalen VR.	
	Provincie Zuid-Holland	TOTAAL VEILIGHEIDREGIO'S	€ 3.000.000

* Onder voorbehoud van besluitvorming over de uitvoering door de diverse organisaties

Bijlage 2: Jaarplan PGS-beheer 2015

2 Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen,

2.0 Samenvatting

De ontwikkelingen rond de kwaliteitsimpuls PGS hebben in 2014 veel impact gehad op de (tijdsbesteding van) PGS organisatie en haar stakeholders en zal een nog grotere impact hebben op het werkprogramma voor 2015 en de daarop volgende jaren.

Zowel vanuit de kabinetsreactie Odfjell op het OVV rapport (brief dd. 3 september 2013) als vanuit signalen van diverse betrokken partijen binnen de PGS organisatie (bedrijven en overheden) was er afgelopen jaar aanleiding om te kijken naar verbeterpunten in relatie tot het stelsel van de PGS-reeks (Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen) als hulpmiddel voor de toepassing van de best beschikbare technieken.

In de PGS-programmaraad is afgelopen 1,5 jaar uitvoerig bestudeerd en besproken hoe deze kwaliteitsimpuls kan worden gerealiseerd. De Programmaraad heeft vervolgens besloten dat binnen de PGS-beheerorganisatie een aantal aanzienlijke veranderingen zullen moeten worden doorgevoerd zowel op procesmatig vlak als ook voor de opzet van de PGS.

Inhoudelijk zal de opzet/template van de PGS moeten worden aangepast waardoor de publicaties beter toepasbaar worden voor zowel VTH stakeholders als voor private partijen. Hierbij zal een nieuwe opzet van het document noodzakelijk zijn en een inhoudelijke verbetering worden doorgevoerd. Een nog nader uit te werken risicoanalyse zal naar verwachting³ als standaardonderdeel van een PGS-traject altijd worden meegenomen. Procesmatig wordt ingezet op sterkere afvaardiging vanuit de bevoegde gezagen en het omvormen van de huidige PGS-teams naar nieuwe kleinere slagvaardige teams.

Deze kwaliteitsimpuls vraagt investeringen in tijd van de PGS-organisatie en haar stakeholders. De nieuwe template¹ moet worden uitgewerkt en ingevoerd, teams moeten worden gevormd, geïnformeerd, ondersteund en getraind. De versnelling van de doorlooptijd van de PGS-publicaties vraagt intensivering van het proces- en projectmanagement van de organisatie en intensievere inzet van de betrokken experts.

In het plan van aanpak (1.2) worden de belangrijkste voorgenomen veranderingen verder toegelicht.

Voor het uitvoeren van de noodzakelijke activiteiten in de nieuwe aanpak is voor 2015 een budget van 750 kEUR begroot. Dit is zowel voor het afronden van lopende PGS-publicaties in de oude stijl als voor het opstellen van nieuwe PGS-publicaties in de nieuwe stijl (de afzonderlijke PGS-publicaties). Bovendien is er binnen dit budget een post opgenomen voor het doorvoeren van de aanpassingen gerelateerd aan de kwaliteitsimpuls (zie 1.3).

Het invoeren, ontwerpen, organiseren, opzetten, informeren, trainen, ondersteunen van de veranderingen wordt opgestart eind 2014 en wordt verder uitgerold in 2015.

Parallel aan de ontwikkelingen binnen de PGS-organisatie heeft Royal Haskoning DHV in het project 'Kwaliteitsimpuls PGS-richtlijnen' in mei 2014 aanbevelingen gedaan voor de optimalisatie van totstandkoming van PGS-richtlijnen.

Om de diverse initiatieven voor optimalisatie van PGS-richtlijnen met elkaar te verbinden, werd op 25 juni 2014 een "Ronde Tafel" conferentie georganiseerd met relevante betrokkenen uit alle geledingen. Het doel was overeenstemming te bereiken met stakeholders over de aanpak van verbeterpunten rondom de PGS-reeks. De Programmaraad heeft haar bevindingen, aanbevelingen en voorgenomen aanpassingen in een notitie met de "Ronde Tafel" gedeeld. Nadere informatie is te

³) In een later stadium zal besluitvorming plaatsvinden naar aanleiding van discussies over vorm en inhoud van de PGS-nieuwe stijl in het kader van de Ronde Tafel PGS. Deze besluiten kunnen invloed hebben op genomen besluiten van de Programmaraad.

vinden in de brief aan de deelnemers van de Ronde Tafel van 24 juni 2014, 'Visie vanuit PGS-programmaraad'.

Uit de Ronde Tafel zullen dit najaar eindconclusies en besluiten komen die normaal gezien ook tot aanbevelingen zullen leiden richting de PGS-organisatie.

Mogelijk worden verregaande wijzigingen gewenst vanuit de eindconclusies van de Ronde Tafel conferentie. Vooralnog gaan we er echter vanuit dat evt. verzoeken vanuit de Ronde Tafel in het komen tot een aangepast/definitief template voor de PGS in het programma van 2015 kunnen worden meegenomen. Mocht dit niet zo zijn dan zal de PGS-beheerorganisatie in overleg treden met IenM.

Naar aanleiding van vragen over de impact van de kwaliteitsimpuls op de lopende PGS-trajecten heeft de PGS-programmaraad een duidelijk standpunt ingenomen dat door alle stakeholders in de Programmaraad is bevestigd. Er is besloten dat de lopende trajecten die in een vergevorderd stadium zitten (PGS 14, 15, 29, 31, 32 en 34) worden afgerond in 2015. Deze projecten nu stilleggen in afwachting van helderheid over de nieuwe template heeft een te groot afbreukrisico vanwege de te lange doorlooptijd die daarmee samenhangt en de demotivatie van experts.

Na de Ronde Tafel besluitvorming over het te hanteren nieuwe template voor PGS-richtlijnen zal na overleg met de stakeholders tot een voorstel voor actualisatie/aanpassing aan het nieuwe template worden gekomen. Het ligt voor de hand dat de veelgebruikte PGS-publicaties zoals PGS 15, PGS 29 en 28 en 30 zo spoedig mogelijk worden herschreven volgens de nieuwe PGS-opzet (inclusief risicoanalyse).

Alle nieuw gestarte en te starten actualisaties worden uitgevoerd volgens de nieuwe PGS aanpak. De doelstelling voor de doorlooptijd van de actualisaties van alle nieuwe PGS projecten is vanaf heden 24 maanden.

Hierna volgt in detail de toelichting op het PGS jaarprogramma 2015.

2.1 Doelstelling

De Publicatiereeks gevaarlijke Stoffen, de zogenaamde PGS-reeks is een handreiking voor bedrijven die gevaarlijke stoffen produceren, opslaan of gebruiken en voor overheden die zijn belast met de vergunning- verlening en het toezicht op deze bedrijven. Op basis van de actuele stand der techniek wordt een overzicht gegeven van voorschriften, eisen, criteria en voorwaarden, die kunnen worden toegepast bij vergunningverlening, het opstellen van algemene regels en het toezicht op deze bedrijven. In de PGS-reeks wordt zoveel mogelijk op integrale wijze aandacht besteed aan arbeidsveiligheid, milieuveiligheid en de brandveiligheid.

NEN heeft de opdracht van het Ministerie van IenM, als vertegenwoordiger van de Rijksoverheid, om de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen, de zogenaamde PGS-reeks, te onderhouden en de daarbij opgerichte beheerorganisatie te coördineren vanuit het PGS-projectbureau.

2.2 Plan van Aanpak

In 2015 heeft de PGS-beheerorganisatie duidelijk twee doelen voor ogen. Het ene doel is het voortzetten van de taak om de bestaande PGS-reeks up-to-date te houden m.b.t. bestaande wet- en regelgeving en de stand der techniek, dat betekent bestaande publicaties actualiseren en urgente nieuwe onderwerpen vastleggen in een PGS. Het ander doel is om verschillende kwaliteitsverbeteringen door te voeren in de PGS-publicaties en PGS-organisatie. Het belangrijkste hierbij is dat op een heldere en transparante manier de stand der techniek wordt weergegeven, waarbij duidelijk is waarom bepaalde voorschriften zijn opgenomen en dat hiervoor een groot draagvlak bestaat bij alle stakeholders. De reeks kan dan uitermate geschikt zijn en blijven om: aangewezen te worden door de Rijksoverheid als Beste Beschikbare techniek (BBT) document (Regeling omgevingsrecht, Mor); gebruikt te worden als stand van de wetenschap volgens art. 3 Arbeidsomstandighedenwet; gebruikt te worden in de uitvoeringspraktijk van VTH.

De twee doelen worden hieronder verder uitgelegd.

Up-to-date houden PGS reeks

Per PGS wordt eens in de 4 jaar bekeken of een PGS moet worden ingetrokken, geactualiseerd of gehandhaafd. Er is echter niet altijd ruimte binnen het budget om alle PGS-publicaties eens in de 4 jaar te actualiseren. Bovendien speelt PGS in op ontwikkelingen in de markt. Dat kan leiden tot

eerdere actualisatie of ontwikkeling van een nieuwe PGS. Er is daarom in juni 2014 door de PGS-programmaraad op basis van marktverkenningen een afweging gemaakt tussen alle te actualiseren PGS-publicaties en nieuwe onderwerpen om te bepalen welke projecten de hoogste prioriteit hebben. Uiteraard geldt dat actuele ontwikkelingen aanleiding kunnen geven tot bijstelling van het actualisatie programma.

Het werkprogramma wordt uitgevoerd volgens de afspraken die gemaakt zijn met het Ministerie van IenM en zijn vastgelegd in het 'Uitvoeringskader PGS-reeks'. Daarnaast gelden de kwaliteitsafspraken die binnen de PGS-beheerorganisatie zijn gemaakt.

Kwaliteitsverbeteringen

Na incidenten zoals die hebben plaatsgevonden bij Chemiepack en Odfjell is er een duidelijke verscherping in de wijze van vergunningverlening, toezicht en handhaving merkbaar. Dit heeft ook zijn weerslag op de wijze waarop de PGS in de praktijk wordt gebruikt. Deze verandering brengt verschillende knelpunten met zich mee, bij zowel de uitvoeringspraktijk van PGS-publicaties als in het PGS-ontwikkelingsproces. De industrie ervaart als belangrijkste knelpunt dat in de uitvoeringspraktijk het bevoegd gezag de PGS in detail (naar de letter) volgt. Daarnaast ervaren bedrijven dat het vaak zeer lastig is om het bevoegd gezag te overtuigen dat een situatie of maatregel gelijkwaardig is aan de voorschriften die in de PGS staan. Bovendien wordt er bij het verschijnen van een nieuwe PGS niet op een eenduidige manier omgegaan met bestaande situaties, waardoor het level playing field in het geding is. De bevoegde gezagen ervaren in de VTH-praktijk dat de industrie de PGS qua risicobeheersing niet altijd naar behoren naleeft en/of op eigen wijze interpreteert.

Naast het feit dat de PGS-programmaraad deze knelpunten had gesignaleerd wordt hier ook over geschreven in de Kabinetsreactie op het OVV rapport over de casus Odfjell, zoals gesteld in de brief van 3 september 2013. In deze brief wordt ook gesproken over een kwaliteitsimpuls voor PGS. In de PGS-programmaraad is het afgelopen jaar uitvoerig bestudeerd en besproken hoe deze kwaliteitsimpuls kan worden gerealiseerd. Parallel hieraan heeft Royal Haskoning DHV in het project 'Kwaliteitsimpuls PGS-richtlijnen' in mei 2014 aanbevelingen gedaan voor de optimalisatie van totstandkoming van PGS-richtlijnen. Vervolgens is er op 24 juni 2014 een eerste Ronde Tafel bijeenkomst over PGS geweest met als doel overeenstemming te bereiken met stakeholders over de aanpak van verbeterpunten rondom de PGS-reeks. Uit deze Ronde Tafel zullen resultaten komen die ook zijn weerslag zullen hebben op de PGS-reeks.

Deze trajecten leiden ertoe dat de PGS-beheerorganisatie voornemens is een aantal veranderingen door te voeren zowel op procesmatig vlak als ook voor de opzet van de PGS 1. Hieronder staan de belangrijkste voorgenomen veranderingen kort toegelicht. Het is momenteel dus nog niet bekend of de Ronde Tafel al deze voorgenomen verbeterpunten onderschrijft. Eind 2014 zouden de resultaten van de Ronde Tafel bekend moeten worden en moet worden gezien of aanvullende of aangepaste veranderingen noodzakelijk zijn.

Meer informatie over de standpunten van de Programmaraad is te vinden in de brief aan de deelnemers van de Ronde Tafel van 24 juni 2014, 'Visie vanuit PGS-programmaraad'.

Risico-aanpak

Er is besproken om een nieuwe opzet voor een PGS te hanteren waarbij een risico-analyse wordt gebruikt. Deze nieuwe aanpak biedt een oplossing voor discussies over gelijkwaardigheid, aangezien het doel van de gestelde eisen goed inzichtelijk wordt. Dit betekent dat de opzet/template van de PGS grondig moet worden aangepast. Ook heeft dit consequenties voor de werkwijze van de teams. Het traject tot het opstellen van een PGS zal worden gestart met een risicoanalyse.

Inhoudelijke verbetering

Ook hierbij geldt dat een PGS-team afhankelijk is van de afvaardiging die wordt gestuurd door belanghebbenden. De kennis en kunde van de deelnemers namens het bedrijfsleven is meestal op peil. De afvaardiging en inzet vanuit het bevoegd gezag moet verbeteren. Hier is al vanaf het begin van de PGS-beheerorganisatie op aangedrongen.

Praktische toepassing verbeteren

PGS wordt veelvuldig gebruikt bij vergunningverlening en handhaving. Om de PGS zo geschikt mogelijk te maken zijn er vele manieren van verbetering denkbaar. Belangrijkste is natuurlijk de betrokkenheid van het bevoegd gezag bij het opstellen van de voorschriften. Deze partijen kunnen er voor zorgen dat de voorschriften in de PGS goed bruikbaar zijn voor vergunningverlening en handhaving. Daarnaast wordt er ook gewerkt aan het beschikbaar stellen van web-based PGS-

publicaties waarbij links (naar de juiste wet- en regelgeving), een aanklikbare inhoudsopgave en FAQ's zijn aangebracht. Ook kunnen hier checklists en eventueel het handboek bij PGS 15.

Duidelijke uitgangspunten en processen

Om voor iedereen duidelijk te maken hoe (na de kwaliteitsverbeteringen) een PGS tot stand komt, wat de kwaliteitscriteria zijn en hoe een PGS moet worden toegepast wordt in afstemming met de stakeholders en de opdrachtgever de Rijksoverheid, het uitvoeringskader aangepast. Alle uitgangspunten, processen met bijbehorende verantwoordelijkheden en kwaliteitscriteria zijn hierin uitgewerkt. Dit zal op de website worden gepubliceerd. Dit stuk dient ook ter verheldering van PGS-publicaties die nog volgens de oude stijl zijn geschreven.

Kleine teams

De veranderde omgeving vraagt ook om een snellere oplevering van publicaties. De doelstelling is een doorlooptijd van 24 maanden of korter. Daarom is er afgesproken om in kleine slagvaardige teams te gaan werken. Aandachtspunt hierbij is en blijft dat kwaliteit en draagvlak belangrijker blijft dan snelheid. De ervaring leert namelijk dat sommige projecten met complexe vraagstukken zoals in PGS 15 en 29 meer tijd vergen vanwege de afstemming die nodig is bij de achterban van de verschillende partijen. De kleinere teams zouden echter normaal gezien sneller moeten kunnen handelen. Hierop zal qua project- en procesmanagement op worden gestuurd en ondersteund. Voor de kleine slagvaardige teams zal daarom ook worden gezocht naar afgevaardigden die een stevig mandaat hebben zo namens hun (branche)organisaties sneller besluiten kunnen nemen.

2.3 Begroting en (Project)planning

De totaalbegroting

De werkzaamheden gericht op het doorvoeren van de nieuwe aanpak hebben hun impact op de begroting in 2015 en navolgende jaren.

De aanpassingen en het doorvoeren van de kwaliteitsaspecten maakt budgetaanpassingen noodzakelijk. De kwaliteitsimpuls en versnelling van de PGS trajecten zal per traject leiden tot een korter maar intensiever traject. Het doorvoeren van de kwaliteitsimpuls zal niet in één keer voor alle bestaande PGS-publicaties kunnen worden uitgevoerd. De Programmaraad zal hierin moeten prioriteren.

Een aantal veelgebruikte PGS publicaties zullen naar verwachting prioriteit krijgen als het gaat om het doorvoeren van het nieuwe template. Het ligt voor de hand dat de veelgebruikte PGSen zoals PGS 15, PGS 29 en 28 en 30 zo spoedig mogelijk worden herschreven volgens de nieuwe PGS-opzet (inclusief risicoanalyse).

De doelstelling voor de doorlooptijd van de actualisaties van alle nieuwe PGS projecten is vanaf heden 24 maanden. Als onderzoek nodig is voor de ontwikkeling van een PGS dan wordt de start van een actualisatie uitgesteld totdat het onderzoek is afgerond. In uitzonderlijke gevallen waarbij tijdens een PGS project onderzoek noodzakelijk blijkt te zijn wordt een lopende project bevroren tot het noodzakelijk onderzoek is uitgevoerd.

Speerpunten en keuzes/prioritering werkprogramma 2015

Op basis van marktverkenningen en de ontwikkelingen in 2014 is het werkprogramma voor 2015 opgesteld.

De PGS-programmaraad heeft in de vergadering op 18 juni 2014 een concept werkprogramma opgesteld. Daaraan ligt de volgende prioritering ten grondslag (zie ook de tabel in Bijlage A):

- De programmaraad heeft besloten dat volgend jaar de lopende PGS-projecten die in een vergevorderd stadium zitten (PGS 14, 15, 29, 31, 32 en 34) moeten worden afgerond. Deze projecten nu stilleggen heeft een te groot afbreukrisico vanwege de te lange doorlooptijd die daarmee samenhangt en de demotivatatie van experts.
- Qua prioritering 2015 is het afronden van de lopende herzieningen van PGS 15 en PGS 29 het belangrijkste. Deze PGSsen worden veelvuldig gebruikt. De incidenten bij Chemiepack en Odfjell hebben geleid tot vele discussies en onderzoeken bij politiek en belanghebbenden. Het is zaak dat deze richtlijnen zo spoedig mogelijk en op een kwalitatief goede manier worden geactualiseerd om bedrijven en bevoegd gezag oplossingen te kunnen bieden bij de knelpunten die zijn gesignaleerd.

Gebeurt dit niet dan kan dat leiden tot eigen invulling, verschillende regimes in het land of in verschillende sectoren, wat weer kan leiden tot onnodige risico's.

- De herziening van PGS 6 'Aanwijzingen voor implementatie van BRZO 1999' wordt gezien als urgent. Deze PGS is al een tijd toe aan actualisatie. Vanwege de publicatie van Seveso III is daarmee gewacht. Als de herziening van deze PGS verder wordt uitgesteld zou dat betekenen dat de PGS pas lange tijd na het verschijnen van nieuwe BRZO wetgeving wordt gepubliceerd. Dit zal de implementatie van deze wetgeving bij BRZO bedrijven bemoeilijken. Bij deze herziening wordt nauw samengewerkt met BRZO+ zowel bij het opstellen van het plan van aanpak als bij de keuze van PGS-teamleden. De voorzitter zal worden geleverd door BRZO+.

PGS 13 'Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen' uit 2009 is toe aan een herziening. Dit is een veelgebruikte PGS en de toepassing van ammoniak als koudemiddel in koel- en klimaatinstallaties neemt toe als gevolg van toekomstige uitfasering synthetische koudemiddelen. In de praktijk zijn er onduidelijkheden over de brandblussystemen en verschillende definities en voorschriften. Bovendien sluit de PGS niet meer goed aan op wet- en regelgeving

De herziening van PGS 26 'Aardgas veilig stallen en repareren voertuigen' zit nog in een eerste fase. Deze herziening is noodzakelijk omdat er wordt gevreesd dat er anders gevaarlijke situaties zullen ontstaan op plekken waar ook burgers de dupe kunnen worden (denk aan incidenten met bussen die rijden op aardgas). PGS 26 is nu enkel voor aardgas bedoeld, maar de aantallen LNG trucks en waterstofbussen zijn sterk toegenomen en zullen in de toekomst alleen maar verder toenemen. Door eisen te stellen in deze PGS voor het stallen en repareren van LNG trucks en waterstof bussen kan de veiligheid worden geborgd. Nu is het moment dat deze nieuwe brandstoffen in de markt wordt geïntroduceerd, dus nu moet er meteen goed over de borging van de veiligheid worden nagedacht. Uitstel van deze actualisatie zou betekenen dat er grote verscheidenheid ontstaat bij de vergunningverlening..

PGS 28 - 'Vloeibare brandstoffen: ondergrondse tankinstallaties en afleverinstallaties' en PGS 30 - 'Vloeibare brandstoffen: bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties' zijn belangrijke publicaties uit de PGS reeks. Ze worden veel gebruikt en zijn in 2011 voor het laatste geactualiseerd. Uit de marktverkenning blijkt dat er verschillende punten zijn waarop deze publicaties die aangepast moeten worden. Bijvoorbeeld omdat de gevaren en risico's van aanrijding van de bovengrondse (delen van) de installatie niet (goed) zijn beschreven, er zijn geen afstandseisen bij onbemande verkoop en er zijn onduidelijkheden m.b.t. veiligheid bij het lossen van de tankauto bij bemande-versus onbemande tankstations.

Deze publicaties worden het meest gebruikt na PGS 15 en PGS 29 en daarom is het belangrijk deze twee zo spoedig mogelijk te herschrijven volgens de nieuwe PGS-opzet (inclusief risicoanalyse).

Tabel – concept werkprogramma 2015

PGS 6	Aanwijzingen voor implementatie van BRZO 1999
PGS 13	Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen
PGS 14	Handboek brandbestrijdingssystemen
PGS 15	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen
PGS 25	Aardgas: afleverstations voor voertuigen
PGS 26	Aardgas veilig stallen en repareren voertuigen
PGS 28	Vloeibare brandstoffen: ondergrondse tankinstallaties en afleverinstallaties
PGS 29	Vloeibare aardolieproducten, bovengrondse opslag in verticale cilindrische installaties
PGS 30	Vloeibare brandstoffen: bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties
PGS 31	Opslag chemicaliën in tanks
PGS 32	Explosieven: opslag
PGS 34	Drukapparatuur <0,5 bar

Doorlopende activiteiten

Het Projectbureau zorgt ervoor dat de Beheerorganisatie als geheel goed kan functioneren en dat de PGS-gebruikers steeds kunnen beschikken over de meest actuele publicaties. Daarvoor worden o.a. de volgende taken uitgevoerd: Beheren van het secretariaat voor de Programmaraad en het Deskundigenforum, opstellen van het werkprogramma ter goedkeuring door de PGS-programmaraad, coördineren van de projectleiders van de PGS-teams, promotie van concept(publicaties), onderhouden van de website www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl en een projectensite met documenten.

Kwaliteitsverbetering – consequenties voor begroting en meerjarenplanning

De genoemde kwaliteitsverbeteringen onder paragraaf 1.2 vergen veel extra tijd en inspanningen van het PGS-projectbureau, de PGS organisatie en haar stakeholders. Er zijn veel aanpassingen nodig in procedures, werkwijzen en templates om te borgen dat alles goed kan functioneren volgens de nieuwe afspraken. Ook de uitwerking van alle werkwijzen en de opzet van de PGS naar een risico-gebaseerde aanpak heeft veel voeten in de aarde. Vervolgens moeten alle betrokkenen (projectleiders, voorzitters en leden) worden geïnstrueerd en getraind om te zorgen voor een kwalitatief goede uitvoering. Al deze aanpassingen moeten goed worden afgestemd met de Programmaraad en andere stakeholders. Bovendien zal eind 2014 duidelijk worden welke aanbevelingen en afspraken er worden gemaakt in het Ronde Tafel overleg over PGS.

Voor het meerjarenprogramma heeft deze verbeterslag budget consequenties. Zoveel mogelijk zullen de veranderingen worden doorgevoerd volgens het normale actualisatieschema, maar dat is niet voor alle PGS-publicaties mogelijk. Er zal een afweging worden gemaakt van PGS-publicaties die veel worden gebruikt of waarvan het risico van de gevaarlijke stoffen zeer hoog is en waarbij het noodzakelijk is dat deze prioriteit krijgen om volgens de nieuwe opzet te worden uitgewerkt. PGS 15 is daarbij het duidelijkste voorbeeld. Deze wordt in 2015 afgerond, maar al in 2016 zal deze weer op het werkprogramma staan ⁴. Globaal gezien zullen er tevens twee extra actualisaties per jaar extra worden uitgevoerd. Het mag niet zo zijn dat door deze verbeterslag andere hoognodige actualisaties in de verdrukking raken. Het ministerie wordt daarom gevraagd om in 2015 en ook in de jaren daarna rekening te houden met een budget van 750 kEur. om de door alle stakeholders gewenste kwaliteitsimpuls ook daadwerkelijk door te kunnen voeren.

2.4 (Project)organisatie

NEN coördineert een aparte PGS-beheerorganisatie. Zie onderstaande website voor de structuur en de uitleg van de organisatie. <http://www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl/beheerorganisatie.html>

2.5 Deliverables en beoogde resultaten

Zie de tabel in bijlage A voor een overzicht van de deliverables.

2.6 Begroting en financieringsverdeling

Zie bijlage B.

⁴ Mogelijk zal de actualisatie van PGS 15 in nieuwe stijl zelfs al in 2015 plaatsvinden als de stakeholders hier een hogere prioriteit aan geven dan de projecten zoals weergegeven in tabel 1. Het werkprogramma zal dan worden aangepast.

PGS Bijlage A – Onderbouwing bij keuzes werkprogramma

Onderstaande tabel geeft de hele meerjarenplanning weer met opmerkingen m.b.t. het werkprogramma 2015:

Meerjarenplanning/ werkprogramma 2015	
6:2006	Aanwijzingen voor implementatie van BRZO 1999 Op werkprogramma: 2014 Opmerking: Hoogstwaarschijnlijk zal BRZO+ de actualisatie uitvoeren.
7:2007	Opslag van vaste minerale anorganische meststoffen Gepland in: 2016 Opmerking: Urgente punten in de marktverkenning: nieuwe wetgeving. Lessons learned n.a.v. incident in Waco (Texas) en aanslag in Oslo.
8:2011	Organische peroxiden: opslag Gepland in: 2016
9:2014	Cryogene gassen: Opslag van 0,125 - 100 m ³ Gepland in: 2018
10:1983	Vloeibaar zwaveldioxide: opslag en gebruik Gepland in: 2016 Opmerking: rapport van de AGS verschenen, geen urgente punten
11	<i>Ingetrokken Chloor: opslag en gebruik</i>
12:2014	Ammoniak: opslag en verlading Gepland in: 2018
13:2009	Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen Gepland in: 2015 Opmerking: aantal urgente punten in marktverkenning: onduidelijkheden en verschillen in blusmiddelengebruik leiden tot fouten.
14:1993	Handboek brandbestrijdingssystemen Wordt afgerond in 2015. Loopt parallel aan PGS 15.
15:2011	Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen Wordt afgerond in 2015. Nieuwe herziening in 2016.
16:2010	Autogas (LPG) Gepland in: 2016 Opmerking: Aantal relevante opmerkingen bij marktverkenning
17:1984	LPG tankwagens Opmerking: Staat op de nominatie om te worden ingetrokken.
18:2014	LPG: depots Gepland in: 2018
19:2014	Propaan en butaan: opslag Gepland in: 2018
20	Propaan: stationaire bovengrondse opslag 0,15-5 m ³ (geïntegreerd in PGS 19)
21	Propaan: stationaire opslag 5-150 m ³ (geïntegreerd in PGS 19)
22:2008	Toepassing van propaan Gepland in: 2016
23:2014	LPG: Vulstations voor flessen en ballonvaarttanks Gepland in: 2018
24:1997	Propaan: vulstations voor spuitbussen met propaan, butaan en dimethyl-ether als drijfgas (ingetrokken)
25:2009	Aardgas: afleverstations voor voertuigen Gepland in: 2015 Aantal urgente punten uit marktverkenning: nieuwe technieken, te weinig aandacht voor incidentbestrijding, gevaren en risico's aanrijding bovengrondse tanks, afstanden tot LPG voor onbemande verkoop, Onduidelijkheid m.b.t. aanrijdbeveiligingen van vulpunten met een vulpuntenbak.
26:1998	Gecomprimeerd aardgas: veilig stallen en repareren van voertuigen Op het werkprogramma 2014/2015.
27	<i>Ingetrokken: Gecomprimeerd aardgas: afleverinstallatie in pandig (integratie in 25)</i>
28:2011	Vloeibare brandstoffen: ondergrondse tankinstallaties en afleverinstallaties Gepland in: 2015 Aantal urgente punten in de marktverkenning: - Gevaren en risico's van aanrijding van de bovengrondse (delen van) de installatie

	<p>zijn niet (goed) beschreven)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er zijn geen afstandseisen bij onbemande verkoop. - PGS 28 bevat onduidelijkheden / verschillende interpretatie bij lokale overheden. - Onduidelijkheid m.b.t. veiligheid bij het lossen van de tankauto bij bemande- versus onbemande tankstations. <p>Parallel aan PGS 30</p>
29:2005	<p>Richtlijn voor bovengrondse opslag van brandbare vloeistoffen in verticale cilindrische tanks</p> <p>Lopend traject. Wordt nu aan gewerkt</p>
30:2011	<p>Vloeibare brandstoffen: bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties</p> <p>Gepland in: 2015</p> <p>Aantal urgente punten in de marktverkenning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gevaren en risico's van aanrijding van de bovengrondse (delen van) de installatie zijn niet (goed) beschreven) - Er zijn geen afstandseisen bij onbemande verkoop. - Onduidelijkheid m.b.t. veiligheid bij het lossen van de tankauto bij bemande- versus onbemande tankstations. <p>Parallel aan PGS 30</p>
31 nieuw	<p>Opslag chemicaliën in tanks</p> <p>Wordt afgerond in 2015</p>
32 nieuw	<p>Explosieven voor civiel gebruik – opslag</p> <p>Wordt afgerond in 2015</p>
33-1:2013	<p>LNG voor voertuigen</p> <p>Gepland in 2016</p> <p>Er loopt nu een onderzoeksprogramma naar de veiligheid van LNG, Integral Safety Program for small scale LNG supply chain*. Verwachting is dat hier conclusies uit komen die de actualisatie van PGS 33-1 aanbevelen.</p>
33-2:2014	<p>LNG voor vaartuigen</p> <p>Gepland in 2016</p> <p>Er loopt nu een onderzoeksprogramma naar de veiligheid van LNG, Integral Safety Program for small scale LNG supply chain*. Verwachting is dat hier conclusies uit komen die de actualisatie van PGS 33-2 aanbevelen.</p>
PGS 33-3 Nieuw	<p>LNG ship to ship bunkering</p> <p>Dit deel is de laatste in de reeks om LNG op een veilige manier op de markt te kunnen introduceren. Het gaat hier om het stellen van technische eisen aan het tanken van LNG in een schip vanaf een ander schip. Er wordt gekeken of en wanneer dit deel prioriteit heeft om te worden opgesteld.</p>
34 nieuw	<p>Drukapparatuur <0,5 bar</p> <p>Wordt in 2015 afgerond (loopt parallel met PGS 31)</p>
35 nieuw	<p>Waterstof tankstations</p> <p>Eventuele uitbreiding naar vaartuigen.</p> <p>Reguliere actualisatie gepland in 2018</p>
?? nieuw	<p>Bio-vergisting</p> <p>De Stakeholders binnen de PGS-programmaraad hebben biovergistingsinstallaties als een aandachtspunt benoemd. Verschillende incidenten (met name ook in Duitsland met dodelijke afloop) en verschillende rapporten (RIVM, ILenT en inspectie SZW) hebben geleid tot deze conclusie. Co-vergisters zijn industriële installaties maar staan vaak op een agrarisch terrein. De gebruikers hebben vaak weinig kennis en kunde. Het gaat hier om risicovolle situaties die tot een zeer ongewenst effect kunnen leiden. De informatie over veiligheid is beschikbaar, maar is versnipperd. Bovendien blijkt er een grote willekeur aan eisen te zijn bij vergunningen. Het aantal co-vergisters is stabiel. Er is wel een mogelijke groei aan mono-vergisters (minder groot risico). De Programmaraad heeft daarom besloten eerst goed te onderzoeken wat precies nodig is.</p>
??	<p>Afvullen</p> <p>Naar aanleiding van de rapporten die zijn verschenen over het incident bij Moerdijk is de behoefte duidelijk geworden voor het vastleggen van eisen over afvullen van chemicaliën. In eerste instantie zou dat als hoofdstuk bij PGS 31 gebeuren. Echter</p>

	kent het afvullen van chemicaliën een grote verscheidenheid aan handelingen. De diversiteit aan vloeistoffen, opslagvoorzieningen, volumes en frequenties waarmee wordt afgevuld, maken het eenduidig beschrijven van veiligheidseisen complex. Dit zal daarom als apart project moeten worden opgepakt. De Programmaraad onderzoekt nog welke prioriteit dit onderwerp heeft.
--	--

* Het project 'Integral Safety Program for small scale LNG supply chain' is in januari 2014 gestart. Het onderzoeksprogramma heeft als doel om de interne en externe veiligheid te vergroten bij het op de markt zetten van LNG voor voertuigen en voor de scheepvaart. Het programma zal de nodige kennis leveren voor QRA modellen (zoals Safeti.NL en RBM II), vergunningen, brandweer, CEN en ISO normen en zeker ook voor PGS-richtlijnen (PGS 26 en 33). In dit prenormatieve onderzoeksprogramma zijn private en publieke partijen betrokken (zowel inhoudelijk als financieel).

PGS Bijlage B – Werkprogramma en begroting Publicatiereeks gevaarlijke stoffen (PGS)

Tabel B.1 geeft een nadere specificatie van de begroting van het reguliere werk en van het werkprogramma voor de publicatiereeks gevaarlijke stoffen. De begroting van het werkprogramma is opgesplitst in projecten die reeds zijn gestart volgens de oude opzet en projecten die volgens de nieuwe opzet zullen worden geactualiseerd.

Tabel B.1 – Begroting 2015

Het NEN dagtarief voor 2015 is 1140 Euro voor het C-tarief excl. BTW en 1328 Euro voor het D-tarief excl. BTW.

Begroting 2015			
	C tarief	D tarief	
Regulier werk			
Projectbureau	69	76	€ 179.588
Communicatie			* € 12.000
IT			* € 20.000
kosten voorzitter programmaraad			€ 13.017
Externe toetsing			€ 25.000
PGS redactie	20		€ 22.800
Subtotaal	89	76	€ 272.405
Reeds gestarte projecten volgens 'oude opzet'			
PGS 14 Handboek brandbestrijdingssystemen	10		€ 11.400
PGS 15 Opslag verpakte gevaarlijke stoffen	40		€ 45.600
PGS 29 Vloeibare aardolieproducten, bovengrondse opslag in verticale installaties	43		€ 49.020
PGS 31 Opslag chemicaliën in tanks	15		€ 17.100
PGS 32 Explosieven – opslag	10		€ 11.400
PGS 34 Drukapparatuur <0,5 bar	10		€ 11.400
Subtotaal	128		€ 145.920
Projecten volgens 'nieuwe opzet' **			
PGS 6 Aanwijzingen voor implementatie van BRZO 1999	35		€ 39.900
PGS 13 Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen	35		€ 39.900
PGS 25 Aardgas afleverstations voor voertuigen	35		€ 39.900
PGS 26 aardgas veilig stallen en repareren voertuigen	51		€ 58.140
PGS 28 Vloeibare brandstoffen: ondergrondse tankinstallaties	35		€ 39.900
PGS 30 Vloeibare brandstoffen: bovengrondse tankinstallaties	35		€ 39.900
Opzet en invoeren PGS risicoanalyse tbv kwaliteitsimpuls	-		* € 74.035
Subtotaal	226		€ 332.640
Totaal			€ 750.000

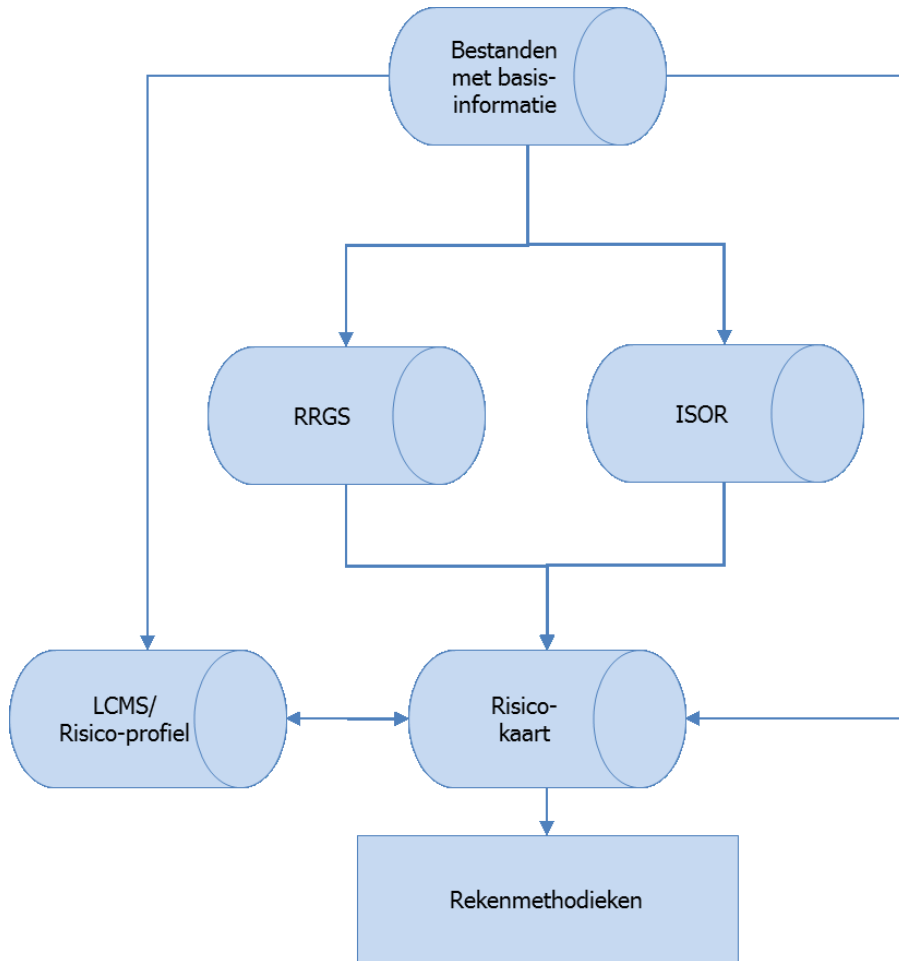
* Zowel C- en D- dagtarief.

** Het kan zijn dat met nieuwe inzichten (bijv. uit de Ronde Tafel) de actualisatie van andere PGS-projecten een hogere prioriteit krijgen dan degene die nu genoemd zijn in het werkprogramma. Bijvoorbeeld het actualiseren van PGS 15 in nieuwe stijl. Het werkprogramma zal dan worden aangepast.

Bijlage 3 Data infrastructuur

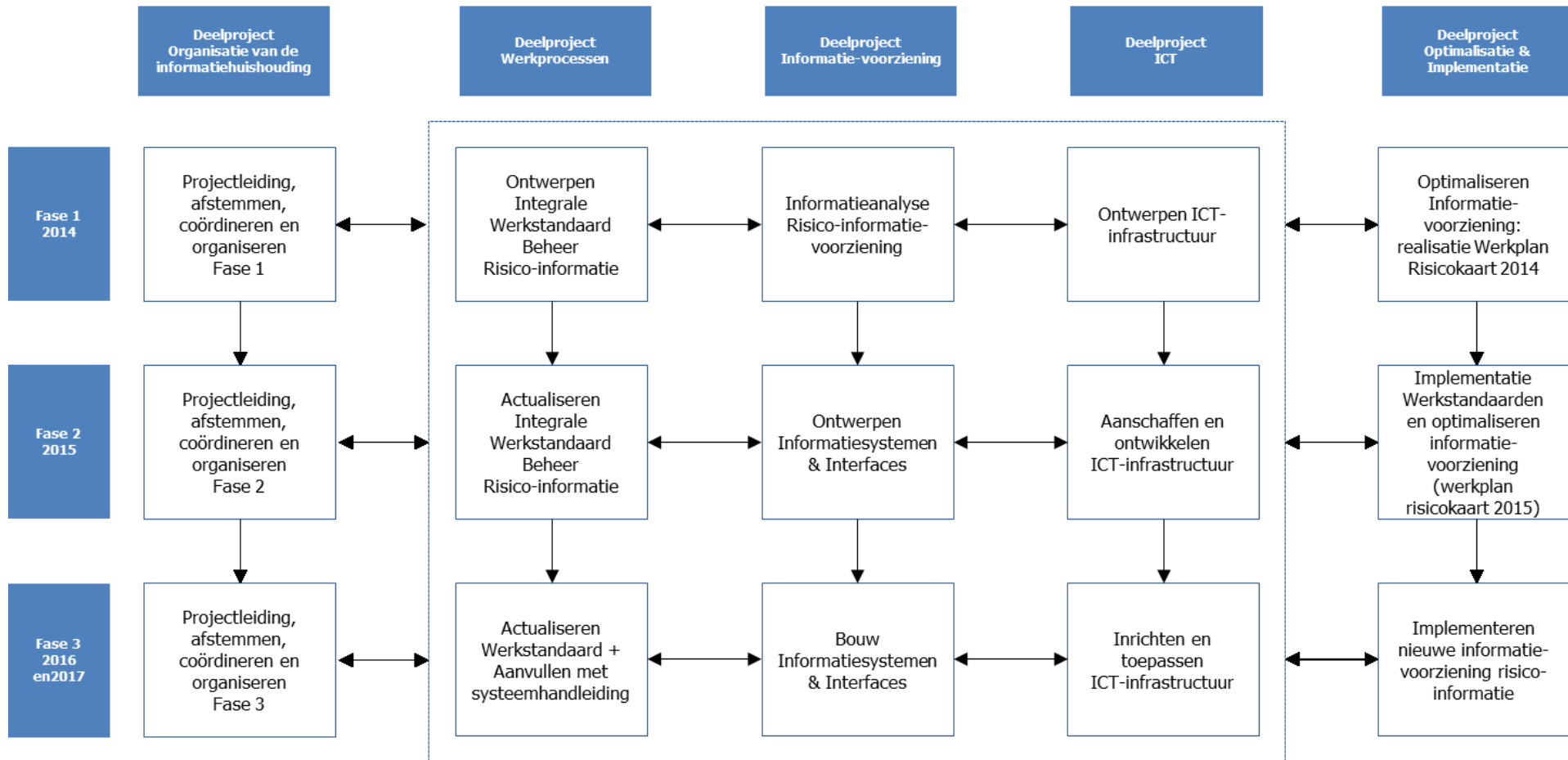
Werkingsgebied en reikwijdte data-infrastructuur

Het werkingsgebied voor het project is weergegeven in figuur 3. Dit toont de opzet van de huidige risico-informatievoorziening. De focus van het project ligt hiermee op een deel van de risico-informatievoorziening, namelijk dat deel dat betrekking heeft op de beleidsmatige risico-informatievoorziening (de zogenoemde koude fase in de crisisbeheersing). Het betreft dan de zogenoemde potentiële risico's.

Figuur: Informatiesystemenarchitectuur voor risico-informatie

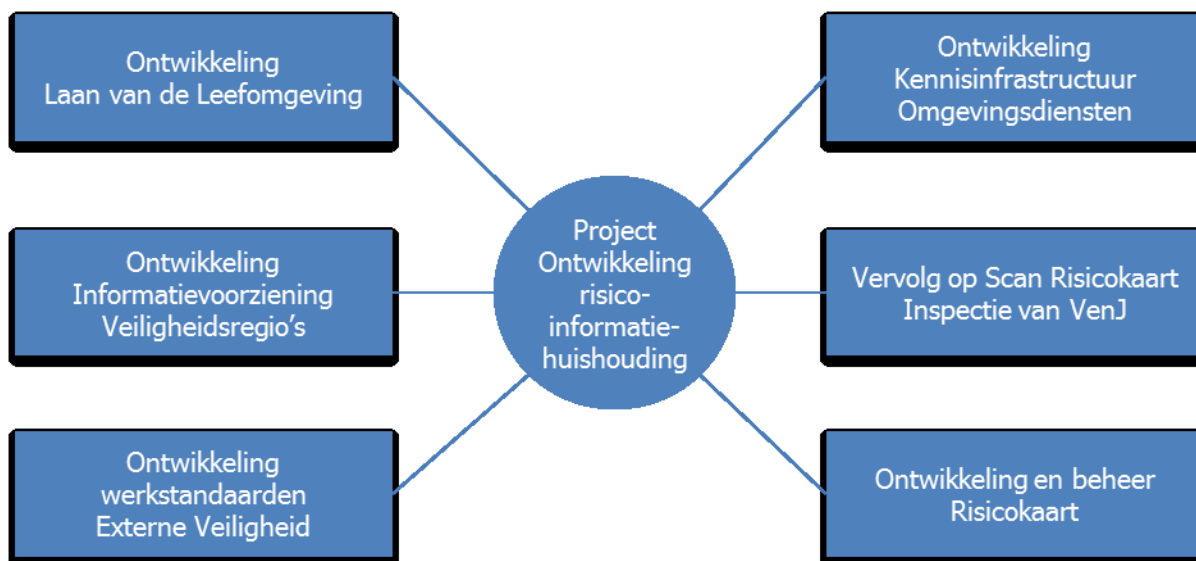
Aanpak Project Ontwikkeling Risico-informatievoorziening

Figuur projectaanpak Risico-informatie huishouding

Afstemming en samenwerking risico-huishouding

In de figuur hieronder is aangegeven dat het project in samenhang met een aantal andere trajecten wordt uitgevoerd.

Figuur: afstemming en samenwerking met andere trajecten

Het is cruciaal samenwerking met alle betrokkenen te waarborgen. Er is momenteel sprake van een groot aantal initiatieven en ideeën rond de ontwikkeling van de risico-informatievoorziening. De beoogde projectmatige aanpak beoogt integrerend en katalyserend te werken door waar nodig te initiëren, te faciliteren, te coördineren en te realiseren. In ieder geval is afstemming voorzien met:

a. Vervolg op Scan Risicokaart (Advies Inspectie Veiligheid en Justitie)

Op verzoek van de Kring van Commissarissen van de Koning heeft de Inspectie Veiligheid en Justitie een onderzoek uitgevoerd naar de risicokaart. De Inspectie onderkent op hoofdlijnen twee problemen. In de eerste plaats het gebrek aan afstemming en regie en in de tweede plaats de betrouwbaarheid van de gegevens op de risicokaart. Hierdoor, zo concludeert de Inspectie, is de risicokaart in zijn huidige vorm geen effectief instrument binnen de risicocommunicatie richting burgers. Op basis van haar onderzoek beveelt de Inspectie aan dat veiligheidsregio's, gemeenten en provincies in de nabije toekomst door samenwerking de kwaliteit van de risicokaart beter te borgen, uitgaande van de huidige wet- en regelgeving. Het hier voorgestelde project biedt hiervoor op uitvoeringsniveau een platform en een aanpak. Nadere bestuurlijke afstemming en besluitvorming valt buiten de scope van dit project.

b. Ontwikkeling en beheer Risicokaart (werkplan Risicokaart)

Vanuit de coördinatoren van de risicokaart is een plan ontwikkeld voor herbouw van de risicokaart. Het gaat hierbij met name om een stapsgewijze en praktijkgerichte optimalisatie van de huidige informatiesystemen. Voor 2014 zijn onder andere prioriteiten gesteld bij de kwaliteit van het RRGs, een werkstandaard voor ISOR, het invoeren van transport in het RRGs en de wijze van invoer van LPG- en LNG-installaties. Dit werkplan is dan ook geïncorporeerd in het projectplan.

c. Ontwikkeling informatievoorziening veiligheidsregio's

Vanuit het Veiligheidsberaad (Programma Netcentrisch Werken) bestaat het voornemen om de informatievoorziening voor veiligheidsregio's verder te ontwikkelen, waarbij prioriteit ligt bij de ontwikkeling van een basisinformatievoorziening geo. Het is aan te bevelen om intensief samen te werken in deze ontwikkeling omdat verwacht mag worden dat er veel overlap is. Verder is het gewenst om tot afstemming te komen met het Veiligheidsberaad over de afstemming tussen de risicokaart en het risicoprofiel om te zorgen dat voldaan wordt aan de wettelijke eis dat het

risicoprofiel als invoer dient voor de risicokaart en aan de praktische behoefte om te zorgen dat de risicokaart als basis kan dienen voor de inventarisatie/actualisatie van risico's bij het ontwikkelen van het risicoprofiel en de daaruit voortvloeiende beleidsontwikkeling.

d. Ontwikkeling van de Laan van de Leefomgeving

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) werkt aan een nieuwe Omgevingswet. In dit kader wordt ook gewerkt aan de informatievoorziening. Hierbij is gebruik gemaakt van de metafoor 'Laan van de Leefomgeving'. De bedoeling is te komen tot optimalisatie van de informatievoorziening rond de fysieke leefomgeving. Aan de Laan van de Leefomgeving zijn diverse 'informatiehuizen' voorzien: Lucht, Bodem, Water, Natuur, Geluid, Archeologie, Veiligheid en Ruimte. In een eerste verkennend overleg met het RIVM is afgesproken om te streven het informatiehuis Externe Veiligheid vanuit het PLEV verder te ontwikkelen via het onderhavige project.

e. Ontwikkeling Kennisinfrastructuur Omgevingsdiensten

De omgevingsdiensten zijn in de afgelopen tijd vanuit verschillende initiatieven en op verschillende schaalniveaus gestart met de ontwikkeling van de eigen kennisinfrastructuur. De gedachte is om die infrastructuur zowel op landelijk, regionaal en organisatorisch niveau te ontwikkelen. Op landelijk niveau wordt gewerkt aan de optimalisatie van de kennisinfrastructuur voor 3 onderwerpen, waarvan externe veiligheid er één is.

f. Ontwikkeling werkstandaarden risico-informatievoorziening

Het PLEV is betrokken bij de ontwikkeling van het beheer risico-informatie door de ontwikkeling van een nieuwe werkstandaard voor het RRG t.a.v. provinciale en gemeentelijke inrichtingen en de uitvoering van onderhavige verkenning naar de opzet van de risico-informatievoorziening.

6. Ontwerp van de beoogde informatievoorziening

Het project zorgt voor een integraal ontwerp van de beoogde informatievoorziening. Dit zal in twee stappen worden vormgegeven. Allereerst wordt op basis van een informatieanalyse een integraal informatiemodel ontwikkeld. Met het beoogde informatiemodel worden de informatiebehoeften van alle betrokken organisaties beschreven in de vorm van een begrippenkader, een beschrijving van de metadata, een functioneel datamodel en een vertaling van de benodigde informatiebehoeften in de achterliggende informatiebronnen. Daarna wordt dit informatiemodel tezamen met de ontwikkelde integrale werkstandaarden uitgewerkt tot een systeemontwerp (van de verschillende subsystemen en de voorziene interfaces tussen de subsystemen onderling en met landelijke basisbestanden).

7. Een overzicht van aandachtspunten, knelpunten en oplossingsvoorstellen in de wet- en regelgeving, de bestuurlijke organisatie en de uitvoeringsorganisatie

8. Afspraken met alle betrokken organisaties over de uitvoering van het beheer risico-informatie.

Voorgesteld wordt om het project in afstemming en samenwerking uit te voeren met de volgende actoren:

- Ministeries van IenM en VenJ
- Provincies
- Gemeenten
- Waterschappen
- Omgevingsdiensten
- Veiligheidsregio's
- Programmaleidersoverleg PLEV
- GBO/IPO
- Coördinatoren risicokaart
- RIVM
- Infomil
- Veiligheidsberaad/Nationaal Instituut voor Fysieke Veiligheid